

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΤΕΧΝΗ

Νά προσπαθεῖς τό μὲν σῶμα σου
ν' ἀγαπᾷ τὴν ἐργατικότητα, ἡ δὲ
ψυχὴ σου τὴν ἔρευνα τῆς ἀλήθειας

Ἰσοκράτης

ΕΤΟΣ 37ον

ΤΕΥΧΟΣ 207

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1992

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

**ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25
α΄ όροφος, Κωδ. Ταχ. 106 71 Τηλ. 3620.702**

H.P. Blavatsky	Ο εσωτερικός χαρακτήρας των Ευαγγελίων	900
H.P. Blavatsky	Τό κλειδί της Θεοσοφίας	2.000
H.P. Blavatsky	Ή φωνή της σιγής	1.000
An. Besant	Θάνατος και Ύπερπέραν	900
An. Besant	Ή εξέλιξις τής ζωής και τής μορφής	1.000
C.W. Leadbeater	Ή μυστική ιστορία του Τεκτονισμού	2.000
N. Sri Ram	Προσέγγισις προς την Πραγματικότητα	1.000
N. Sri Ram	Αί βαθύτεραι όψεις τής Ζωής	1.000
Irving S. Cooper	Ή Μετενσάρκωσις	1.000
Vivekananda	Κάρμα – Γιόγκα	1.000
Eliphas Levi	Τό μέγα άπόρρητο α΄ μέρος	1.000
" "	" " " β΄ μέρος	1.300
" "	Τό βιβλίον των Σοφών	1.200
Luis Claude de Saint Martin	ECCE HOMO	800
Papus	Μετενσάρκωση	1.300
"	Πραγματεία επί των άπόκρυφων έπιστημών	2.500
ΥΒ Μπερτού	Διδασκαλίαι των Δρυιδών	1.000
Φράντς Χάρτμαν	Ό Παράκελσος και ή διδασκαλία του	2.300
Άντ. Άνδριανοπούλου	Άρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι	2.000
Άντ. Άνδριανοπούλου	Ό άνθρωπος και ή ζωή	2.000
Άντ. Άνδριανοπούλου	Οί Νόμοι τής Ζωής	1.200
Ίω. Βασιλή	Τό Σημειωματάριο ενός Μύστου	2.000
Ίω. Βασιλή	Τά φυσικά δικαιώματα του ανθρώπου	800
Περιοδικόν «ΙΛΙΣΟΣ»	Τόμοι χαρτόδετοι	2.000
«ΙΛΙΣΟΣ»	Έπιλογή 1956-58, 1959-61, 1962-65 έκά- στη δεμένη	2.500
«ΙΛΙΣΟΣ»	Έπιλογή 1966-1970 χαρτόδετος	2.000
«ΙΛΙΣΟΣ»	Έπιλογή 1966-1970 δεμένη	2.500

Τά έξόσα επί άντίκαταβολή έπιβαρύνουν τόν άγοραστήν.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 400

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 2.000 Έξωτ. Δρχ. 3.000.

(Γιά τό έτος 1992)

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήναι Τηλ. 362.0702

Ιδρυτής **ΓΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Ιδιοκτησία Θεσοφική Εταιρία εν Ελλάδι

Εκδότης-Διευθυντής Π. Αντζακας

Συντάκτικη Επιτροπή Π. Αναγνωστου, Π. Παπαολιωτης

Έτος 37ον • Ιουλιος - Αυγουστος - Σεπτεμβριος 1992 • Τεύχος 207

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

Μινωικά

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Πάντοτε αισθάνομαι χαρά όταν επισκέπτομαι την Κρήτη. Με τραβούν εκεί πολλά. Το τοπίο της, τα αρχαία της, ή ιστορία της, οι παραδόσεις της. Εφέτος όμως, την άνοιξη, πού πήγα πάλι, είχα και μιá πρόσθετη χαρά. Θά έβλεπα και πρόσωπα προσφιλή.

Όταν βρεθηκα και τούτη την φορά στην εξοχή, σε τόπους αρχαίους, ο νους μου έκανε πάλι ένα ταξίδι εις τα μινωικά χρόνια, εις τον υπεροχο πολιτισμό τους, εις την τέχνη τους, εις τας παραδόσεις τους. Από τα άφωνα αυτά μνημεία της τέχνης πολλά έχουν μάθει οι αρχαιολόγοι και θα μάθουν κάποτε πολύ περισσότερα, όταν μιλήσουν κι' οι έπιγραφές, πού κρατούν ακόμη τα μυστικά τους.

Εάν όμως προσεξη κανεις εις τας παραδόσεις, πού είναι διατυπωμεναι εις τους μύθους, οι όποιοι είναι σχετικοί με τα μινωικά χρόνια, θά ήμπορούσε ίσως νά καταλήξη σε μερικά συμπεράσματα δια την μινωική λατρεία και μάλιστα δια την έσωτερική της όψι.

Τό ὄνομα Μίνως ἦτο, καθώς λέγουν, τίτλος βασιλικός καί ιερατικός μαζί. Ὅποιος ἔφερε τόν τίτλον αὐτόν ἐθεωρεῖτο υἱός τοῦ θεοῦ Διός. Τοῦτο ἦτο κάτι τό μεγάλο κατά τήν ἀρχαίαν παράδοσιν. Διότι «υἱός θεοῦ» ἐλέγετο ὁ Μυσταγωγός, υἱός δέ τοῦ θεοῦ Διός, τοῦ ὑπερτάτου τῶν ἀθανάτων, ἐλέγετο ἕνας ὑπατος Μυσταγωγός, ὅπως ὁ Μίνως, ὁ κάθε Μίνως. Κατά τόν μῦθον, ὁ Μίνως ἦτο περιβόητος διά τήν σύνεσιν καί τήν δικαιοσύνην του. Διά τοῦτο δέ ἐθεωρήθη καί κριτής τοῦ Ἄδου μαζί μέ τόν ἀδελφόν του τόν Ραδάμανθον καί τόν Αἰακόν. Ἐδῶ θά πρέπει νά σημειωθῇ ὅτι, κατά τήν ἀρχαίαν παράδοσιν, τά ψυχάς μετά θάνατον τάς ἔκριναν αἱ σοφώτεραι καί δικαιότεραι πνευματικά Συνειδήσεις, διότι τό ἔργον τοῦτο τῆς κρίσεως ἦτο μέγα καί σοβαρόν.

Κατά τόν μῦθον πάλιν, ὁ Μίνως εἶχε μητέρα τήν τιτανίδα νύμφην Εὐρώπην. Ἀπό τιτανίδα νύμφην προήρχετο, δηλαδή ἀπό νύμφην σκοτεινήν ἐν συγκρίσει μέ τόν φωτεινόν πατέρα του. Τοῦτο δηλοῖ καί τό ὄνομα Εὐρώπη, πού ἐτυμολογεῖτο ἀπό τό Εὐρωπός, πού σημαίνει σκοτεινός. Ἡ ἀλληγορική αὕτη εἰκῶν εἶναι συνειθισμένη εἰς τούς διαφόρους μύθους τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας, ὅπου Μυσταγωγοί, ἥρωες καί θεοί ἀκόμη φέρονται ὡς παιδιά ἐνός θεοῦ καί μιάς θνητῆς. Θνητῆς μέν, ἀλλά νύμφης, δηλαδή ψυχῆς ἀνθρωπίνης ἀγνῆς.

Καί οἱ μῦθοι διά τήν προϊστορικήν λατρείαν τῆς Κρήτης συνεχίζονται: Σύζυγος τοῦ Μίνως ἦτο ἡ Παισιφάη (πᾶσα-φῶς = ἡ ὀλόλαμπρη), πού ἦτο κόρη τοῦ Ἥλιου. Ἡ Παισιφάη μίγνυται μέ ἕνα λευκόν θαλάσσιον ταῦρον, πού εἶχε σταλῆ εἰς τόν Μίνωα ὡς δῶρον ἀπό τόν θεόν Ποσειδῶνα. Τό πόσον ἡ εἰκῶν αὕτη εἶναι μεταφορική καταφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι δέν ὑπάρχουν ταῦροι θαλάσσιοι. Ἀποτέλεσμα τῶν ἐρώτων τοῦ θαλασσίου ταύρου καί τῆς Παισιφάης ὑπῆρξεν ὁ Μινώταυρος, ἡ χαρακτηριστική αὕτη παράστασις τῆς μινωϊκῆς Κρήτης. Ὁ Μινώταυρος, ἄνθρωπος καί ταῦρος, διέμενε εἰς τόν λαβύρινθον, πού ἦτο τό ἀνάκτορον ὅπου ἐφυλάσσετο ὁ λάβρυς, ὁ πέλεκυς ὁ διπλοῦς. Ἡ λέξις εἶναι λυδική «λ-β-ρ». Κοινῆ εἶναι λοιπόν ἡ ἐτυμολογία πού ἔχουν οἱ λέξεις λάβρυς καί λαβύρινθος. Ἀλλά καί ὁ Ζεὺς τῆς Καρίας ὠνομάζετο Λαβρανδεύς, χειριστής δηλαδή τοῦ διπλοῦ πελέκεως.

Ὁ διπλοῦς πέλεκυς καί ὁ ταῦρος ἀποτελοῦσαν πολύ σημαντικά σύμβολα τῆς μινωϊκῆς παραδόσεως. Διά τοῦτο στά μινωϊκά εὐρήματα τῆς Κρήτης πραγματικά κυριαρχοῦν.

Τόν λαβύρινθον, πού ἐφυλάσσετο ὁ λάβρυς, κατά τόν σχετικόν μῦθον, εἶχε κατασκευάσει ἕνας περίφημος, ὑπεράνθρωπος, τεχνουργός, ὁ πολὺς Δαίδαλος. Τό ὄνομά του προέρχεται ἀπό τό

ρήμα δαιδαλλω, που σημαίνει τεχνουργώ με μεγάλην επιμέλειαν. Ο υπέροχος αυτός τεχνίτης είχε επιτύχει και ένα άλλο πολύ σημαντικό τεχνούργημα. Είχε κατασκευάσει προηγουμένως πτέρυγας, που χρησιμοποιούσε διά να πετάει εις τους αιθέρας, εις τόπους διηλαδή, που ήσαν μακράν τῆς Γῆς. Ο μῦθος αυτός μᾶς διδαι τὴν εἰκόνα τοῦ ἀθανάτου πνεύματος, τοῦ ἀγνοῦ καὶ ἰσχυροῦ, που δὲν τό ἔλκει πλέον τό γήινον περιβαλλον.

Καὶ κατὰ ἄλλο ἀκόμη σχετικόν, που ἐκφράζεται με μῦθο τῆς ἐσωτερικῆς παραδόσεως: Πρόκειται διά τόν γνωστόν μῦθον τοῦ Θησέως. Αθηναῖος ἦρως ὁ Θησεύς, υἱός τοῦ θεοῦ Ποσειδῶνος κατὰ γενεαλογίαν συμβολικῆν, κατορθώνει, με τὴν βοθηταὶ τῆς κόρης τοῦ Μίνωος, που εἶναι πολὺ ἀγνή, τῆς Αῤιαδῆνης (αῤι = πολὺ, ἀγνή), νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τόν λαβυρινθον καὶ νὰ φονεύσῃ τόν Μινώταυρον. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅμως, ὅτι εἰς τόν μῦθον τοῦτον, οἷως καὶ σὲ τόσους ἄλλους, ἡ θανάτωσις σημαίνει τὴν μεταβολήν, τὴν μεταμόρφωσιν. Ἐδῶ σημαίνει τὴν μεταμόρφωσιν ἐκεῖνου που συμβολίζει ὁ Μινώταυρος. Εἶναι ἴσως μία εἰκὼν ἀλληγορικῆ, ἡ ὁποία ἐκρυβε ἀληθείας πνευματικᾶς. Ὁ ταῦρος καὶ αἱ μεταμορφώσεσις του ἀπαντῶνται καὶ εἰς ἄλλας παραδόσεις. Εἶναι γνωστὴ ἡ παραδοσις δια τούς Ὀρφικούς, που ἐθυσίαζον τόν διονυσιακον ταῦρον. Γνωστὴ ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ Περσικὴ παραδοσις δια τόν Μίθρα. Καὶ ἐκεῖ ὁ Μίθρα ἐθυσίαζε τόν ταῦρον. Δια τοῦτο δὲ ἐκαλεῖτο ταυροκτόνος.

Ὅλα αὐτὰ, ὅλοι αὐτοὶ οἱ μῦθοι, που εἶναι ἴσως εἰκόνες, οἱ ὁποῖες κρύβουν πνευματικᾶς ἀληθείας, δὲν μᾶς εἶναι κατὰ βάθος προσιτές, διότι πρό πολλοῦ ἔχει χαθῆ τό κλειδί, ἡ περίφημη «κλεις» τῶν παραδόσεων αὐτῶν, τῶν ἐσωτερικῶν παραδόσεων. Ἄτυχῶς δὲ ἡ κατὰ τούς τελευταίους αἰῶνας ταξίς σκέψεων δὲν προσφέρεται διά τὴν λύσιν προβλημάτων αὐτῆς τῆς μορφῆς.

ΣΙΒΥΛΛΙΚΟΙ ΨΙΘΥΡΟΙ

I. ΒΑΣΙΛΗ

Οι ἀρχαιοφίλοι καὶ ὅσοι τοὺς ἀκολουθήσανε σάν ἐπισκέπτες, πανηγυρίσανε τὴ θερινὴ τροπὴ τοῦ Ἡλίου στοὺς Δελφούς.

Ἐνσυνειδητοὶ προσκνητῆς, φέρανε εὐλαβικά τὰ βήματά τους, πρῶτα-πρῶτα στὸν Ἱερό χῶρο τῆς Κασταλίας. Στὸν ἴδιο δηλαδὴ χῶρο, πού στὴν ἀρχαιότητα ἐρχόντουσαν γιὰ νὰ ὑποβληθοῦν στοὺς κεκανονισμένους καθαρμούς ὅσοι ἐπιθυμοῦσαν νὰ ζητήσουν μαντεῖαν.

Στοὺς ἴδιους βράχους, στὰ ἴδια αὐτὰ σκαλιστὰ σκαλοπάτια καθίσαμε καὶ μεῖς. Μερικοὶ μάλιστα δρασκελίσαμε τὶς λαξευμένες πέτρες καὶ κατεβήκαμε στὴν Ἱερὴ πηγὴ, πού ἀναβλύζει ἀπὸ χιλιάδες χρόνια καὶ ἤπιαμε ἀπὸ τὸ θεῖο πόμα πού ἔπιναν καὶ οἱ πρόγονοί μας οἱ Προσέληνες, οἱ Πελασγοί, οἱ Ἰλλυροί.

Οἱ ρίζες τῆς καταγωγῆς μας φαίνεται νὰ ζητοῦν τὸ ἴδιο νερό γιὰ νὰ δροσισθοῦν. Ἡ συγγένεια τοῦ αἵματος, πού δέν νοθεύτηκε ὀλότελα ἀπὸ τὸ βαρβαρικό σπóρο τῶν διαφόρων ἐπιδρομέων, ἀποζητάει τὶς ἴδιες φλέβες καὶ στρέφεται, σάν τὸ ἡλιοτρόπιο στὸν Ἡλιο, στὶς πηγές ἀπ' ὅπου καὶ ἐκεῖνοι ἀντλοῦσαν Δύναμη, Ζωή, Ἐμπνευση, Φῶς. Εἶναι καὶ τὸ φαινόμενο τοῦτο ἓνα ἀκόμα

Ἀπὸ τὸν ἐν Δελφοῖς Ναον τοῦ Ἀπολλωνος

γνήσιο και άδιασπαστο τεκμήριο τής συνέχειας τής άθάνατης Φυλής μας.

Όταν μαζευτήκαμε όλοι, τότε ό πιο παλιός άπ' όλους μας έλαβε τόν λόγον. Η φωνή του σιγαλή, ήρεμη μά σταθερή, άκούγονταν σαν μακρινός αντίλαλος βγαλμένος από τά βάθη τών αιώνων. Καί εκείνος μάς μίλησε περίπου έτσι:

«Σήμερα, φίλες ψυχές, θά δοκιμάσουμε διάφορες εύχάριστες συγκινήσεις. Πρώτα θά απολαύσουμε όπτικές ικανοποιήσεις, που μάς προβάλλει τό άσυνήθιστο τούτο φυσικό περιβάλλον, με τίς πελώριες αυτές πέτρες, τίς τόσο επιβλητικές, που άντι νά γεννούν ψυχικό δέος και άγχος, με τόν πάντοτε έτοιμόροπο βάρυ τους όγκο, άντίθετα, με τους σπάνιους χρωματισμούς τους και τίς περιεργές γραμμές τους, αισθανόμαστε γαλήνεμα και άγαλλίαση. Έπειτα η ένάτένιση τών γύρω μας βουνών και λόφων, που σαν άκοίμητοι φρουροί προστατεύουν τόν Δελφικό χώρο, με τίς πανύψηλες κορυφές τους, σαν βελη φωτεινά, μάς προτρέπει νά στρεφουμε τά μάτια τής ψυχής μας πρός τά ύψηλα, προς τα ούράνια, για νά δεχθούμε από εκεί όπου οι πρόγονοί μας δεχόντουσαν τήν έμπνευσι και τήν άποκάλυψι τής Άληθείας. Όσοι άντικρύζουν αυτές τίς κορυφές ακούνε από μέσα τους, σαν μια προσταγή, νά σταματήσουν πια νά έρπουν στα χαμηλά, στα γήινα, στα ταπεινά. Είναι ό τόπος τούτος καταλληλος για διανοητική περισυλλογή και για ψυχική ανάτασι. Είναι φτιαγμένος για νά δοκιμάζη εδώ ό θνητός τίς πιο ύψηλες πνευματικές απολαύσεις.

Θά αισθανθούμε επίσης άφθονες ιστορικές συγκινήσεις και θα αποκομίσουμε πολύτιμα διδαγματα. Κανένας άλλος χώρος τής Γής, δεν είδε τίς δόξες τίς πνευματικές, τίς πολιτικές επιτυχίες, που δεν τίς σβήνουν ποτέ, ούτε ό χρόνος, μά ούτε και ή λησμοσύνη τών ανθρώπων. Ό στενόχωρος τούτος τόπος τών λίγων χιλιομέτρων, συνεκέντρωσε κάποτε τό ενδιαφέρον όλων τών λαών τής αρχαίας Ελλάδος, ακόμη και τών άλλων ξένων βαρβάρων.

Ό σεβασμός και η εύλαβεια του τότε κόσμου τόν διεκόσμησε με πολλά καλλιτεχνικά μνημεία και τόν στόλισε με περισσότερα από 6500 άγάλματα. Από τά έρείπια και τά ελάχιστα άγάλματα, τά όποια λησμόνησαν ν' άρπάξουν οι Σύλλες και οι Νέρωνες, θά δοκιμάσουμε και έμείς σήμερα σπάνιες καλλιτεχνικές συγκινήσεις.

Κανένα άλλο μέρος τής γής δεν είχε κερδίσει τό αίσθημα τής έμπιστοσύνης και τής ασφάλειας, ώστε Έλληνες και ξένοι νά έμπιστευώνται τήν φύλαξη τών θησαυρών τους στην ιερότητά του.

Ἄλλά καί ὁ ἄλλος φωτοστέφανος, πού αἰώνια θά σελαγίζη στό Δελφικό στερέωμα καί ἀπό τόν ὁποῖον θά γαλουχεῖται κάθε ἀνθρωπιστική ἰδέα καί θά γιγαντοῦται κάθε ἀνθρωπιστική προσπάθεια, στόν χώρο τοῦτον ἔλαμψε πρῶτα, γιά νά φωτίση τόν ἄνθρωπο πού θέλει νά λέγεται πραγματικά ἄνθρωπος καί τόν διδάξε νά ζήση μεταξύ τῶν ὁμοίων του σάν ἔμφρον νοητικόν ὄν καί ὄχι σάν ἄγριο θηρίο. Ἐδῶ συνελήφθη τό πρῶτον ἡ ἰδέα τῆς παγκόσμιας συνεργασίας. Ἐλαβε μορφή ἡ Ἀμφικτυονία καί ἐλειτούργησε σάν θεσμός, ὁ ὁποῖος καλλιέργησε τήν μεταξύ τῶν λαῶν συνεννόησι, γιά νά ἀποφεύγουν ἔτσι τούς πολέμους, τίς καταστροφικές συνέπειές τους καί ὅλα τά δεινά τους, πού ἡ γενιά μας δοκίμασε καί δοκιμάζει ἀκόμα. Οἱ ἄνθρωποι πού ποθοῦν τήν παντοτεινή Εἰρήνη μεταξύ τῶν λαῶν, πρέπει νά ἔρχονται ἐδῶ καί νά ζητοῦν τήν εὐλογία τοῦ Δελφικοῦ οὐρανοῦ καί τήν ἔμπνευσι, γιά νά μάθουν νά σκέπτονται, νά συνεννοοῦνται μεταξύ τους καί νά πολιτεύωνται μέ ἀνθρωπιά καί μέ ἀνωτερότητα.

Ἐμεῖς δέ καί οἱ μεταγενέστεροι ὅσοι θά ἔρχονται ἐδῶ, θά φρονιματίζονται ἀπό τόν θεσμό τῶν Ἀμφικτυονιῶν, πού πρῶτα ἐδῶ τόν θεμελιώσανε οἱ ἀρχές τοῦ καθαροῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ὁ ἀνθρωπισμός εἶναι θεσμός πού πρέπει νά γίνη ἡ θρησκεία κάθε λογικοῦ ὄντος, ἐάν τοῦτο θέλη νά λέγεται καί νά ζη σάν πραγματικός ἔμφρων ἄνθρωπος.

Ἄλλά ἀκόμη ἐδῶ σήμερα θά αισθανθοῦμε, καί ἴσως μερικοί συγκλονισθοῦν, ἀπό τίς πιό λεπτές καί τίς πιό δυνατές πνευματικές συγκινήσεις. Θά περάσουμε στιγμές καθαρῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς.

Γι' αὐτό ἄς πετάξουμε μακριά ἀπό τό μυαλό μας τίς σκέψεις καί τίς φροντίδες πού μᾶς ταλαιπωροῦν καθημερινά γιά τή σκληρή βιοπάλη. Ἄς διώξουμε ὅλες τίς ἐνοχλητικές σκοτοῦρες τῆς ζωῆς. Ἄς κατασιγάσῃ μέσα μας κάθε αἶσθημα κατωτερότητος, κάθε αἶσθημα κακίας, πού μᾶς κρατάει στά χαμηλά καί μᾶς προκαλεῖ πόνο καί λύπη. Ἄς ἀφίσουμε νά φτερουγίσῃ ἡ σκέψη μας, ἔστω καί γιά λίγο, στούς πνευματικούς ἐκείνους ὀρίζοντες, ἀπό τούς ὁποίους καί οἱ πρόγονοί μας δεχόντουσαν τήν ἔμπνευσι τῶ ἀνωτάτου. Ἄς μελετήσουμε, χωρίς καμμιά προκατάληψι καί μέ ἐλεύθερο φρόνημα, τί ἦταν ἐκεῖνο πού ἔκανε τόν τόπο τοῦτο τόσο ἱερό, τόσο δοξασμένο, τόσο μεστό μαγείας καί μεγαλείου. Οἱ εὐαίσθητες ἰδιοσυγκρασίες, ὅταν ἔρχονται ἐδῶ, αἰσθάνονται τίς πιό δυνατές συγκινήσεις.

Ἄλλά τό μέρος τοῦτο ἔχει τήν ἱστορία του. Ἱστορία μεγάλη, δοξασμένη καί πολύ διδακτική.

Ἄς ρίξουμε λοιπὸν μιὰ ματιὰ στὰ στοιχεῖα πού μᾶς διέσωσαν τὰ ἀρχαῖα κείμενα. Μερικά ἀπὸ αὐτὰ — ἄς τὸ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας — ἀναφέρονται στὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ μῦθος ἦταν ὁ μόνος τρόπος διατυπώσεως τῶν θρησκευτικῶν τῶν πεποιθήσεων. Μὲ αὐτὸν διατυπώνανε τότε τὶς δοξασίες τους καὶ μὲ αὐτὸν ἀκόμη τοποθετοῦσαν σὲ χρονικὰ ὅρια τὶς ἐντυπώσεις τους ἀπὸ τὰ φυσικὰ φαινόμενα πού ἀντικρῆζανε.

Μὴν ξεχνᾶμε ὅμως ὅτι ὁ μῦθος, τὸ σύμβολον καὶ ἡ ἀλληγορία εἶναι ἡ εἰδικὴ γλῶσσα ὄλων τῶν πρωτογόνων λαῶν (δηλαδὴ τῶν μὴ ἐκφυλισμένων), ἡ ὁποία, γιὰ ὅσους τὴν κατανοοῦν, περικλείει ἀλήθειες, πιὸ ζωντανές καὶ πιὸ πειστικές ἀπὸ τὴν πραγματικότητα.

Τὰ σωζόμενα, λοιπὸν, ἀναφέρουν ὅτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι τοῦ μέρους τούτου ἦσαν ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πυρα, οἱ ὁποῖοι, γιὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ, εἶχαν κατασκευάσει μιὰ κιβωτὸ, πού ἐπλεε ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ὄταν τὰ ὕδατα ἀρχισαν νὰ ὑποχωροῦν, ἡ κιβωτὸς προσέκρουσε στὴν κορυφὴ τοῦ Παρνασσοῦ. Τότε ἀποβίβασθηκανε ἐκεῖ οἱ δύο Νῶε τῆς ἐλληνικῆς παραδόσεως, συνοδευόμενοι ἀπὸ ἓνα ελαφί, τὸ ὁποῖον ἔφεραν μαζί τους. Τώρα, ἄς μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐπιχειρήσω νὰ ἐρμηνεύσω αὐτὸν τὸ μῦθο, ὅσο μπορῶ.

Οἱ ἐπιστῆμες τῆς γεωλογίας καὶ τῆς παλαιοντολογίας συμπεραίνουν ὅτι ἡ διαμόρφωσι τοῦ ἐδάφους τῆς περιοχῆς τούτης ἐγίνε πριν ἀπὸ εἴκοσι ἕως τριάντα χιλιάδες χρόνια. Τότε υπολογίζουν ὅτι υπεχώρησαν τὰ θαλάσσια ὕδατα ἀπὸ τὰ μέρη τούτα. Ἐπομένως ἡ περιοχὴ αὐτὴ τότε περίπου κατοικήθηκε ἀπὸ ἀνθρώπους. Ἄς δοῦμε τώρα τί ἐννοία ἔχει ὁ μῦθος ὅταν λέγει ὅτι τὸ ζεῦγος τῶν διασωθέντων ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ ἔφερε μαζί του τὸ ελαφί. Ἡ ελαφος εἶναι τὸ σύμβολο τῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀγνότητα στὴν Φύσι καὶ εἶναι κυρίαρχος τοῦ φωτός τῆς Σελήνης. Ἡ ἀγνότης κατὰ τοὺς ἀρχαίους εἶναι ἡ δυναμὶς πού ἔχει μέσα της ἡ πλαστικὴ δημιουργικὴ οὐσία, ἡ ὁποία ὠθεῖ κάθε συνειδησι καὶ κάθε μορφὴ γιὰ νὰ ἀκολουθῆ τὴν τροχιά τοῦ Φυσικοῦ Νόμου. Οἱ ἀκτῖνες τῆς Σελήνης ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ εξαγνίζουν τὶς ἐκτρεπόμενες ἀπὸ τὸν φυσικὸ νόμο συνειδησεις, δηλαδὴ νὰ τὶς βοηθοῦν νὰ ἐπανευρίσκουν τὸν φυσικὸ καὶ ἐξελικτικὸν ροῦν.

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρας, δηλαδὴ οἱ πρῶτοι κάτοικοι τοῦ τόπου τούτου, ὠνομάζοντο Προσέληνες. Ἡ προσωνυμία αὐτὴ τοὺς δόθηκε διότι ἀπευθύνοντο πρὸς τὴ Σελήνη καὶ ζητοῦσαν τὴν ἀγαθὴ της ἐπίδρασι. Ἀπὸ τὴν ὀνομασία αὐτὴ προήλθε ἡ ὀνομασία Ἑλλήνες, οἱ διάδοχοι τῶν ὁποίων συνεχώ-

νεύθησαν μέ τούς Πελασγούς, τούς Ἰλλυρούς. Ἐτσι οἱ τελευταῖοι μπαίνουν στήν ἱστορική περιοχή, μέ τά μνημεῖα τους καί μέ τίς ἄλλες πάμπολλες ἐκδηλώσεις τους, τίς ὁποῖες ἐμεῖς τώρα μπορούμε νά τίς ἐρευνοῦμε καί νά τίς μελετοῦμε.

Καί τά πρῶτα μνημεῖα τους ἐδῶ εἶναι αὐτές οἱ λαξευμένες πέτρες καί τά σκαλοπάτια αὐτά, πάνω στά ὁποῖα καθόμαστε καί ἐμεῖς σήμερα. Μάθετε, λοιπόν, ὅτι ὁ χώρος τοῦτος εἶναι χώρος ἱερός. Εἶναι δέ ἱερός, γιατί ἦταν τόπος λατρείας ἀπ' ὅπου οἱ πρῶτοι κάτοικοί του ἀπευθύνονταν στίς δημιουργικές δυνάμεις τῆς Φύσεως. Πίστευαν ὅτι τίς φυσικές δυνάμεις τίς ἐχειρίζονταν πνευματικές συνειδήσεις ἀγνές, φωτεινές, ἰσχυρές καί δίκαιες, πού γνῶριζαν τήν Μείζονα Ἀλήθεια. Γι' αὐτές τίς συνειδήσεις πίστευαν ὅτι αἰσθάνονταν τό χρέος, ὅταν οἱ ἄνθρωποι τῆς Γῆς τίς ἐπικαλοῦνται, νά τούς βοηθοῦν καί νά τούς προστατεύουν.

Οἱ πρῶτοι κάτοικοι καί οἱ ἰδρυτές αὐτῆς τῆς λατρείας ἦσαν ἄνθρωποι ἀγνοί, γιατί προσηρμόζοντο στούς νόμους τῆς Φύσεως καί ἐρχόντουσαν σέ ἐπαφή μέ τίς δυνάμεις καί τούς παράγοντες τῆς ζωῆς.

Ἡ Φύσις μόνον στούς ἀγνοούς φανερώνει τούς σκοπούς της καί τά μυστικά της. Οἱ ἀγνοί ἔμαθαν μέ λατρευτικές τελετές νά ἀπευθύνουν πρῶτα-πρῶτα τήν εὐγνώμοσύνη τους στή μητέρα Φύσι, ἀπό τίς οὐσίες τῆς ὁποίας προέρχονται, συντηροῦνται καί ἐξελίσσονται. Οἱ ἀγνοί μόνον γνωρίζουν τήν Ἀλήθεια καί ὀδηγούμενοι ἀπό αὐτήν διατύπωσαν μιά κοσμοθεωρία. Αὐτή ἦταν τό μυστικό τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν Μυστηρίων. Ἐκεῖ, στό Ἄδυτόν τους, ἀποκαλυπτόταν ὅτι ἡ συνείδησι προέκυψε ἀπό τίς οὐσίες τῆς Φύσεως καί ὅτι τό τέρμα της δέν εἶναι ἡ ἀνθρώπινη μορφή. Συνεχίζει δέ τήν ἐξέλιξι της στό ἄπειρο, χωρίς τέρμα, σέ ἄλλες μορφές καί σέ ἄλλα ἐπίπεδα φυσικά, ὑψηλότερα ὅμως τῆς Γῆς.

Ἀπό τήν θέσι πού βρίσκονται οἱ τέλειες αὐτές συνειδήσεις, ἀντικρῶζον πῶ κοντά τήν πραγματικότητα καί γνωρίζουν περισσότερους νόμους τῆς Φύσεως, δηλαδή κατέχουν τήν Μείζονα Ἀλήθεια.

Μεταξύ τῶν νόμων, πού δέν φθάνει νά γνωρίση ἡ ἀνθρώπινη νοητική ἰκανότητα, εἶναι καί ὁ νόμος τοῦ αἰτίου καί τοῦ ἀποτελέσματος, ἡ Νομοτέλεια, καί ἄλλοι πολλοί. Ὁ κάτοχος αὐτῶν τῶν Νόμων μπορούσε νά ξέρη τά μέλλοντα γενέσθαι, τόσον ὅσον ἀφορᾶ τό ἄτομον, ὅσον καί ἕναν λαό, ἕνα ἔθνος ὁλόκληρο.

Ἀλλά ἔπρεπε μιά ἀνθρώπινη ὑπαρξι ἀγνή νά ἔλθῃ σέ ἐπαφή μέ τίς ὑπέρτερες ἐκεῖνες συνειδήσεις, γιά νά τῆς μεταδώσουν τίς σκέψεις τους καί νά περιγράψουν κάθε ἀνθρώπου τό μέλλον,

βάσει τοῦ νόμου τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ ἀποτελεσματος.

Πάνω σ' αὐτὴ τὴ γνώσι θεμελιώνεται ἡ ἰδρυσι καὶ ἡ λειτουργία τοῦ περιφήμου καὶ ἀρχαιοτάτου Χρηστηρίου τῶν Δελφῶν. Οἱ ἀνθρώπινες αὐτές ὑπάρξεις, οἱ ἰκανές νὰ δεχῶνται τους χρησμούς καὶ τίς μαντεῖες, ἔπρεπε νὰ παραμένουν ἐπὶ ἓνα χρονικο διάστημα παρθένες ἀγνές, καὶ αὐτές εἶναι πού ονομάζονται Σιβυλλες καὶ Πυθίες.

Ἡ πρώτη λοιπὸν ἀπὸ αὐτές ὀνομαζότανε Κασταλία, ἀπὸ τὴν ὁποία πῆρε τὸ ὄνομα καὶ ὁ χῶρος τοῦτος, ὅπως ἀναφέρουνε μερικοὶ συγγραφεῖς.

Κατὰ τὰ σωζόμενα περὶ Δελφῶν, οἱ ὑπέρτερες ἐκεῖνες Συνειδήσεις, οἱ ὁποῖες ἔδειξαν μεγαλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἰδρυσι τοῦ Χρηστηρίου τοῦτου, ἦταν ἀρχικὰ ἡ Θεὰ τῆς Γῆς Δημητρα, ἔπειτα ἡ Θέμις καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ τέλος ὁ Θεὸς Ἀπόλλων, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη καὶ ὁ περίφημος Ναός.

Ἴσως πολλοὶ θα ἤθελαν νὰ με ἐρωτήσουν, τι εἶναι τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ Θεοί; Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τὴν πνευματοδόξου τῶν Ἑλλήνων, οἱ Θεοὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι, παρὰ λυτρωμένες συνειδήσεις, οἱ ὁποῖες ἀνῆκαν στὴν τελευταία βαθμίδα τῆς πνευματικῆς ἱεραρχίας, πού συνθέτει τὸν Ὀλυμπο. Μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς εἶναι οἱ προσωπικοὶ Λογοὶ τῶν Γνωστικῶν, οἱ ὁποῖοι διασώσανε τὴν καθαρὴ Μυσταγωγικὴ παραδῶση τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦ. Καὶ Ἐκεῖνος, ἀπὸ Υἱὸς ἀνθρώπου, με τὴν ἀπειρο καλωσύνη του, τὴ σοφία του, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν ἄνθρωπο, με τους ἡρωισμούς του καὶ με τὴ θυσία του, ἀναδείχθηκε Υἱὸς Θεοῦ, καὶ τέλος ἀναγνωρίσθηκε ὡς Θεὸς-Λόγος. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν ἐπίστεψαν ποτὲ ὅτι αὐτοὶ πού ἀναφέρουμε ἦσαν οἱ Θεοὶ τῆς Δημιουργίας. Δὲν ἦσαν ἐκεῖνοι ὁ Λόγος, ὁ Θεὸς-Δημιουργός, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν τῆς Χριστιανικῆς Κοσμογονίας. Ὅχι. Σὰν θεοὶ χαρακτηρίζονται οἱ τετελειωμένες συνειδήσεις, οἱ ὁποῖες ἀκολουθοῦν σταθερὰ τὸ Φυσικὸ Νόμο, ἐκδηλώνουν ἀλληλεγγύη, προστατεύουν, καθοδηγοῦν καὶ βοηθοῦν τὸν ἄνθρωπο νὰ φθάσῃ καὶ αὐτός ὅπου καὶ ἐκεῖνες φθάσανε.

Ἔτσι, με τὴν ἀξιολόγησιν τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ὀριμότητός τους, οἱ ἐξελισσόμενες καὶ μεταμορφούμενες συνειδήσεις κατετάγησαν στὶς διάφορες βαθμίδες τῆς πνευματικῆς ἱεραρχίας, ὅπως περίπου μᾶς διέσωσε καὶ ἡ Ἰουδαϊκὴ Παραδῶση, τὴν ὁποία υἰοθέτησε καὶ παραδέχεται καὶ σήμερα ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία. Ἡ πνευματικὴ ἱεραρχία λοιπὸν τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως ἀναφέρει διάφορες κατηγορίες: Τὰ Χερουβεὶμ, τὰ Σερα-

φείμ, τίς Δυνάμεις, τούς Θρόνους, τίς Ἐξουσίες, τούς Ἀρχαγγέλους, τούς Ἀγγέλους, τούς Ἁγίους, τούς Ὅσιους.

Ἔτσι, λοιπόν, ἡ παιδαριώδης αντίληψις περί τῆς εἰδωλολατρείας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐλέγχεται ἀβάσιμη, ἀνυπόστατη καί μόνον σέ διάνοιες ἀτροφικές καί σέ ψυχές βουτηγμένες στήν πρόληψι καί τό σκοτάδι μπορεῖ ἀκόμη νά βρισκῆ ἀπήχησι.

Μιά συγκρητική μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως μέ τά ὅσα διεσώθησαν ἀπό τή γνήσια διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, θά μᾶς πείσῃ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὄχι μόνον δέν ἦσαν εἰδωλολάτρεις, ἀλλά ἦσαν μέχρι μυελοῦ ὀστέων πνευματόδοξοι καί Ἰδεολάτρεις.

Ὁ Ἰησοῦς προτρέπει, ὅπως βλέπουμε στά διασωθέντα Εὐαγγέλια, νά γίνουιν ὅλοι Θεῖοι, μέ τό «Θεοί ἐστε». Ἐπομένως κάθε ἄνθρωπος, ἐξαγνιζόμενος, μπορεῖ νά φθάσῃ στήν βαθμίδα τοῦ Θεοῦ, βοηθούμενος ἀπό αὐτούς τούτους τούς Θεούς.

Ὅπως εἶπαμε, στό μέρος τοῦτο οἱ ἐρχόμενοι, ὄχι μόνον ὑπεβάλλοντο στούς σωματικούς καθαρμούς, ἀλλά καί στούς ἠθικούς καί τούς ἰδεολογικούς. Ἐδῶ οἱ παρθένες, οἱ Σίβυλλες καί οἱ Πυθίαις, ἐρχόντουσαν σέ ἐπαφή, ἄκουγαν καί ἐβλεπαν τόν Θεόν Ἀπόλλωνα, τόν φιλόανθρωπο τοῦτο Θεό, γιατί ἦσαν ἀγνές τόν νοῦν, ἀγνές τήν καρδίαν.

Ἀλλά μήπως καί ὁ Διδάσκαλος τῆς Ναζαρέτ δέν μᾶς ἀπεκάλυψε τά ἴδια, τονίζοντας ὅτι μόνον οἱ καθαροί τήν καρδίαν Θεόν ὀφονται;

Ἀλλά, φίλοι μου, ἔπειτα ἀπ' ὅσα ἐμάθαμε νομιζῶ ὅτι ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες, ἔχουμε χρέος ἐπιτακτικό, ὅπως, μέ ἐλεύθερο φρόνημα καί ἀδούλωτη σκέψι, μελετᾶμε τήν ἀρχαία παράδοσι, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μόνη ἰκανή νά μᾶς ὀδηγήσῃ στά ἴχνη τῶν πνευματικῶν, στίς δόξαις τίς ἀφθαστες τῶν προγόνων μας.

Γνωρίσατε ὅμως καί τοῦτο, ὁ ἐρχομός ἐδῶ, γιά νά ζητήσουν μαντεῖαν, τόσων σοφῶν, πολιτικῶν, μεγιστάνων τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς, ὁ σεβασμός καί ἡ εὐλάβεια μέ τήν ὁποίαν περιέβαλαν τό Χρηστήριο τοῦτο, δέν εἶχε σάν κίνητρο τήν πίστι στό θαῦμα. Ὅχι. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦσαν λάτρεις τοῦ Λόγου καί ἐθήρευαν πάντα τήν Γνώσι. Ἡ γνώσι φυγαδεύει τό θαῦμα, εἶναι ἐχθρά ἀδυσώπητη τῆς τυφλῆς πίστεως.

Οἱ ἰδρυτές τῶν Χρηστηρίων καί τῶν Ἀσκληπιείων ἀνήκαν σέ Μυστήρια, τά ὁποία ἐφύλαγαν γιά τούς ἐκλεκτούς μιά ὀλοκληρωμένη κοσμοθεωρία. Τά Χρηστήρια ἦσαν γνήσιες παραφυάδες, τῶν μυστικῶν αὐτῶν ὀργανώσεων, ἀπό τίς ὁποῖες διευθύνοντο καί ἐξηρτῶντο.

Μέ τίς θεραπεῖες, λοιπόν, πού ἐπετύγχαναν καί μέ τά μαντευ-

όμενα, με τα οποία βοηθοῦσαν κάθε άνθρωπο μεμυημένο η αμυητο, ἐπιβεβαίωναν το ἀλάνθαστο, τὸ ἀληθινὸ, τὸ ἀσφαλές τοῦ περιεχομένου τῆς κοσμοθεωρίας τῶν Μυστηρίων.

Ἡ κοσμοθεωρία αὐτή, ὅπως μᾶς τὴν διέσωσαν σοφοὶ συγγραφεῖς καὶ μεμυημένοι τῆς ἀρχαιότητος, ἀπεκαλύπτε ωρισμένους Νόμους Φυσικούς καὶ Πνευματικούς, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνθρωπος νοῦς, ὡς πεπερασμένος πού εἶναι, μόνος τοῦ ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ γνωρίσῃ.

Κάθε οὐσία, κάθε μορφή, κάθε συνειδησις ὑπάρχει, κινεῖται, ἐνεργεῖ καὶ ἐξελίσσεται, βάσει ὠρισμένων νόμων, αἰωνίων καὶ ἀσάλευτων. Τοὺς νόμους λοιπὸν αὐτοὺς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἐκεῖνος πού θέλει νὰ γίνῃ σοφός καὶ νὰ ἐξηγήτῃ τα φαινόμενα τῆς ζωῆς.

Ἄς δοῦμε, λοιπὸν, πῶς ἀναλυτικὰ, πάνω σὲ ποιούς νόμους στηριζόταν ἡ λειτουργία τῶν Χρηστηρίων.

Οἱ νόμοι αὐτοὶ ἦσαν, ὁ μεγάλος καὶ βασικός νόμος τῆς Φύσεως, ἡ Νομοτέλεια, ὁ Νόμος τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ ἀποτελέσματος, ὁ Νόμος τοῦ ἀντιπεπονθότος καὶ ὁ νόμος ὁ σοφός τῆς Εἰμαρμένης. Τώρα, ἄς ἐπιχειρήσουμε, ὅσο μᾶς εἶναι δυνατό καὶ πολὺ συνοπτικὰ, νὰ δώσουμε μιὰ ἐρμηνεία τῶν νόμων τούτων.

Ἡ καρδιά τῆς φύσεως, ἔλεγε ἀρχαῖος σοφός, εἶναι ἡ Ἀγάπη. Σκοπός, ἡ τελειοποίησι τῶν συνειδησεων πού εἶναι τὰ παραγωγα τῶν δυνάμεων τῆς Φύσεως. Τέλος δὲ, ἡ ἀποθέωσις τῶν ἀτομικῶν Ἐγῶ. Ὑπάρχει λοιπὸν σκοπός, ὑπάρχει τέλος στὴ Φύσι. Τὸ ἀντιθετὸ θὰ ἦταν κάτι τὸ ἀδιανόητο, τὸ ἀπίθανο. Ἡ Δύναμις τῆς Νομοτελείας φωλιάζει μέσα σὲ κάθε συνειδησι καὶ τὴν ὠθεῖ πάντα στὸ δρόμο γιὰ τὴν τελειότητα. Ἡ συνειδησι ὁμως, μὲ τὸ αὐτεξουσιο καὶ τὴν αὐτονομία πού ἔχει, μπορεῖ καὶ νὰ ἐκτρέπεται τῆς Φυσικῆς τροχιάς. Τότε ὁμως ὁ νόμος τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ ἀποτελέσματος, μαζί με τὸν σοφὸ νόμο τοῦ ἀντιπεπονθότος, δημιουργοῦν τὶς δοκιμασίες καὶ τὸν πόνο πού ὀδηγοῦν στὴ Γνώσι. Ἡ δὲ Γνώσις ἐπαναφέρει τὸν ἐκτροχιασθέντα στὸν ἐξελικτικὸ ροῦ τῶν φυσικῶν νόμων, γιὰ νὰ τὸν βαλῇ στὸν δρόμο τοῦ λυτρωμοῦ.

Οἱ δύο τελευταῖοι Νόμοι συνιστοῦν τὴν Εἰμαρμένη κάθε ἀνθρώπου καὶ κάθε λαοῦ, τὴν ὁποία μόνοι τοὺς ὑφαίνου, μὲ τὶς σκέψεις τοὺς, τοὺς λόγους τοὺς, τὶς πράξεις τοὺς καὶ τὶς ἐνεργειές τοὺς, τὶς καλές ἢ τὶς κακές, τὶς φυσικὲς ἢ ἀφύσικες.

Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ πάλι θὰ θυμηθοῦμε τὸν Θεῖον Ἰησοῦ. Ὅταν Ἐκεῖνος ἀπέτρεπε καὶ ἐπιτιμοῦσε αὐστηρὰ τὸν Πέτρο μὲ τὰ ἐξῆς λόγια: «Βαλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην, διότι μάχαιραν ἔδωκας, μάχαιραν θὰ λάβῃς», ἀπεκαλύπτε ὅτι ἐγνώριζε ὡς θεός, τὸν νόμον τοῦ ἀντιπεπονθότος, τὸν νόμον τοῦ αἰτίου καὶ

τοῦ ἀποτελέσματος. Ἡ γνῶσι τούτων ἀποτελεσματικά ἠθικοποιεῖ τόν θνητόν καί τόν ἀποτρέπει ἀπό πολλές δοκιμασίες καί ψυχικές βασάνους.

Σ' αὐτά λοιπόν τά ὑψηλά, τά ὑπερανθρώπινα, τά θεῖα, εἶχαν θεμελιωθῆ τά τελούμενα ἄλλοτε ἐδῶ. Ἐδῶ ἀκουγότανε εὐκρινῶς ἡ στοργική φωνή τῶν Θεῶν. Τό Χρηστήριο τοῦτο ἐδραίωνε στόν ἀγνό ἄνθρωπο μία εὐλογη πίστι, ἡ ὁποία τόν βοηθοῦσε ν' ἀντιμετωπίσῃ μέ θάρρος τίς περιπέτειες τῆς ζωῆς, γιατί ἐδῶ ἐμάθαινε καί ἐπέιθετο ὅτι ὑπάρχουν πνευματικοί προστάτες ἰσχυροί, σοφοί, ἀγαθοί καί δίκαιοι, οἱ ὁποῖοι δέν ἀφίνουν τόν ἄνθρωπο μόνο του στίς ἀθλιότητες τοῦ Ἄδου.

Ὅταν θά ἐπισκεφθοῦμε τά μνημεῖα καί τά ἱερά, θά ἀντικρύσουμε τό Γυμνάσιο, τό Στάδιο καί τό Θέατρο. Αὐτά φανερώνουν ὅτι στόν χῶρο τοῦτο γινόντουσαν πολυπληθεῖς συγκεντρώσεις σέ ὠρισμένες ἐποχές. Οἱ ἐποχές αὐτές ἦταν ἡ ἐναρξίς τῶν ἡλιοστασιῶν. Ἐώρταζαν ἐδῶ οἱ ἀρχαῖοι τά ΠΥΘΙΑ, τά ΣΕΠΤΗΡΙΑ, τά ΘΕΡΓΗΝΙΑ καί τά ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ. Κατά εὐτυχῆ σύμπτωσι ἐορτάζουμε καί μεῖς σήμερα τήν θερινή τροπή τοῦ Ἡλίου, πού νομίζω πῶς ἀντιστοιχεῖ στά ἀρχαῖα Σεπτήρια.

Ὁ Ὅμιλός μας, ὅπως εἶναι γνωστό, ἔχει καθιερώσει ἀπό τριάντα δύο ἐτῶν τόν ἐορτασμό τῆς ἐνάρξεως τῶν τεσσάρων Ὠρῶν τοῦ ἔτους. Εἶναι οἱ μόνες φυσικές ἐορτές πού ἔπρεπε οἱ ἄνθρωποι νά πανηγυρίζουν μέ χαρά καί ἐνθουσιασμό, ἐάν ἐγνώριζαν τή σημασία καί τήν ἀγαθοποιό ἐπίδρασι πού ἀσκεῖ ὁ Ἡλιος κατά τίς διάφορες Ὠρες τοῦ ἔτους πάνω στούς ὀργανισμούς καί στό πνεῦμα τῶν κατοίκων τῆς Γῆς.

Ἡ ἐπιστημονική ἐμπειρία κατῶρθωσε νά διαπιστώσῃ τίς ἐπιδράσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων, κυρίως τοῦ Ἡλίου καί τῆς Σελήνης, πάνω στό φυτικό βασίλειο, ἀλλά καί στόν ἀνθρώπινο ὀργανισμό. Οἱ ἀρχαῖοι ὅμως Ἕλληνες ἐγνώριζαν καί εἶχαν συνειδησι πλήρη, ὅτι ὁ Ἡλιος ἀσκεῖ τήν πιό θετική ἐπίδρασι, ὄχι μόνον στήν ὀργανική, ἀλλά καί στήν πνευματική φύσι τοῦ ἀνθρώπου. Γιά τοῦτο, μέ πάνδημες τελετές, πανηγύριζαν τίς ἡμέρες τῶν ἡλιοστασιῶν. Ἐρχόντουσαν σέ ἐπαφή μέ τοὺς παράγοντες τῆς ζωῆς καί ἔτσι ἀντλοῦσαν σωματική εὐρωστία καί πνευματική ρώμη. Τά δύο τοῦτα ἀγαθά δέν τά ξεχώριζαν οἱ ἀρχαῖοι, τά θεωροῦσαν ἀλληλένδετα. Γιά τοῦτο ἀσκοῦσαν τό σῶμα τους στό παρακάτω Γυμνάσιο. Ἐπεδείκνυαν τήν ἀλήκῃ τους στό Στάδιο καί παρουσίαζαν τήν πνευματική τους εὐφορία μέ τό Δράμα καί τήν Ποίησι στό θέατρο, πού σώζεται μέχρι σήμερα.

Μετά τά ὅσα σᾶς μίλησα ἐδῶ, θά πάρουμε σέ λίγο τήν λεγό-

μενή Ιερά Οδό, για να επισκεφθούμε ευλαβικά τα ιερά αυτά έρειπια, που μιλάν τόσο εύγλωττα για την αφθαστη δοξα του αρχαιοτάτου Έλληνικού πνεύματος. Αλλά για να γνωρίσετε και κάτι, που οι πολλοί δεν το αναφέρουν, θα προσθέσω και τούτο

Η αφετηρία της Ιεράς Οδοῦ δεν είναι η Κασταλία. Στην αρχαιότητα ήταν στην σημερινή Μαυροσουβαλα, όπου πηγάζει ο Βοιωτικός Κηφισός. Εκεί, στους προποδες του Παρνασσού σωζονται τα έρειπια δυο αρχαίων ναών, της Αρτεμιδος και του Απόλλωνος. Στις πηγές αυτές, οι ερχόμενοι από ξηράς προσκυνητές, υπεβαλλοντο στους πρώτους καθαρμούς, προσέφερνι τις θυσίες τους και κατόπιν άρχιζαν την άναβασι του Παρνασσού, μέσω της Ιεράς Οδοῦ, για να φθάσουν στο σημείο που βρισκόμαστε και μείς σήμερα.

Τώρα, εκεί στους αρχαίους ναούς της Αρτέμιδος και του Απόλλωνος κοντά στις πηγες, οι Χριστιανοί έχουν ανεγειρει ένα ναο, τον οποίο πώς νομίζετε τον όνομαζουν; « Αγια Καθαρα».

Ετσι η μοίρα θέλησε, με την παράδοσι, να σωθή μέχρι σήμερα η πραγματικη ιστορικη αφετηρία της Ιεράς Οδοῦ.

Σας εξεθεσα τις απόψεις μου για τη λειτουργια του θεσμού των Χρηστηρίων. Σας ανέπτυξα τον πραγματικό λογο και το αληθινό νοημα πάνω στα όποια θεμελιωνεται η ιερότης του χώρου τούτου. Οι επισκεπτομενοι τα μέρη τούτα, εαν θέλουν να μη θεωρουνται σαν κοῦφοι και σαν αγνώμονες, πρεπει να προσέρχωνται με βαθυ σεβασμό και ευλαβεια, και όχι σαν βαρβαροι, σαν βέβηλοι, με σκώμματα και ειρωνικη διαθεσι, που προδιδουν αμαθεια και κατωτερότητα.

Εδώ κάποτε οι ψιθυροι της Σίβυλλας μετεβιβαζαν στους ανθρωπους της γης τα ρηματα των άθανατων, οι οποιοι τοσον ενδιαφεροντο για την προοδο και την ευτυχια των ανθρωπων της γης. Οι ανθρωποι όμως περιφρόνησαν αυτό το μεγαλο και αγαθο επιτευγμα της επικαιωνίας με τους Θεους. Οι ανθρωποι προτίμησαν άντι της αρετης, το πάθος, άντι της αγνότητος, την ανομια, άντι της σοφιας, την άμαθεια, τη μονομερεια, άντι της έλλογου πιστεως, τις διαφορες προλήψεις, την αδρανεια του νοῦ, που φερνει τον μαρασμό του πνευματος.

Αυτή είναι η πραγματικη αίτια που απέσβετο το λαλον ὕδωρ, έπεσε χαμαι η δās των μυστηρίων και είσιγησε η φωνη των Θεών.

Εάν, φίλες ψυχές, οι απόψεις που σας εξέθεσα και οι όποίες είναι βγαλμένες από τα συμπεράσματα πολυετούς μελετης της Μυστηριολογίας και της Έσωτερικης Φιλοσοφιας, σας ικανοποιουν, προσέξατέ τις και κατόπιν να τις ένστερνησθήτε. Εάν όχι.

ἔχετε ὅλη τὴν εὐχέρεια νὰ σπουδάσετε τὰ ὅσα σχετικὰ ἔχουν γραφῆ, εἴτε ἀπὸ παλαιούς, εἴτε ἀπὸ συγχρόνους ἀμύητους συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων τὸ φανταστικό, τὸ ἀπίθανο, ἢ διάθεσις τῆς διαστρεβλώσεως τῆς ἀληθείας καὶ ἡ παντελῆς ἀγνοια τῆς ἐσωτερικῆς ἀλήθειας, ὠδηγοῦσαν τὴν γραφίδα τους. Τοῦτο εἶναι δικαίωμά σας.

Ἐγὼ μίαν ευχή ἔχω τώρα νὰ κάνω γιὰ σᾶς. Εἴθε ἡ ἐπίδρασις τοῦ Δελφικοῦ περιβάλλοντος νὰ σᾶς ἐμπνεύσῃ τὸ πρέπον. Εἴθε νὰ σᾶς ὀδηγήσῃ στό δρόμο τῶν καθαρμῶν τοῦ ἠθικοῦ καὶ τοῦ ἰδεολογικοῦ σας κόσμου, ὥστε, ἐξαγνιζόμενοι, νὰ ἀκούσετε καί σεῖς μιά μέρα τοὺς Σιβυλλικοὺς Ψιθύρους καὶ νὰ δεχθῆτε τίς εὐλογίαις τοῦ οὐρανοῦ. Εἴθε ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ὑγεία νὰ σᾶς συντροφεύουν πάντοτε καὶ νὰ ἔρχεσθε συχνά στό χῶρο τοῦτο, γιὰ νὰ δοκιμάζετε τίς πιό ὑψηλές πνευματικές ἀπολαύσεις πού μπορεῖ νὰ πετύχη πάνω στή γῆ ὁ θνητός ἄνθρωπος».

Τὸ πολυπληθές ἀκροατήριον παρηκολούθησε τὴν ὁμιλία μὲ ἀπόλυτη σιγή καὶ στά πρόσωπα ὅλων ἐζωγραφίζετο μιά ψυχική κατάστασι πού φανέρωνε κατανυκτικὴ προσήλωσι. Ὁ πολίος ὁμιλητής πέτυχε, μὲ ὅσα εἶπε, νὰ θίξῃ τίς λεπτότερες ψυχικῆς χορδές καὶ νὰ ἀφυπνίσῃ νοσταλγίας γιὰ μιά καθαρὴ Ἑλληνικὴ ζωὴ μὲ τίς χαρὲς τῆς τίς φυσικῆς, μὲ τίς πνευματικῆς καὶ τίς καλλιτεχνικῆς ἀπολαύσεις τῆς.

Ἡ θρησκεία εἶναι ζήτημα καρδιάς. Δέν ὑπάρχει κανένας φυσικός λόγος νὰ ἐγκαταλείψῃ κανεὶς τὴ θρησκεία του. Ὅλες οἱ θρησκείαι, ἂν καὶ σέ πολλά διαφέρουν, κηρύττουν ὅτι σ' αὐτὸ τὸν κόσμο μονάχα ἡ ἀλήθεια ἐπιζῆ.

Μαχάτμα Γκάντι

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΖΩΝΤΑΝΕΨΗ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΙΣ

Του FRANCIS BRUNEL

Όταν, πρό 100 και πλέον ετών, η Μεγάλη Λευκή Στοά και οι Διδάσκαλοι της Σοφίας απέφασαν να δημιουργήσουν μία Κινησι προωρισμένη να σχηματίσει «ένα πυρήνα παγκοσμίου αδελφότητας της ανθρωπότητας, χωρίς διακρισι φυλής, πιστεως, φυλου, τάξεως ή χρώματος», δεν εκινήθησαν μόνον λόγω του ότι εγνώριζαν κατά άμεσον τρόπον την ενότητα της ζωής και της ανθρωπότητας, αλλά και επειδή ήταν τó μόνο μέσον να ανακοπη ή πορεία του υλισμού και να προφυλαχθη ό κόσμος από τα καταστρεπτικά του αποτελέσματα.

Περισσότερο παρά ποτέ, κατανοούμε σήμερα την πλήρη σύγχυσι, μέσα στην όποιαν άνθρωποι και λαοι παραδέρνουν. Περισσότερο παρα ποτέ τó άτομον του ανθρωπίνου όντος – και ή φύσις όλόκληρη – απειλούνται. Αλλά και αν ό αιώνας που ζούμε είναι αιώνας κτηνώδης και μαύρος, λαμπει παντοτε σέ πολυαριθμα σιμηεία τó φώς, και βλέπουμε να φεγγουν πυρσοί.

Οι Πρεσβύτεροι Αδελφοί δεν παυουν να κατευθύνουν τις προσπάθειές των πρός όλους εκείνους που άνοιγουν την καρδιά των στό έξ ύψους πνεύμα. Η μεγάλη Θεοσοφική Κίνησις που ένέπνευσαν εκείνοι δεν έπαυσε να θέτη τις βάσεις του νέου πολιτισμού, ό όποιος θα θεμελιωθη επί της αδελφότητας: «... ό ερχόμενος άιων πρέπει να είναι ό άιων της αδελφότητας – όπου θα ένωθούν όλα τα ανθρώπινα όντα για να πραγματοποιήσουν έναν κοινό σκοπό και να άπολαμβάνουν τους καρπούς του από κοινού».

Καθώς έλεγε ή Άννι Μπέζαντ τó 1914, «ή Θεοσοφική Εταιρία καλείται να λαβη μέρος σ' αυτή την ισχυρη παγκόσμια δημιουργία, να διαδώση τα ιδανικά της επί του νοητικού πεδίου και να τους προσδώση υλική μορφή χρησιμοποίησιμη από τόν καινούριο πολιτισμό».

Έκτοτε πολύς δρόμος έπερασθηκε. Τα πλέον προχωρημένα όντα άντελήφθησαν ότι πρέπει να πραγματοποιηθη ή παγκόσμιος αδελφότης. Είναι παρήγορο ν' άκουη κανεις μερικούς από τους υπεύθυνους για τα πεπρωμένα των λαών να βεβαιώνουν την ανάγκη οίκοδομήσεως ενός κόσμου ανθρωπίνου, άρμονικού και αδελφικού. Θα παραθέσουμε μερικά από τα πρόσφατα μηνύματα του:

«Αἱ οἰκοδομαὶ τῆς καρδιάς καὶ τοῦ πνεύματος δὲν ξεφεύγουν ἀπὸ τοὺς νόμους, πού διέπουν κάθε οἰκοδομήν. Πρέπει ν' ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν ἀρχή, νά ἀνοίξουμε θεμέλια καὶ νά συγκεντρώσουμε ὑπομονητικά λίθον πρὸς λίθον». Ἔτσι θά οἰκοδομηθῇ ἡ παγκόσμιος ἀδελφότης, κατ' ἀρχὴν μέσα σὲ κάθε ἄνθρωπο ἀτομικά. Γιά νά ὑπάρξῃ πραγματικά ἡ ἀδελφότης, πρέπει νά ζήσῃ μέσα σ' ὅλες τὶς συνειδήσεις. Μόνον ἔτσι θά κατακτήσῃ τὶς κοινότητες καὶ τὰ Κράτη. Θά εἶναι μακρὺς ὁ δρόμος καὶ δὲν θά ἀρκέσῃ ἡ γενεὰ μας γι' αὐτόν. Ἄν ὁμῶς ἐμεῖς μπορούσαμε νά φθάσουμε στὸ σημεῖο νά καταστήσουμε ἀδελφικούς τοὺς φίλους μας, θά εἶχε συντελεσθῇ ἓνα τεράστιο βῆμα. Θά εἶχε οἰκοδομηθῇ μιὰ πτέρυγα τοῦ οἴκου τῆς συνεννοήσεως. Ποιὸς θά ρίξῃ ἀργότερα μιὰ γέφυρα ἀνάμεσα σ' αὐτὴν τὴν πτέρυγα καὶ στὴν ἄλλη; θά ριχτῇ μιὰ ἡμέρα ἢ γέφυρα αὐτή, διότι δὲν εἶναι δυνατόν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι θά ἔχουν λυτρωθῇ ἀπὸ τὸν πειρασμό τοῦ πολέμου ἐξ αἰτίας τῆς φρίκης του καὶ τοῦ ἀνωφελοῦς του, παρὰ νά ἀνακαλύψουν τελικά, βοηθούμενοι ἀπὸ κινήσεις σὰν τῆ δική σας, ὅτι ἔχουν νά χάσουν τὸ πᾶν μὲ τὸ μῖσος καὶ νά κερδίσουν τὸ πᾶν μὲ τὴν ἀγάπη».

ΠΩΛ-ΑΝΡΙ ΣΠΑΑΚ

Γενικός γραμματεὺς τοῦ ΝΑΤΟ

«Ἡ εἰρήνη καὶ ἡ εὐημερία ἔχουν πρό πολλοῦ ἀναγνωρισθῇ ὡς ἀδιαίρετες. Πρέπει σήμερα ν' ἀναγνωρίσουμε μιὰ νέα ἀλληλεγγύη: ἡ ἀνοχή – ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νά πῶ ἡ ἀ δ ε λ φ ὀ τ η ς – εἶναι ἐξ' ἴσου ἀδιαίρετη. Χωρὶς αὐτὴν, δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰρήνη, οὔτε εὐημερία. Ὅφειλομε λοιπὸν νά ἐργαζώμεθα, ἀπὸ τοῦδε, γιά νά οἰκοδομήσουμε αὐτὴ τὴν ἀνοχή, τεμάχιον πρὸς τεμάχιον.

Τοῦτο ἐπιβάλλει μιὰ συνεννόησι ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου μεταξὺ προσωπικοτήτων ὑπευθύνων γιά τὶς σχέσεις λαῶν καὶ κυρίως μεταξὺ προσωπικοτήτων τῆς Δύσεως καὶ τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν. Ὅλοι ὀφείλομε νά βοηθήσουμε σ' αὐτὸ τὸ πελώριο ἔργον, ἐνωμένοι ἀπὸ τὴν πειστικὴ ἀνάγκη, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μιὰ θερμὴ ἔξαρσι».

Α. ντέ ΣΜΑΕΛΕ

πρῶν Βέλγος ὑπουργός

«Ἡ Ἀδελφότης πρέπει νά καταστῇ παγκόσμια πραγματικότης. Ὁ αἰώνας μας πρέπει νά καταγραφῇ ὡς ἀπαρχὴ τῆς πανανθρώπινης οἰκογένειας. Εἶθε κάθε σπιτί, κάθε σχολεῖο, κάθε ἀστική ὀργάνωσις, κάθε θρησκευτικὸς ὀργανισμός, κάθε οικονομικὸν σῶμα, κάθε μέσον πληροφοριῶν νά ὑπηρετήσῃ αὐτὸν τὸν

εύγενή σκοπό: Δικαιοσύνη, φιλία, κατανόησης και συνεργασία παγκόσμιος, είναι οι ύψιστοι σκοποί της νέας εποχής».

Λ.Β. ΣΕΛΤΖΕΝ

Αμερικανός δημοσιογράφος

«Γιά μια ακόμη φορά η επιστήμη θέτει την ανθρωπότητα μπροστά στην ανάγκη μιᾶς εκλογῆς χωρίς επιστροφή και χωρίς φυγή. Δεν τῆς μένει παρά ένας δρόμος: αὐτός που ανεβαίνει. Ἡ παρούσα ὥρα εἶναι ὥρα τῆς εκλογῆς και τῆς ἀποφάσεως, ἡ ὥρα πού πρέπει οἱ πόθοι μας νά θριαμβεύσουν ἐπί τῶν φόβων μας. Τό θεμελιῶδες πρόβλημα δέν εἶναι ἡ υπεροπλία τῶν ἐθνῶν, ἀλλά ἡ υπεροχή τοῦ ἀνθρώπου, γιά τό καλό ἢ τό κακό, γιά τήν ἐπιβίωσι ἢ τήν αὐτοκτονία. Ὁ κόσμος μας δέν ἔχει σήμερα ἄλλη διέξοδο. Ὁφείλει νά ἐγκαταλείψῃ τόν στενόν ἐθνικισμό, τόν σεκταρισμό, τόν φυλετισμό, γιατί ἡ μόνη ὀρθή σχέση ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους πρέπει νά βασιζέται στόν καθολικό σεβασμό τοῦ ἀνθρώπου, μαλιστα στήν ἀγάπη του.

ΑΝΤΛΑΙ ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ

ὑποψ. πρόεδρος τῶν Η.Π.Α.

« Ὁ Βουδδισμός και ἡ κίνησις τῆς Ἀδελφότητος στηρίζονται ἀμφοτέρως στήν ἀγάπη, τήν κατανόησι και τήν ἐνότητα στή χαρά. Ὁ ἠθικός πολιτισμός ἔχει ἐκφυλισθῆ. Ἡ ἀνθρώπινη Ἀδελφότης εἶναι παραγνωρισμένη ἰδανικά. Ἐνωμένος μέ τήν πείρα τῆς Δύσεως, ὁ πολιτισμός τῆς Ἀνατολῆς πρέπει νά μπορέσῃ νά συντελέσῃ στήν προσέγγισί μας πρὸς τοὺς εὐγενέστερους σκοπούς τῆς ἀνθρωπότητος και νά μᾶς παροτρύνῃ νά ζοῦμε μέ τό αἶσθημα, ὅτι ὅλοι οἱ ἀνθρώποι εἶναι ἀδελφοί».

Δρ ΛΟΥΝ ΓΙΑ ΟΥΓΚ

(Βιρμανία)

« Ἐνώπιον τοῦ ἀήθους ὕλισμοῦ, ὁ ὁποῖος συνεπάγεται τήν ἀπάρνησι τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρεπείας και τήν κατάργησι τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, κάθε ἔθνος πού θέλει νά διατηρήσῃ τήν ἐλευθερία του ὀφείλει νά δώσῃ τήν μεγίστην προσοχή στήν συνεργασία μεταξύ ἀνθρώπων καλῆς θελήσεως. Ἡ δυσπιστία και ἡ ἀσυνεννοησία, τό μῖσος και τό ἐνστικτον καταστροφῆς, νά οἱ μεγάλοι κίνδυνοι τῆς ἐποχῆς μας. Χρειαζόμαστε σήμερα ἀποτε-

λεσματική συνεργασία υπό τό πνεῦμα μιᾶς παγκόσμιας ἀνθρώπινης οἰκογένειας».

ΚΟΝΡΑΤ ΑΝΤΕΝΑΟΥΕΡ
Καγκελλάριος Δ. Γερμανίας

Ἐπάρχουν λοιπόν, σέ ὅλες τίς χῶρες, ἄνθρωποι πού ἔχουν ἀναγνωρίσει τήν ἀνάγκη ἐγκαταστάσεως νέων ἀνθρωπίνων σχέσεων μέ βάση τήν κατανόησι καί τήν ἀδελφότητα. Ἡ Ἀδελφότης ἀξίζει πιά πολύ ἀπό τήν Γνώσι. Εἶναι κατηγορηματική προσταγή γιά κάθε ἀνθρώπινο ὄν, νό ζωντανέψη στήν ἄμεση μικρή σφαῖρα του τήν ἀδελφότητα. Εἶναι σημαντικό νά ἔχωμε μεταξύ μας κατανόησι καί νά πάψωμε νά εἶμαστε κέντρα ἐγωῖσμοῦ καί βλάβης. Ὁ καθένας μας μπορεῖ καί ὀφείλει νά μετάσχη σ' αὐτήν τή σωτηρία τοῦ κόσμου καί σ' αὐτήν τήν γενική ἀνανέωσι, μέ καθημερινή ἀτομική ἀνανέωσι.

Ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη βάρβαρος, ἐξηγοράσθη δέ ἀπό τήν μοῖρα του μέ τήν παιδείαν καί μόνον.

ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ

Ἡ καλλιέργεια τοῦ νοῦ εἶναι τόσο ἀναγκαία, ὅσο ἡ τροφή γιά τό σῶμα.

ΚΙΚΕΡΩΝ

Τό κακό πολλάκις θριαμβεύει, ἀλλά ποτέ δέν νικά.

ΜΠΑΝΚΡΟΦΤ

Ἡ εἰλικρίνεια, βαθειά καί ἄδολη, εἶναι τό πρῶτο χαρακτηριστικό τῶν ἡρωϊκῶν ἀνδρῶν.

ΚΑΡΛΑΥΛ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΜ. Π.Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

- Η πραγματική ήθικη αποβλέπει εις την ευημεριαν του ανθρώπου και την εξέλιξιν και τελειοποίησιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.
- Η χαρά είναι ἐκδήλωσις σωματικῆς, διανοητικῆς καί ψυχικῆς υγείας. Χωρίς αὐτήν γαλήνη καί ἀρμονία δέν δυναται νά υπάρξῃ εις τό πνεῦμα.
- Υπαρχουν ἀνθρωποι νέοι τό σῶμα, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ψυχὴν γηρασμένην. Καί υπάρχουν γέροντες, τῶν ὁποίων ὁ νοῦς καί ἡ ψυχὴ διατηροῦν ὅλην τὴν ἀκμὴν, τὴν ῥώμην καί τὴν δροσιά τῆς νεότητος.
- Ὁ ζῶν τὴν ζωὴν τῆς Παγκοσμίου ζωῆς, ζῆ εις τὴν ὠραιότητα καί τὴν ἀρμονία, πού περικλείει αὐτὴ. Μέσα εις τὸν παγκαλον αὐτὸν ναόν τῆς Παγκοσμίου ζωῆς ἀποκτᾶ τὴν ἀγνότητα καί τὴν ἀγιότητα. Ὁ ἐγκοσμιότης δέν ἔχει πλέον θέσιν εις τὴν ψυχὴν.
- Ὁ ζητῶν δι' ἑαυτὸν πνευματικὴν πρόοδον, ὁ ἀγαθός, ὁ ἔχων εις τὴν ψυχὴν τοῦ ἀγαπῆν καί σεβόμενος τὸν ἀνθρωπον οὐδέποτε ἀσκεῖ βίαν. Ὁ καταπιεζόμενος ἢ ἀδικούμενος ἔχει δικαίωμα καί καθῆκον νά διαμαρτυρῆται υπερασπιζόμενος τὰ δικαιώματά του.
- Ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος εἶναι ἴσως πλουσιώτερος υλικῶς, ζῆ μίαν ἀνετωτέραν ζωὴν ἀπὸ καθε προηγουμένην ἐποχὴν, ἀλλὰ πνευματικῶς εἶναι παμπτωχος. Ὅλες οἱ θαυμάσιες υλικῆς ἐπιτευξεις, ὅλη ἡ ἀφθονία τῶν διασκεδάσεων καί αἰσθητικῶν ἀπολαύσεων, ὅλη ἡ δῆθεν πνευματικὴ κίνησις, τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν, τό πλῆθος τῶν ἐκδιδομένων βιβλίων, δέν μποροῦν νά κρύψουν τό γεγονός τῆς ψυχικῆς τοῦ κενότητος, τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ πενίας.
- Ἡ κρεοφαγία συνεπαγεται ἀδικαιολόγητον σκληρότητα πρὸς τὰ ζῶα, τῶν ὁποίων ἡ σὰρξ ὄχι μόνον δέν εἶναι εις ἡμᾶς ἀπαραίτητος, ἀλλ' εἶναι καί ἐπιβλαβής.
- Ὅσον ὁ ἀνθρωπος προχωρεῖ πρὸς τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἑαυτοῦ του, πρὸς τὴν κατανόησιν τῆς λειτουργίας τῶν κόσμων, τόσον καθίσταται περισσότερον ἰκανός νά ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀρμονίαν τοῦ Σύμπαντος, τὴν ὠραιότητα τῆς φύσεως καί τῆς ζωῆς.
- Ἡ λειτουργία τῆς Εἰμαρμένης δέν ἀναφέρεται εις τὴν παροῦσαν μόνον ζωὴν τῶν ἀτόμων, ἀλλ' αἱ ψυχαὶ διανύουν δια μεσοῦ τοῦ χρόνου μίαν ἀτέρμονα ζωὴν, μέσω σειρᾶς ὅλης ἐνσάρκώσεων, καί εις

ἐκάστην ἐνσάρκωσιν ἀπολαμβάνουν διὰ τῆς Εἰμαρμένης τοὺς καρπούς τῶν ἔργων, ἅτινα διέπραξαν κατὰ τὰς προηγουμένας ἐνσάρκώσεις.

- Ἡ ζωὴ εἶναι πλουσία δι' ἐκεῖνον ποῦ ἔχει πλοῦτον εἰς τὴν ψυχὴν.
- Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ εὐρίσκειται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸν Θεόν, πρέπει νὰ εὐρίσκειται εἰς σχέσεις ἀρμονικὰς πρὸς ὅλα τὰ ὄντα. Ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, πρέπει νὰ ἀγαπᾷ ὅλα τὰ ὄντα.
- Κανὼν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς εὐτυχίας εἶναι νὰ ζῆ κανεὶς ἀπλοῦν καὶ ἀπέριπτον βίον ἰδιώτου, νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰς μερίμνας καὶ τὰς περιττὰς ἀνάγκας, νὰ μὴ καθιστᾷ τὸν βίον του περιπλοκόν, νὰ μὴ ζητῇ ὑψηλὰς θέσεις, τιμὰς καὶ δόξας, ἐκτός ἐάν τὸν καλῇ εἰς ἀξιώματα ἢ κοινὴ θέλησις τῶν συμπολιτῶν του, καὶ ἀκόμη νὰ μὴν τὸν τραβᾷ ἡ πολυτέλεια.
- Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ κοινωνικὴ δύναμις διαφθείρουν τὸ ἠθικόν τῶν ἀνθρώπων καὶ καθιστοῦν αὐτοὺς ἐγωϊστὰς καὶ ἀλαζόνας.
- Πρέπει νὰ καλλιεργῆται εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδιῶν ὁ ἀνθρωπισμός, δηλαδὴ ὁ σεβασμὸς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἀνθρώπον, ὁ σεβασμὸς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων, καὶ ἡ συμπάθεια πρὸς ὅλα τὰ ὄντα.
- Ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι εὐτυχία, ἡ εὐτυχία ὅμως εἶναι πλοῦτος ἀνεκτίμητος. - Ἡ φυσικὴ ζωὴ δίδει εἰς τὸν ἀνθρώπον τὴν ὑγείαν καὶ τὴν εὐεξίαν ποῦ εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν εὐτυχίαν. - Ἡ ἄμεσωτέρα πηγὴ εὐτυχίας εἶναι ἡ φαιδρὰ διάθεσις, ἡ εὐθυμία, ἡ αἰσιοδοξία, ἡ ἀμεριμνησία, ἡ παιδικὴ ἀφέλεια.
- Ἡ σοφία, ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς, ἡ καλωσύνη, αἱ ἠθικαὶ ἀρεταί, ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία, ἀποτελοῦν τὰ πραγματικὰ ἀγαθὰ, κτῆμα ἐσσεῖ τοῦ κατέχοντος καὶ εἰς τὴν ἐδῶ ζωὴν καὶ μετὰ θάνατον.
- Μὴ διστάζετε εἰς κάθε περίπτωσιν νὰ ὑποστηρίξετε σθεναρῶς ὅ,τι νομίζετε ὀρθόν, ἀληθές ἢ δίκαιον.
- Ἡ λειτουργία τῶν Ἑλληνικῶν Μυστηρίων δὲν ἀφεώρα μόνον τὴν μετάδοσιν τῶν ἀληθειῶν περὶ τῆς οὐσίας καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Σύμπαντος καὶ τῆς τροχιάς τὴν ὁποίαν διαγράφει πᾶν ψυχικόν ὄν, ἀλλὰ καὶ τὴν λύτρωσιν τῶν ψυχῶν διὰ τῶν λειτουργιῶν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, τὰς ὁποίας παρέστησαν ἀλληγορικῶς εἰς τὰς εἰκόνας τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας.

ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

Ομιλία στο Saanen τής Ελβετίας
27 Ιουλίου 1965

Άγάπη και Θάνατος

Θα ερευνησωμε δύο πράγματα, τα οποία για τους περισσότερους από μᾶς είναι υψιστου ενδιαφεροντος στη ζωη. Για την αγάπη, και γι' αυτό που ονομαζεται θανατος. Για να ερευνηση κανείς, για να ανακαλυψη, πρέπει, προφανώς, να υπαρχη ελευθερία – όχι ελευθερία στο τέλος, αλλα ελευθερία ευθυσ εξ αρχής. Χωρίς ελευθερία, δεν μπορείτε να παρατηρήσετε, δεν μπορείτε να ερευνησετε, δεν μπορείτε να προχωρήσετε μέσα στο άγνωστον. Για εναν νοῦ που θα ήθελε να ερευνηση, είτε στο περιπλοκο πεδιον τής επιστημης, είτε στο πολύπλοκο και λεπτό πεδιο τής ανθρωπινης συνειδησεως, πρέπει να υπαρχη ελευθερία. Δεν μπορείτε να το πλησιασετε με τις γνωσεις σας, με τις προκαταλήψεις σας, με τις αγωνίες σας και τους φόβους σας, διότι αυτοί οι παραγοντες, θα διαμορφωσουν την αντίληψι σας, θα σᾶς σπρωξουν σε διαφορετικες κατευθυνσεις, και επομενως καθε πραγματικη ερευνα σταματᾶ. Κατα τον ιδιον τρόπο, όταν προσπαθοῦμε να δοῦμε τι σημαινει αυτό τό εξαιρετικο πράγμα – αυτό τό πράγμα που ονομαζομε αγάπη– δεν μποροῦμε να το πλησιασωμε με τις προσωπικες μας προκαταλήψεις, με τα συμπερασματα μας, με τις σχηματισμενες εκ τῶν προτερων γνώμες μας, οτι πρέπει να είναι αυτός ο τρόπος, η πρέπει να είναι εκείνος ο τρόπος. Δεν μποροῦμε να ποῦμε οτι η αγάπη πρέπει να εκφραζεται στην οικογενεια μεταξύ τῶν συζυγων η οτι υπαρχει βεβηλη αγάπη και πνευματικη αγάπη, διότι ολα αυτά μᾶς εμποδιζουν από τό να προχωρήσωμε στο θεμα βαθεια, ελευθερα και με καποια ασθμαινουσα επιδίωξι.

Λοιπόν, για να ερευνησωμε, χρειαζομαστε ελευθερία και επομένως πρέπει να ἔχωμε επιγνωσι ευθύς εξ αρχής τοῦ πόσο είμαστε διαμορφωμένοι, πόσο είμαστε προκατειλημμενοι. Πρέπει να ἔχωμε επιγνωσι τοῦ γεγονότος οτι παρατηροῦμε τή ζωη μέσα από τήν επιθυμία μας για ευχαριστησι, και ετσι εμποδιζομε τον εαυτό μας από τοῦ να δοῦμε αυτό που πραγματικά εἶναι. Καί όταν είμαστε ελευθεροι ἀπ' αυτά τά πράγματα, τότε ἴσως μποροῦμε να ερευνησωμε αυτό τό εξαιρετικο πράγμα που ονομαζεται αγάπη.

Ζοῦμε σ' αὐτό τόν κόσμο σέ μιά κατάστασι σχέσεων – σχέσεων μεταξύ ἀνδρός καί γυναικός, μεταξύ φίλων, μεταξύ τοῦ ἑαυτοῦ μας καί τῶν ἰδεῶν μας, τῆς παρουσίας μας κ.ο.κ. Ἡ ζωὴ ἀπαιτεῖ σχέσεις καί σχέσεις δέν μπορεῖ νά ὑπάρχουν, ὅταν ὁ νοῦς ἀπομονώνεται μέσα σέ ὅλες τίς δραστηριότητές του.

Παρακαλῶ, προσέχετε αὐτὴ τὴν κίνησι μέσα στὸν ἑαυτὸ σας. Ὅταν ὑπάρχη ἐγωκεντρικὴ δραστηριότης, δέν ὑπάρχει σχέση. Εἶτε κοιμᾶστε στὸ ἴδιο κρεβάτι μ' ἓναν ἄλλον, ἢ πηγαίνετε μ' ἓνα γεμάτο κόσμο λεωφορεῖο, ἢ κυττάζετε ἓνα βουνό, ἐφ' ὅσον ὁ νοῦς σας εἶναι σκλαβωμένος στὴν ἐγωκεντρικὴ δραστηριότητα, εἶναι φανερό πῶς μόνον σέ ἀπομόνωσι μπορεῖ νά ὀδηγήσῃ, καί ἐπομένως δέν ὑπάρχει σχέση.

Λοιπὸν, οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ μᾶς μέσα ἀπ' αὐτὴ τὴ σύγχυσι ἀρχίζουν νά ἐρευνοῦν τί εἶναι ἀγάπη, καί αὐτὸ πάλι ἐμποδίζει τὴν πραγματικὴ ἐρευνα, διότι ἡ ἐγωκεντρικὴ δραστηριότης βασιζέται στὴν ἐπιδίωξι τῆς εὐχαριστήσεως καί στὴν ἀποφυγὴ τοῦ πόνου. Ἐφ' ὅσον ἐρευνοῦμε ἀπὸ ἓνα κέντρο, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει γιὰ τὴ δικὴ του εὐχαρίστησι, ἡ ἐρευνὰ μας θά εἶναι ἄσκοπη καί μάταιη. Γιὰ νά ἐρευνησῇ κανεὶς πραγματικά, πρέπει νά ὑπάρχη ἐλευθερία ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐγωκεντρικὴ δραστηριότητα – καί αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο. Αἰταιεῖ μεγάλη νοημοσύνη, μεγάλη κατανόησι, μεγάλη διορατικότητά καί ἐπομένως πρέπει κανεὶς νά ἔχη ἓναν πάρα πολὺ καλὸ νοῦ, ἓναν νοῦ πού νά μὴν εἶναι συναισθηματικὸς, νά μὴ παρασύρεται ἀπὸ ἐνθουσιασμό, ἀλλὰ πρέπει κανεὶς νά ἔχη ἓναν νοῦ πού θά εἶναι πολὺ καθαρὸς, ἀγρυπνός, εὐαίσθητος σέ ὅλα γύρω του. Μόνον ἓνας τέτοιος νοῦς μπορεῖ νά ἀρχίσῃ νά ψάχνῃ γι' αὐτὸ πού ὀνομάζομε ἀγάπη.

Λοιπὸν, τί εἶναι ἀγάπη γιὰ τοὺς περισσότερους ἀπὸ μᾶς, πραγματικά, ὄχι τί θά θέλαμε νά εἶναι; Αὐτὸ πού θά θέλαμε νά εἶναι; Αὐτὸ πού θά θέλαμε νά εἶναι ἡ ἀγάπη, εἶναι ἀπλῶς μιά ἰδέα, μιά ἀντίληψι, μιά συνταγὴ καί ἐπομένως δέν ἔχει καθόλου ἀξία. Πρέπει ν' ἀρχίσωμε ἀπ' αὐτὸ πού εἶναι καί ὄχι μ' αὐτὸ πού θά πρεπε νά εἶναι. Πρέπει ν' ἀρχίσωμε μὲ τὸ γεγονὸς καί ὄχι μὲ γνώμες, μὲ συμπεράσματα. Τὰ συμπεράσματα, οἱ γνώμες, οἱ συνταγές εἶναι ἐντελῶς παραπλανητικὰ καί καταστρεπτικὰ. Μιά θαυμάσια οὐτοπία πού τὴν συνέλαβε ἢ τὴν διετύπωσε κάποιος ἐξυπνός, πανοῦργος νοῦς, μπορεῖ νά διαστρεβλώσῃ καί νά καταστρέψῃ τὴ ζωὴ χιλιάδων καί ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, διότι εἶναι πρόθυμοι νά σκοτώσουν ἢ νά σκοτωθοῦν γιὰ μιά ἰδέα.

Καί κάνομε τὸ ἴδιο ἐσωτερικά μὲ τὸν ἑαυτὸ μας. Ἐχομε μιά συνταγὴ, ἓνα αἶσθημα, μιά πίστι ὅτι γιὰ νά ἀγαποῦμε πρέπει νά

ύπαρξη τούτο ή εκείνο, και βασανίζομε τή ζωή μας, ζοῦμε με αγωνία, διότι προσπαθοῦμε νά προσεγγίσωμε τό γεγονός, δηλ. αυτό πού εἰμαστε στό ιδεῶδες, δηλ. σ' αυτό που θαπρεπε νά εἴμαστε, πράγμα πού εἶναι μια αὐταπάτη, μια ἀπλή ἐπινοήσι ενός νοῦ, ή οποῖα δέν ἔχει πραγματικότητα. Τώρα λοιπόν θα ἐρευνήσωμε ὄχι ἀπό τό τι θ ἄ π ρ ε π ε ν ἄ ε ἶ ν α ἰ , ἀλλά ἀπ' αὐτό πού ε ἶ ν α ἰ . Τι εἶναι πραγματι ή ἀγάπη μας; Ὑπάρχουν σ' αὐτήν ευχαριστήσις, πόνος, αγωνία, ζήλεια, προσκόλλησις, κτητικότης, κυριαρχία, και ὁ φόβος μηπως χάσω αὐτό πού κατέχω.

Ὑπάρχει ή ἀγάπη ή οποῖα βρίσκεται στη σχεσι μεταξύ δυο ἀνθρώπων, και ὑπάρχει ή ἀγάπη μιᾶς ιδέας, μιᾶς συνταγῆς, εἴτε εἶναι τό ἔθνος, μια οὐτοπία ή ὁ Θεός. Ὅταν λοιπόν μιλοῦμε για ἀγάπη, μιλάμε μόνον για τήν ἀγάπη πού πραγματικό ὑπάρχει στη σχεσι και ὄχι για τό δηλητηριῶδες πράγμα, τό ὀνομαζόμενο ἀγάπη για τήν πατρίδα, αὐτόν τόν ἐθνικιστικό πατριωτισμό, τόν ὁποῖον εκμεταλλευσονται οἱ πολιτικοὶ και οἱ παπαδες. Μιλοῦμε για τό γεγονός τῆς ἀγάπης, ὅπως πραγματι ὑπάρχει ἀνάμεσα στά ἀνθρωπινα ὄντα. Σ' αὐτή τήν ἀγάπη ὑπάρχει πόνος, ὑπάρχει τό βάσανο τῆς ἀβεβαιότητος, τῆς ζήλειας, τοῦ φόβου τῆς μοναξιᾶς και ἐπομενως ή ὠθησι νά κατέχω, νά κυριαρχῶ, νά διατηρῶ. Αὐτά εἶναι γεγονότα, δέν εἶναι. Καί ἐπομενως εχομε τόν νόμιμο γάμο, τόν ὁποῖον ή κοινωνία εχει ἐγκαταστήσει για τήν προστασία τῶν παιδιῶν. Ἀλλά ή οικογένεια, σάν μιᾶ μονάδα, βρίσκεται ἀντίθετη σε κάθε ἀλλή οικογενειακή μονάδα.

Ἡ οικογένεια μου ἀνταγωνίζεται ὅλες τίς ἀλλες οικογένειες τοῦ κοσμου. Καί μέσα σ' αὐτή τήν ἴδια τήν οικογένεια ὑπάρχει μάχη, πού συνεχιζεται ἀδιακοπα. Ἡ ἐπιθυμία νά κατέχω, νά κυριαρχῶ, και ἐπομενως φόβος, ζήλεια, αγωνία για τό ἀν μᾶς ἀγαποῦν ή ὄχι κ.ο.κ. Αὐτό εἶναι ὅ,τι ὀνομαζομε ἀγάπη. Καί μολονότι πρέπει κανεῖς νά ἔχη μιᾶ οικογένεια, προσπαθοῦμε με διάφορους τρόπους νά ξεφύγωμε ἀπ' αὐτό τό βάσανο. Με τήν κοινωνική δραστηριότητα, ή με τό νά γινωμε πάρα πολυ θρηῆσκοι, πράγμα πού σημαίνει ὅτι γινόμαστε μέλη σε κάποια ἀσχημη μικρή ὀργάνωσι και πιστευομε μιᾶ ἰδιαιτερη συνταγή για τόν Θεό, ή τόν Ἰησοῦ, ή τόν Βουδδα ή ὅ,τι ἄλλο. Ἡ πάλι παίρνομε τό σύνολο τῶν σχέσεων τῆς οικογενείας σάν κάτι πολυ ἐπιφανειακό, ἀπλῶς και μόνον σάν ἐνα περαστικό φορτίο, τό ὁποῖο πρέπει νά ἀνεχθοῦμε, ἐτσι τρίζομε τὰ δόντια μας και συνεχιζομε.

Ὅλ' αὐτά εἶναι ἐκεῖνο πού ὀνομαζομε ἀγάπη. ὄντας ἀνικανοποιήτοι με τήν ὀνομαζόμενη οικογενειακή ἀγάπη, στρεφόμεστε πρὸς τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ή πρὸς τήν ἀγάπη για τήν ἀνθω-

πότητα, ἢ πρὸς τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν συνάνθρωπό μας. Δέν ξέρομε τί πραγματικά εἶναι ἡ ἀγάπη, ἀλλὰ ἀγαπᾶμε τὸ Θεό, ἀγαπᾶμε τοὺς συνανθρώπους μας – τουλάχιστον λέμε ὅτι ἀγαπᾶμε.

Καί ἐν τῷ μεταξύ καταστρέφομε τὸν συνάνθρωπό μας μὲ τὴν ἄσπλαχνη φιλοδοξία, μὲ τίς πανοῦργες μεθόδους τοῦ ἐπαγγελματισμοῦ, μὲ ὀλόκληρο τὸν συναγωνισμό τῆς μοντέρνας κοινωνίας. Ἐπειτα ὑπάρχει ἡ ὀνομαζόμενη ἀγάπη τῶν γονέων γιὰ τὰ παιδιά τους – καί ξέρετε τὸ πραγματικό κατασκεῦασμα, τὸ μαρτύριο ἀπ' αὐτὸ τὸ κτητικὸ παιγνίδι. Λοιπὸν, ἂν εἶναι κανεὶς κάπως εὐαίσθητος, προσεκτικὸς, δεκτικὸς, παρατηρητικὸς, τὰ ξέρει ὅλα αὐτά. Ἐχει ἐνδόμυχη καὶ ὀδυνηρὴ ἐπίγνωσι ὄλων αὐτῶν. Καί τότε κανεὶς ρωτᾷ: Εἶναι δυνατόν νὰ ζοῦμε σὲ μίαν οἰκογένεια, νὰ ζοῦμε μὲ τὸν σύζυγο ἢ μὲ τὴ σύζυγο, μὲ τὰ παιδιά μας, χωρὶς αὐτὸ τὸ μαρτύριο; Ἄν κανεὶς μπορῇ νὰ τὸ κἀνῃ αὐτό, τότε ἴσως ἀρχίζει νὰ ἀνακαλύπτῃ τί εἶναι ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη ἀπαιτεῖ, πραγματικά, νὰ βλέπουμε τὴν πραγματικότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας. Δέν εἶν' ἔτσι; Τὰ καθημερινὰ εὐτελεῖ περιστάτικα, πού συμβαίνουν στὴν οἰκογένεια, στό γραφεῖο, στό λεωφορεῖο, στὸν δρόμο, τὴν ἔλλειψι σεβασμοῦ πού αἰσθανόμαστε γιὰ τὸν κόσμο – ξέροντας τὸ μαρτύριο ἀπ' ὅλα αὐτά. Εἶναι δυνατόν νὰ τὰ παραμερίσωμε ὅλα πραγματικά καὶ ὄχι μόνον θεωρητικά;

Εἶναι δυνατόν νὰ μὴν εἶμαστε προσκολλημένοι, νὰ μὴν εἶμαστε κτητικοί, νὰ μὴ κυριαρχοῦμε ἢ νὰ κυριαρχούμεθα; Καί ἂν ἡ γυναῖκα σας ἢ ὁ σύζυγός σας θέλῃ νὰ φύγῃ μὲ κάποιον ἄλλον, εἶναι δυνατόν νὰ μὴν εἶσατε ζηλιάρης, νὰ μὴν αἰσθάνεσθε μῖσος, ἀνταγωνισμό; Ἀσφαλῶς τότε μόνον ὑπάρχει ἡ δυνατότης νὰ γεννηθῇ κάτι τὸ ἄγνωστο. Ἡ ἀγάπη πού ἔχομε εἶναι τὸ γνωστό, μὲ ὅλη τὴ δυστυχία του, τὴ σύγχυσι του. Ὑπάρχει σ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο τῆς ζήλειας, ἡ ἀσχῆμια καὶ ὁ πόνος τῆς βίας, ἡ εὐχαρίστησις τοῦ σέξ. Αὐτά εἶναι ὅλα ὅσα ξέρομε καὶ εἶμαστε ἀπρόθυμοι, νὰ ἀντικρύσωμε αὐτὸ τὸ γεγονός – δηλ. τὸ γεγονός τοῦ τί γνωρίζομε. Ξέρετε, μπορεῖτε νὰ ζητε μὲ τὴν ὠμορφιά αὐτῶν τῶν βουνῶν καὶ νὰ τὴν ἔχετε πολὺ συνειθίσει. Μετὰ μιά βδομάδα ἢ δέκα μέρες, δέν θὰ προσέχετε πιά αὐτὴ τὴν ὠμορφιά. Θὰ εἰσθε σάν τοὺς χωρικούς, πού δέν κυττάζουν τὰ βουνά οὔτε γιὰ ἓνα δευτερόλεπτο, τόσο εἶναι συνειθισμένοι. Συνειθίζομε τὴν ὠμορφιά, ὅπως καὶ τὴν ἀσχῆμια. Αὐτὸ πού εἶναι σημαντικό δέν εἶναι ἡ ὠμορφιά ἢ ἡ ἀσχῆμια, ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι συνειθίζομε τὸ κ ἄ θ ε τ ῖ . Ἐχομε συνειθίσει τὴ δικὴ μας ζωὴ, τὰ βᾶσανά μας, τίς δυστυχίες μας, τὰ ἀσήμαντα μικρὰ σπιτία μας, ὅλη τὴν ἀσχῆμια τοῦ στενοκέφαλου μικροῦ νοῦ μας. Δέν θέλομε νὰ κυττάξω-

με πιό πέρα. Δεν θέλομε να τραβηξώμε περα απ' όλη αυτή τη σύγχυσι και νά ανακαλυψώμε, έτσι απλώς και μονον συνειθίζομε σ' αυτή τή ζωή. Και όταν κανεις συνειθίζη σε κατι, δεν έχει σημασία σε τί – είτε είναι ωμορφιά, η βάσανο, η αγωνία η ασχήμια – ο νους γίνεται νωθρός, χωρίς ευαισθησία, χωρίς επιγνώσι και σ' αυτή την κατάστασι ασχολείται με όλα τα είδη τών πραγμάτων. Με τό Θεό, μέ τή θρησκεία, μέ τις διάσκεδαοεις, με την κοινωνική εργασία, με τό κουτομπολιό, με τό να συσσωρευη γνώσεις, η μέ τό να βλέπη τηλεόρασι. Έτσι λοιπον, αυτο που είναι σημαντικό, είναι να έχωμε επιγνώσι τών γεγονοτων τής ζωής μας, τών βασάνων μας, τής κτητικότητας, τής κυριαρχίας, τής επεμβασεως, τής συνεχούς διορθώσεως, τής κριτικής τών αιτημάτων – να ζοῦμε μέ όλα αυτά και να μη τα συνειθίζομε, να έχωμε επιγνώσι αυτών και όχι μόνον και μονον να τα δεχομαστε. Δεν εννοῶ οτι θα πρέπει να τα ανεχθοῦμε, να τα υιοθετησωμε, αλλα οτι θα πρέπει να τα παρατηροῦμε και όχι να τα αποφευγωμε η να ξεφευγωμε απ' αυτά. Θα πρέπει να παρατηροῦμε τά γεγονοτα τών καθημερινών σχεσεων μας, χωρίς να αιτιολογοῦμε, γιατί αυτο πρέπει να γινη και εκείνο δεν πρέπει. Για να παρατηροῦμε τηροῦμε τα γεγονοτα τής δικής μας ζωής μ' αυτο τον τροπο, χρειάζεται μεγάλη ενεργεια μόνον όταν δεν ξεφευγετε απ' αυτά τα γεγονοτα, είτε διά μεσου πίστεως, διά μεσου εξηγήσεων, διά μεσου τής προσπάθειας να βροῦμε την αιτία, η μέ κάποιον άλλον τροπο. Αν εχετε πληρη επιγνώσι αυτού που είναι, δηλ. να ξερωμε όλες τις περιπλοκες, τις λεπτές διαφορές του, αν είσθε τελείως οικείος με τό γνωστό, τότε ίσως υπάρχει η δυνατοτης να ελευθερωθοῦμε από τό γνωστό.

Αν δεν ξερωμε τί είναι αγαπη, τότε ποτε δεν θα μάθωμε τί είναι θάνατος. Έχομε συνειθίσει τόν θάνατο. Χιλιάδες τώρα έχουν σκοτωθη στο Βιετνάμ. Είχαμε δυο φοβερους παγκόσμιους πολέμους και αμέτρητες χιλιάδες ανθρώπων έχουν σκοτωθη για χάρι τών ιδεών. Έχομε συνειθίσει όλους αυτούς τους σκοτωμούς, και στην πείνα, τή φτώχεια και τόν εξευτελισμό τής Ασίας, που υπάρχουν πλαϊ-πλαϊ με την ευημερία τής Ευρώπης και τής Αμερικης. Έχομε συνηθίσει στο πράγμα που ονομαζομε θάνατο και τό δεχομαστε. Λέμε οτι ο θάνατος είναι τό αναπόφευκτο τέλος του ανθρώπου – η μεγάλη ηλικία, η αρρώστεια και τελικα ο ταφος η τό κρεματόριο, οποιοδήποτε προτιμάτε. Δεν επαναστατοῦμε εναντίον του θανάτου, διότι δεν μπορούμε. Έρχεται πλησιέστερα κάθε μέρα, καθώς γερνῶμε. Έχομε κακομεταχειρισθῆ τόν φυσικό οργανισμό, έτσι υπάρχει αρρώστεια. Μπορεί κανεις να πεθανη νεος, η να πεθανη γέρος, αλλα έτσι η αλλοιώς

υπάρχει άρρώστεια, πόνος, μαρτύριο. Μέ τήν άναζήτησι για καλή ύγεια οί άνθρωποι μπορούν τελικά νά ζοϋν 150 ή άκόμα 200 χρόνια, αλλά υπάρχει πάντα θάνατος στό τέλος όλων αυτών.

Γνωρίζοντας ότι ό θάνατος είναι αναπόφευκτος, οί περισσότεροι άπό μās πιστεύουν στην μετενσάρκωσι, στην άνάστασι ή σέ κάποια άλλη μορφή συνεχίσεως μετά θάνατον, διότι ή συνέχισις είναι τό μόνο πού θέλομε. Έτσι πίστις, συνταγή, έλπίδα, δόγμα, παίρνουν πάλι ένα έξαιρετικά σημαντικό μέρος στή ζωή μας. Δέν ενδιαφερόμαστε για τό γεγονός του θανάτου, αλλά για τό αν υπάρχει μέλλουσα ζωή. Λέμε: «Ποιός είναι ό λόγος νά άγωνίζομαι, νά καλλιεργώ τήν άρετή, νά προσπαθώ νά γίνω σαν τό Θεό» – ξέρετε όλες αυτές τίς ανόητες σκέψεις πού κανείς κάνει – «μόνον για νά τελειώσωμε μέ τόν θάνατο;» Έπομένως λέμε ότι πρέπει νά υπάρχει κάτι μετά θάνατον.

Τώρα, ποιό είναι τό «κάτι» πού θέλομε νά συνεχισθί; Καταλαβαίνετε; Μέ διαφορετικές λέξεις, σέ διαφορετικό περιβάλλον, μέ διαφορετικό τύπο έλπίδας κ.ο.κ. όλες οί θρησκείες, σ' όλο τόν κόσμο, υπόσχονται κάποιο είδος συνεχίσεως μετά θάνατον. Άλλά όταν τά παραμερίσωμε όλα αυτά, τί είναι αυτό πού θέλομε νά συνεχισθί; Είναι ή καθημερινή ζωή μας, δέν είναι; Η ζωή πού ξέρομε. Καί τί είναι ή ζωή πού ξέρομε; Είναι ή ζωή τής συντροφιάς, ή ζωή του καθημερινού μόχθου, άβεβαιότητας, έλπίδας, ή άγωνία τής μοναξιάς, του τσακμοϋ, τό νά πηγαίνωμε στό γραφείο μέρα μέ τή μέρα επί τριάντα ή σαράντα χρόνια, ό άσημαντος μικρός νους πού έχομε, ή διαμορφωμένη ζωή, οί εύχαριστήσεις άπό τά ταξείδια καί άπό τό νά βλέπωμε κάτι καινούργιο, ή άρρώστεια, ό πόνος, τό κενό τής άνίας τής υπάρξεως μας – αυτά είναι όλα όσα ξέρομε. Καί τώρα ξέρομε επίσης πώς νά πāμε στον Άρη καί νά πάρωμε φωτογραφίες. Ξέρομε όλο καί περισσότερο άπό έξωτερικά πράγματα.

Τί είναι λοιπόν αυτό στό όποιον είμαστε τόσο άπεγνωσμένα προσκολλημένοι; Φανερά, είναι ή μνήμη των πραγμάτων τά όποία υπήρξαν. Καί δέν είναι ένα φοβερό πράγμα νά αισθανώμαστε ότι είμαστε προσκολλημένοι σέ κάτι πού είναι παρελθόν, έχει περάσει, τελειώσει, πεθάνει; Αυτό είναι τό μόνο πού ξέρομε καί σ' αυτό είμαστε προσκολλημένοι: στό γνωστό. Ο χαρακτήρας μας, τά βιβλία μας, οί πίνακες πού έχει κανείς κάνει, οί πείρες μας, οί εύχαριστήσεις, οί άγωνίες πού είχαμε, ή ένοχή πού έχει κανείς αισθανθί – όλα αυτά είναι ένα παρελθόν καί αυτό είναι εκείνο στό όποιον είμαστε προσκολλημένοι. Αυτό είναι όλο κι' όλο πού ξέρομε καί έτσι θέλομε νά συνεχισθί μετά θάνατον. Άν έχω χάσει τήν σύζυγό μου, θέλω νά τήν συναντήσω στον άλλο

κόσμο κ.ο.κ. Αυτό λοιπόν που φοβομαστε είναι το χάσιμο του γνωστού, πού είναι στο παρελθόν – το παρελθόν τό οποίον, κινουμένο δια μέσου του παροντος, δημιουργει το μελλον. Και ο αυτο ειμαστε προσκολλημενοι.

Παρακαλώ, ακούστε το προσεκτικά αυτο. Δεν κανω προπαγανδα γιά κάτι. Απλώς τονίζω τα γεγονοτα.

Όταν λοιπον προσκολλάθε σε κατι που είναι παρελθόν, τοτε ο νοϋς σας, η καρδια σας, ολοκληρο το είναι σας, είναι ήδη πεθαιμενο. Μπορει να υπήρξε μια βαθεια ευχαριστοις, μια εξοχη ευχαριστοις, αλλα τη στιγμή που προσκολλάθε ο αυτην, ο νοϋς σας γινεται ενα αοχημο μικρο πράγμα, που δεν μπορει πραγματικά να ζή. Και αυτο είναι η ζωη μας. Οντας φοβιομενοι οτι αυτο που ονομαζομε ζωη μας θα τελειωση, επινοούμε η ελπιζομε μια συνεχιοι μετα θανατον. Αλλα οταν εχετε επιγνωσι ολων αυτών και δέν ξεφευγετε πια, οταν κυτταζετε, παρατηρητε, ακουτε προσεκτικά, εχετε επιγνωσι χωρις εκλογη, για το καθε τι που συμβαινει μεσα σας, τοτε βρισκεσθε αντιμετωποι με το ζητημα του θανατου, που είναι πραγματικά το αγνωστο. Δέν ξέρετε το θανατο, εχετε απλώς ιδεες γι αυτον. Εχετε ιδεες, φοβους, αγωνιες και υπαρχει αυτη η φοβερη αισθησι τής μοναξιάς, του να μεινη κανεις μόνος, στην ερημια. Και οταν κανεις έχη επιγνωσι ολων αυτών, τοτε διερωτάται: Μπορώ να πεθανω σε καθε τι το γνωστο; Μπορώ να πεθανω στο παρελθον, οχι σιγα-σιγα, οχι κρατωντας τα ευχαριστα και απορρίπτοντας τα δυσάρεστα, αλλα να πεθανω τοσο για την ευχαριστοση όσο και για τον πονο, πράγμα που σημαινει να τελειώνω (να ξεμπερδεύω) με τό παρελθόν, χωρις επιχειρηματα. Ξερετε, οταν έρχεται ο θάνατος, δέν ουζητάτε, δέν λετε «Δοσε μου λίγες περισσοότερες μερες». Όταν ο θανατος είναι εδω, σείς εχετε φυγει. Κατα τον ιδιον τροπο πρέπει' αδειασωμε τον νοϋ απ ολο το παρελθον. Αδειαζοντας τον νοϋ, προθυμα, φυσικά, χωρις προσπαθεια, τοτε ισως υπαρχει ελευθερια απο τό γνωστο, και επομενως υπαρχει μια κατανοησι του αγνώστου.

Οι περισσοότεροι από μās δεν ξερουν τί είναι αγαπη. Ξερομε τον πονο και την ευχαριστοησι τής αγαπιης, αλλα δέν βλεπομε το γεγονος τής αγαπιης, όπως βλεπομε το γεγονος ενός βουνοϋ, έτσι για μās η αγαπη είναι κατι τό αγνωστο, όπως είναι και ο θανατος. Αλλα όταν ο νοϋς είναι ελεύθερος από τό γνωστό, τότε γεννιεται αυτο πού δεν γινεται γνωστό με λεξεις, με πείρα, με οραματα, με οποιαδήποτε μορφή έκφρασεως. Χωρις να γνωριωμε τήν αγαπη, χωρις να γνωριωμε την εξαιρετικη πληρότητα και τον πλοϋτο του θανατου, ποτε δέν θα γνωριωμε τί είναι τό να ζοϋμε χωρις βασανα, χωρις αγωνία, χωρις τόν πονο του μόχθου.

ΠΟΙΟΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

Ν. ΠΑΡΑΣΧΗ*

Ἡ ἀρχαία φιλοσοφική γνῶσις ἡ ἔχουσα τὴν πηγὴν τῆς εἰς ἔμπνευσιν ἐκ θειοτέρων ὄντων καὶ ἐκφρασθεῖσα ὑπὸ τὴν μορφήν μυστηρίων, ἐδίδαξε καὶ ἴσως διδάσκει ἀκόμη τὸν τρόπον τῆς ἐπιτεύξεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ μέσου συνεχίσεως ἐνσυνειδήτου καὶ ἐνεργητικῆς πνευματικῆς ζωῆς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὕλικου σώματος τῆς ψυχῆς. Τοῦ μέσου δηλαδὴ ἐκείνου τῆς ἀθανασίας, ὅπερ εἶναι ὁ λεγόμενος πνευματικὸς ὀργανισμὸς, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνωτέρω ἐν ἐκτάσει ἐπραγματεύθημεν.

Τὰ Μυστήρια ἦσαν, ὡς γνωστὸν, συγκροτήματα ἀνθρώπων ἀνωτέρας διανοητικῆς αἰσθηματικῆς καὶ συναισθηματικῆς συνθέσεως. Προϋπέθεταν διὰ τὴν εἴσοδον ἀμυήτων εἰς αὐτὰ ἀγνότητα ψυχικὴν καὶ σωματικὴν, ὑγίαν καλὴν καὶ ἔφεσιν προσαρμογῆς εἰς τοὺς φυσικοὺς καὶ ἠθικοὺς νόμους καὶ προπαντὸς ζῶην κατ' ἀρετὴν.

Ἀπὸ ἀποσπάσματα καὶ μαρτυρίας τῶν Νεοπλατωνικῶν, τῶν Νεοπυθαγορείων, τῶν Χριστιανῶν τοὺς Ἱεροὺς λόγους καὶ μυστηριακὰ Εὐαγγέλια, τὴν Θεολογίαν τοῦ Ὁρφέως καὶ ἰδίως τὰ ὑπὸ τῶν Γνωστικῶν ἱστορούμενα διὰ τὰς Μυστηριακάς τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰρέσεις, συμπεραίνει τις ὅτι ἡ διδασκαλία των ἀφεώρα τὴν ἐφαρμογὴν εἰδικῶν μέτρων βιώσεως, τὰ ὅποια διηκούλουν τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς φυσικῆς ἐξελιξεῶς των ἄνευ παλινδρομήσεων καὶ ἀβεβαιότητων διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν νόμων, διὰ τῆς ἰδίας ἀτομικῆς αὐτῶν προσπάθειας τὴν ἀποκτησιν μέσου συνεχίσεως πνευματικῆς ζωῆς (ἐνσυνειδήτου καὶ ἐνεργητικῆς). Δηλαδὴ ἐπετυγχάνετο διὰ τῶν Μυστηρίων ἡ πολὺ ταχύτερα ἀπελευθέρωσις τῶν ψυχῶν ὑπὸ τὰ δυνάμεις τοῦ Ἄδου, ἀπὸ ἐκείνην πού θά ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς κατὰ φυσιολογικὸν τρόπον ἐξελιξεῶς τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως.

Κατὰ τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας οἱ μουούμενοι, οἱ εὕρισκόμενοι εἰς τὸ στάδιον τῆς προπαρασκευῆς ἐδιδάσκοντο ἐκτός τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ φυσικοῦ πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ αὐτῶν καθαρμοῦ τὴν χρῆσιν τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ μέσων διὰ τῶν ὁποίων θά ἐπετυγχάνετο ὁ πλήρης αὐτῶν ἐξαγνισμὸς, ὅρος ἀπαράβατος διὰ πᾶσαν περαιτέρω αὐτῶν μύησιν.

Μετὰ τοῦτο ἀπεκαλύπτετο εἰς αὐτοὺς ἡ γνῶσις τῶν μέσων

* Ἀπὸ τὸ βιβλίον του Δημιουργία καὶ ἡ Πνευματικὴ Ἀναγέννησις.

τῆς δημιουργίας νέου ενεργητικοῦ μεσοῦ ἢ πνευματικοῦ οργανισμοῦ, περι τοῦ ὁποίου ἐν ἐκτάσει ἀνεφεραμέν. Εἰδιδασκοντο ἐπισησ τὸν τρόπον τῆς συναψεως τῶν ἀναγκαιῶν ὁχσεων τῶν μυστῶν μὲ πνευματικας ὀντοτητας τοῦ πνευματικοῦ κοομου, εἰς τὸν ὁποῖον θα εἰσῆρχοντο μετὰ τὴν ἐγκαταλειψιν τοῦ γῆνιου αὐτῶν βίου. Τοῦτο ἀπετελεῖ τὸ κυριον μυστικὸν τῶν Μυστηριῶν, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς τῶν ἐν αὐτοῖς μῆθεντων ποτε ἀπεκαλυψεν, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ μετρον τῆς ἐξίας τῶν μῆθεντων καὶ τοῦ μυσταγωγικοῦ οὐσηματος. Παντες οἱ μῆθεντες υπηκουον εἰς τὴν ἐντολὴν ἢ ὁποία ἐδίδετο αὐτοῖς ὑπὸ τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἀρχῆς.

Ἡ οὐσταῖς τῶν Μυστηριῶν, τὰ ἐν αὐτοῖς διδασκομενα καὶ πρᾶττόμενα, δεῖκνυουν κατὰ δικαίαν ἐλευθέρην κριοῖν τῶν ἀσχοληθέντων μὲ αὐτὰ ὁφῶν καὶ μυσταγωγηθέντων, ὅτι ταῦτα δὲν εἶχον τὴν πηγὴν τῶν ἀπο ἀνθρωπινας ὑποστασεις ἀλλὰ ἰδρυθησαν κατ' ἐπιταγὴν τῆς Θεότητος, ἵνα δια τοῦ ταχυτέρου καὶ ἀσφαλεστερου τροπου ἀπελευθερωσουν τὰς ψυχὰς ἀπο τὰ δεσμά τοῦ Ἄδου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐτυχον τῆς προστασίας τῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν πάσης χώρας, ὅπου ταῦτα ἰδρύθησαν καὶ ἐλειτούργησαν, καὶ τῆς μεγίστης ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ ὑπὸ τε τῶν φιλοσόφων καὶ διδασκαλῶν τῶν ἀσχοληθέντων μὲ τὴν προσπάθειαν τῆς βοηθείας τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστασεως νὰ ἐξελιχθῇ εἰς τὰ ὅρια τῆς ἀποθεσεως.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Γεννάται ὁμως τὸ ἐρωτημα: Ποία εἶναι μετὰ θάνατον ἡ κατάστασις τῶν ψυχῶν ἐκεῖνων αἱ ὁποῖαι ἔχουν πνευματικὸν ὀργανισμὸν καὶ ἐκεῖνων αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσι τοιοῦτον;

Μὴ δυνάμενοι νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐκεῖ κατάστασιν ὁπως γνωρίζομεν τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ Γῆ, ὀφειλομεν νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς πηγὰς ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι ἠσχολήθησαν σοβαρῶς μὲ τὸ θέμα τοῦτο, ὁπως εἶναι ἡ Ὀρφυκὴ καὶ ἡ Πυθαγόρειος παράδοσις, ἡ Θεοσοφία, ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἄλλα μεταφυσικά συστήματα, ἀσχοληθέντα κυρίως μὲ τὴν μετὰ θάνατον κατάστασιν τῶν ψυχῶν καὶ γνώρισαντὰ αὐτὴν κατ' ἐμπνευσιν καὶ πιθανῶς ἐμπειρίαν.

Ἐκ τούτων συνάγεται ὅτι, ὁ πνευματικὸς κόσμος ἀποτελεῖ ὀργανωμένον σύνολον, ἀποτελουμενον ἀπὸ πνεύματα διαφόρου καταστάσεως, κατατεταγμένα εἰς τάξεις καὶ βαθμίδας ἀναλόγους τῆς ψυχικῆς αὐτῶν ἐξελίξεως καὶ καταστάσεως.

Τὰ πνεύματα τὰ μὴ ἔχοντα πνευματικὸν ὀργανισμὸν, κατέχουν τὰς κατωτέρας βαθμίδας, μὴ δυναμενα νὰ ἐπικοινωνῶσι μὲ

τόν ἔξωτερικόν κόσμον διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν δυνάμεων, ἀλλά μόνον τῇ βοήθειᾳ τῶν ἀνωτέρων πνευμάτων, τῶν ἐχόντων σχετικά ὀργανικά μέσα καί παρέχοντα εἰς αὐτά δυνάμεις ἐνεργείας κατ' ἐντολήν.

Τὰ πνεύματα ταῦτα, κατὰ τὴν παράδοσιν πάντοτε, παραμένουν εἰς παθητικὴν κατάστασιν ἐπὶ χρόνον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὴν ψυχικὴν αὐτῶν κατάστασιν τὴν βεβαρυμένην ἢ μὴ μὲ πράξεις μὴ συμβιβασζομένης μὲ τὴν ἠθικὴν, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετὴν. Αὕτη εἶναι ἡ περίοδος τῆς τιμωρίας καὶ τῆς καθάρσεως καθ' ἣν ἐπεμβάσεις πνευματικῶν ὄντων ἀνωτέρων ἐνεργούντων κατ' ἐντολήν καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς πνευματικούς νόμους διευκολύνουν τὰ πνεύματα αὐτὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ ἐπιβαρύνοντα αὐτὰ ἁμαρτήματα καὶ κατὰ νόμον φυσικόν νὰ λάβουν τὴν θέσιν τοῦ ἕκαστον εἰς τὴν σειρὰν τῆς ἐνσαρκώσεως εἰς ἀνθρωπίνους ὀργανισμούς. Ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης αὐστηρῶς ἐφαρμόζεται μὲ σκοπιμότητα καὶ ἀγάπην.

Τὰ δὲ ἔχοντα ὀργανισμόν, κατατάσσονται εἰς ἀνωτέρας βαθμίδας καὶ ζῶσιν ὡς ἐνσυνείδητα ὄντα, μὲ ὅλας τὰς νοητικὰς καὶ συναισθηματικὰς ἐκδηλώσεις, συμφώνως πρὸς τοὺς πνευματικούς νόμους οἵτινες ἔχουν θεσπισθῆ ὑπὸ πνευμάτων ἀνωτάτης ἐξελιξέως, χαρακτηριζομένων ὡς Θεοτήτων.

Εἰς τὸν κόσμον τοῦτον οἱ βασικοὶ νόμοι τῆς ἀγάπης, τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐλευθερίας, λαμβάνουν οὐσιαστικὴν ἔκφρασιν καὶ πλαισιούμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς δικαιοσύνης δημιουργοῦν τὴν ἐπιθυμητὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Μοίρα ἔθεσεν ὡς τελικόν σκοπὸν διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

α) Ἡ ψυχὴ εἶναι σύνθεσις ἀφθάρτων οὐσιῶν τῆς φύσεως, ἥτοι ἠλιακῆς ὑλικῆς οὐσίας καὶ ἠλιακῆς ἐνεργείας, ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ τὰς ιδιότητας τοῦ φωτεινοῦ ἠλιακοῦ αἰθέρος τοῦ ὁποίου προεξέχουσα δύναμις εἶναι ἡ πνευματικὴ ἐνέργεια ἢ ἠλιακὸς λόγος. Εἶναι αὕτη καθ' ἑαυτὴ ἀθάνατος. Εἶναι μέρος τῆς θεότητος ἀπὸ καταγωγῆς τῶν οὐσιῶν καὶ ἔχει δυνάμει ἐντὸς τῆς πᾶσαν τῆς φύσεως ἐκδήλωσιν, μὲ ἀνώτερον σταθμὸν τὴν θεοποίησιν τῆς.

β) Διὰ νὰ ζῆσῃ καὶ ἐξελιχθῆ εἰς τὸ διάφορον ἐκάστοτε περιβάλλον ἔχει ἀνάγκην μορφῆς ἢ ἐνεργητικοῦ μέσου, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου νὰ δύναται νὰ ἀφομοιώσῃ τοῦ περιβάλλοντος τὴν ἐνέργειαν καὶ νὰ ἐκδηλώσῃ δι' αὐτοῦ τὰς ἰδίας αὐτῆς δυνάμεις.

γ) Τὸ μέσον τοῦτο τὸ δημιουργεῖ ἡ ψυχὴ τῇ συνδρομῇ τῶν δυνάμεων τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ διὰ μέσου τούτου ἡ ψυχὴ

έρχεται εις επαφην με το περιβαλλον της και δια του αφομοιωτικού συστήματος του οργανου τουτου, ενεργεί ως ενσυνειδητος υπαρξις εν χώρω και εν χρονω.

δ) Ο ανθρωπινος οργανισμος είναι η τελειοτερα οργανικη μορφή εις την Γῆν και είναι το τερμα τῆς εν τῇ Γῆ ὑπαρξεως της. Δια του οργανισμου τουτου εξεδηλωσεν ο,τι ειχε να εκδηλωσῃ διὰ τῶν συνεχῶν ἐνσαρκωσεων τῆς, αφομοιωνουσα πᾶσαν ενεργειαν και γνώσιν σχεσιν εχουσαν με τον σκοπον τῆς ἐξελιξεως της εν τῇ Γῆ. Αλλα περαν τουτου εχει αναγκην νεου πνευματικού οργανισμου μη υποκειμένου εις τον νομον του Θανατου.

ε) Νόμοι υλικοί και πνευματικοι εφαρμολζονται και μεσα φυσικά χρησιμοποιουνται υπο τῆς ψυχῆς και τῆς θεοτιτος δια να δημιουργηθῇ ο νεος πνευματικος οργανισμος με βασιν τον υπαρχοντα υλικον τοιοῦτον με τας εν αυτῷ δῶσας δημιουργικας δυνάμεις και τον συνδετικον λογον τον οποιον παραλαμβάνει ἡ ψυχη απο τον αστρικόν κοσμον πριν ενσαρκωθῇ δια να συνεχίση την πορεία τῆς ἐξελιξεως της ως φυσικον δικαίωμα και μετα τον θανατον του υλικου σωματος.

στ) Η βοηθεια και καθοδηγησις ανωτερων πνευματικῶν οντων είναι απαραιτητος, υπαγορευομενη υπο του νομου τῆς καθολικῆς αλληλεπιδρασεως και αλληλεγγυης, προσδιοριζοντος την ἐκ τῆς ειμαρμένης μελλουσαν πορείαν τῆς ψυχῆς.

ζ) Δεον να εννοηθῇ οτι ο Συνδετικος λογος δια τας ενσαρκωσεις τῆς ψυχῆς εις γηινον οργανισμον είναι απαραιτητος διοτι οὔτος εχει συνθεσιν απο ουσιαι αι οποῖαι μετεχουν τῶν ιδιοτητων τῶν ουσιῶν τῆς ψυχῆς και τῶν ιδιοτητων τῶν ουσιῶν του υλικου οργανισμου.

η) Αἱ παραγωγικαι δυνამεις του ανθρωπινου οργανισμου δια του αναβολισμου και δια μεσου του ἐγκεφαλου και του νευρικου συστηματος, ως προανεφέρθη και εχουσαι ἐν εαυτοις ἠλιακην ἐνεργητικην βασιν ἐνισχυόμεναι δὲ και υπο δυνάμεων πνευματικῆς φύσεως καθιστανται ὁ κύριος δημιουργικός παράγων νεου πνευματικού οργανισμου. Τοῦτο είναι ἡ γνώσις τῶν θεοσοφικῶν, φιλοσοφικῶν, θρησκευτικῶν και μυστηριακῶν συστηματων, ως θα ἠδύνατο πᾶς τις, δια τῆς ἀνδραλεχουῆς μελετης γνωστῶν και ἄλλων σπανίων κειμένων ὀρθοδόξων και μὴ να πιστοποιησῃ, ἔχων ὁμως ἐλευθέραν και ανεπηρέαστον διαθεσιν.

Οἱ γνῶμες τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων:

1. Γιά τήν ἀρετή

Ἄρετή εἶναι μία ὑγίης διάθεση τῆς ψυχῆς καί ὁμορφιά καί δύναμη, ἐνώ κακία εἶναι ἡ ἀρρώστια, ἡ ἀσχήμια καί ἡ ἀδυναμία της.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Πολιτεία 44D,E)

(Ἄρετή... ὑγιάει τε τις ἂν εἴη καί κάλλος καί εὐεξία ψυχῆς, κακία δὲ νόσος τε καί αἰσχος καί ἀσθένεια).

Ἄρετή τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ φρόνηση, γιατί εἶναι ἡ ἰκανότητα τῆς ψυχῆς γιά κρίση καί θεώρηση τῶν ἐννοιῶν. Ἄρετή τοῦ θυμοειδοῦς εἶναι ἡ ἀνδρεία, γιατί εἶναι ἰκανότητα νά ἀντιστεκόμαστε καί νά ὑπομένουμε τά δεινά. Τοῦ ἐπιθυμητικοῦ εἶναι ἡ σωφροσύνη, γιατί εἶναι ἡ ἰκανότητα ἐγκράτειας καί μέτρου στίς ἡδονές τοῦ σώματος· καί ὅλης τῆς ψυχῆς ἀρετή εἶναι ἡ δικαιοσύνη.

ΜΕΤΩΠΟΥ (Πυθαγορείου, Ἀνθ. Στοβαίου Α, 64)

(Τῷ μὲν γάρ λογιστικῷ μέρει τῆς ψυχῆς ἀρετὰ οἱ φρόνησις, κριτικὰ γάρ ἐντί καί θεωρητικά ἐξις. τῷ δὲ θυμοειδέος ἡ ἀνδρεία· ἐξις γάρ ἐντί ἀντερειστικά καί ὑποστατικά τῶν δεινῶν· τῷ δ' ἐπιθυμητικῷ ἡ σωφροσύνη· μετριότης γάρ ἐντί καί κατοχὰ ποθ' ἀδονάν τάν διά σώματος· ὅλας δὲ τῆς ψυχῆς ἡ δικαιοσύνη).

Μπροστά στήν ἀρετή οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἔβαλαν τόν ἰδρώτα· ὁ δρόμος δὲ πρός αὐτήν εἶναι μακρὺς, καί ἀνηφορικός καί στήν ἀρχή ἀνώμαλος· ὅταν ὅμως πλησιάζει πρός τό τέλος, ἀπό ἐκεῖ πιά γίνεται εὐκόλος, ἀπό δύσκολος πού ἦταν πρὶν.

ΗΣΙΟΔΟΥ (Ἔργα καί Ἡμέραι 289-292)

(Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρώτα θεοὶ προπάραιθεν ἔθηκαν ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καί ὄρθιος οἶμος ἐς αὐτήν καί τρηχὺς τό πρῶτον· ἐπήν δ' εἰς ἄκρον ἴκηται, ῥηιδίη δὴ ἔπειτα πέλει, χαλεπή περ εὐοῦσα.)

Ἔολε τό χρυσάφη, πού βρίσκεται ἐπάνω καί κάτω ἀπ' τῆ γῆ, δὲν ἔχει τήν ἀξία πού ἔχει ἡ ἀρετή.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Νόμοι, 728 Α)

(Πᾶς γάρ ὁ τ' ἐπὶ γῆς καί ὑπὸ γῆς χρυσός ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος)

2. Γιά τήν εὐτυχία

Ποῖός εἶναι εὐτυχισμένος; αὐτός πού ἔχει ὑγεία, εἶναι πλούσιος σέ ψυχικά χαρίσματα, κι ὁ χαρακτήρας του μπορεῖ νά καλλιεργηθεῖ.

ΘΑΛΗ (Διογ. Λαερτ. Βίοι Φιλοσ. Ι, 37)

(Τίς εὐδαιμων; «ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγίης, τὴν δὲ ψυχὴν εὐπορος, τὴν δὲ φύσιν εὐπαιδευτος».)

Την ευδαιμονία και τήν μακαριότητα δε φερνουν ουτε τα πολλα χρηματα, ουτε ο ὄγκος τῶν υλικῶν πραγματος, ουτε η εξουσια, ουτε η ισχυς, αλλα η ελλειψη λυτης, η πραότητα τῶν παθῶν και η διαθεση τῆς ψυχῆς οταν ειναι συμφωνη με τη φυση.

ΓΙΛΟΥΤΑΡΧΟΥ (Ηθικα, 37 Α)

(Το ευδαιμον και μακαριον ου χρηματων πλήθος ουδε πραγματων ογκος ουδ' αρχαι τινες εχουσιν ουδε δυναμεις, αλλ' αλυπια και πραότης παθῶν και διαθεσις ψυχῆς το κατα φυσιν οριζουσα).

Ευτυχεστατος ειναι εκεινος που δεν εχει κακια στην ψυχη του, γιατι αποδειχτηκε οτι αυτη ειναι το μεγαλυτερο απο τα κακα.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Γοργιας 478 Ε)

(Ευδαιμονεστατος μεν αρα ο μη εχων κακιαν εν ψυχῆ, επειδη τουτο μεγαιστον τῶν κακῶν εφανη)

Ευτυχης ειναι εκεινος, που εχει αποκτησει πλοῦτο θειων γνωσεων, δυστυχης δε εκεινος, που εχει σκοτεινη ιδεα για τους θεους.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗ (Αποσπ. 133, Diels)

(Ολβιος, ος θειων πρσιπων εκτησατο πλοῦτον, δειλος δ', ω σκοτισσα θεῶν περι δοξα μεμηλεν).

Ο αντρας και η γυναικα ειναι ευτυχεις, οταν ειναι καλοι και αγαθοι· το αντιθετο δυστυχεις ειναι οι αδικοι και οι πονηροι.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Γοργιας 470 Ε)

(Τον μεν γαρ καλον καγαθον ανδρα και γυναικα ευδαιμονα ειναι, φημι, τον δε αδικον και πονηρον αθλιον).

ΠΩΣ ΑΠΟΚΤΑΤΑΙ Η ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

Π.Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

3ον (συνέχεια προηγούμενων)

Στή σημερινή μας εργασία θα εξετάσουμε την πρώτη βαθμίδα πνευματικής εξασκήσεως όπως την καθορίσαμε στο τέλος της προηγούμενης ομιλίας μας. Πρώτον και κύριον πρέπει η ψυχή μας να στραφεί προς τη θεία φύση και να εξασκηθῆ να διαβάσει και κατανοῆ τό θεῖο βιβλίο της και να ἐφαρμόζει τούς θεῖους νόμους της.

Τά φαινόμενα καί διδάγματα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ δέν πρέπει νά ἐξετάζονται ἐξωτερικά καί ἐπιπόλαια ἀλλά μέ τά ἐσωτερικά συναισθήματα τῆς ψυχῆς ἐμβαθύνοντας κάθε φορά καί περισσότερο στή σοφία τῆς θείας δημιουργίας. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τό ἀστρικό πεδίο ἐξελίσσεται πρό τοῦ μαθητοῦ καί ἀποκαλύπτει τήν ὑπαρξή του ἀνάλογα μέ τήν ἐτοιμότητά του. Ὅταν εἶναι προχωρημένος ἀνέρχεται σέ ἀνώτερο ἐπίπεδο πού ὁδηγεῖ στόν πνευματικό Ὀλυμπο. Πρέπει ὅμως σ' αὐτή τήν πορεία του νά μήν χάνει δυνάμεις ἀσκόπως διότι ἡ πνευματική αὐτή ἐργασία εἶναι δυνατόν νά τόν παραπλανήσει ἀπό τό σωστό του δρόμο. Αὐτά τά πράγματα θά τόν διδάξουν ὅταν εἶναι καιρός ἀρκεῖ νά ἔχει ὀρθό προσανατολισμό στους ἀνώτερους κόσμους καί προπαντός πίστη στήν ὑπαρξή του καί ἀγάπη πρὸς αὐτόν καί ὅλα τά ὄντα. Στόν κόσμο τῆς ψυχῆς (ἡ ἀστρικό πεδίο) ὅπως καί στόν κόσμο τῆς σκέψεως (νοητικό πεδίο) σκέψεις ἢ αἰσθήματα ἐνεργοῦν πρὸς ἄλληλα, ὅπως τά αἰσθητά ἀντικείμενα ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ κόσμου.

Στό δρόμο τοῦ ἐσωτερισμοῦ δέν εἶναι δυνατό νά προοδεύσει κανένας, ἐάν δέν συνειθίσῃ νά ἡνιοχεῖ ἐπὶ τῶν σκέψεων καί τῶν αἰσθημάτων του, μέ τήν αὐστηρότητα πού ἐφαρμόζει καί στίς πράξεις του. Ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχουν νόμοι ἀνάλογοι γιά τόν ψυχικό καί νοητικό κόσμο. Φθάνει δέ κανένας στήν ἐπίγνωση αὐτῶν, ἀποφεύγοντας σκέψεις ἢ αἰσθήματα ἀντιτιθέμενα πρὸς τή λογική.

Κατά συνέπεια πρέπει νά ἀπαγορεύεται κάθε αὐθαίρετη ὄνειροπόληση, κάθε ἐπιπολαιότητα, πού δέν διευθύνεται ὑπό τῆς λογικῆς. Ὅταν τοῦτο ἀποφεύγεται μέ τήν προσεκτική ἄσκηση θά ἐπιτευχθεῖ ὁ προσανατολισμός τοῦ ἀνθρώπου στους ἀνώτερους κόσμους. Ὀλόκληρη ἡ θεία φύση ἀρχίζει νά ἀποκαλύπτει τά μυστικά της. Κάθε νέος σπουδαστής τοῦ ἐσωτερισμοῦ πρέπει νά μάθει νά ἀκούει ἀκόμη καί τά πλέον παράδοξα καί

άτελή χωρίς να βιάζεται να κρίνει, επικρίνει ή να εκφράσει τη δική του άποψη. Αυτή είναι μία άσκηση τής εσωτερικής σχολής και του Πυθαγόρα προκειμένου ο κάθε νεός σπουδαστής τής Β.Τ. να ακουει τον εκ Τών Ένδον λογόν και να του αποκαλυπτόνται αλήθειες διανοητικής φύσεως. Η σιγή τον έμαθε να ακουει πνευματικώς και ακροᾶται τών διδασκαλιών τών ανωτερων κοσμων, τών πνευματικῶν βαθμιδων του πνευματικού Ολυμπου. Ένσω ακούμε τους λόγους-διδασκαλίες ενός μεμνημένου στη Β.Τ. δυναμεις και επιδρασεις του ανωτερου κόσμου ενεργούν εφ' ημών οι οποίες θα μᾶς μεταμορφώσουν ασφαλώς για να πορευθοῦμε συνειδητῶς προς το φῶτισμο.

Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ. Είναι η δυναμη που αποκτά ο άνθρωπος να βλέπει με τους πνευματικούς οφθαλμούς, με τα αισθητήρια όργανα τής ψυχής. Τότε πολλοί δρόμοι του ανοιγονται και τότε έχει περισσότερο τήν αναγκη φωτεινού διδασκαλου, να τον προφυλαξει από τους κινδύνους που είναι ενδεχομενο να του συμβοῦν. Μια προφύλαξη είναι αναγκαία από έναν πεπειραμένο οδηγό και οποιος δέν τη λαβει, θα είναι καλύτερα να εγκαταλειψει κάθε προσπάθεια επί του πεδίου του εσωτερισμού.

Ο άνθρωπος που γίνεται ερευνητής τών ανωτερων πεδίων πρέπει να μὴ χάσει καμία από τις αρετες του και την ευγενεια τής ψυχής του, ούτε από την αγαθότητα του ή την ευαισθησία του απέναντι κάθε αληθείας. Αντιθετα η ηθικη του ισχυς, η εσωτερικη του αρμονια, οι ικανότητες παρατηρησεως του οργανισμού και τής ψυχής του πρέπει να ενταθοῦν και πολλαπλασιαστοῦν.

Στην εποχη μας πολλοι άνθρωποι ζητοῦν την εσωτερικη αληθεια και με πολλους τροπους και πολλές φορές με μεθοδους επικινδυνες και επιληψιμες. Γι' αυτό το λογο, εκείνοι που γνωρισαν την αληθεια, υπεδειξαν την κλειδα τής αποκαλυψεως, τής αποκρυφης αυτής αγωγής, για να προφυλαξουν από τους κινδύνους και να μὴ δίδονται «τά αγια τοις κυσι» κατα την χριστιανικη ρήσιν και «οι μαργαριται εις τους χοιρους... Είναι αληθες οτι στη σπουδή τής Β.Τ. υπάρχουν κινδυνoi για κάθε επιπόλαιο και ακαταρτιστο ερευνητη χωρίς οχι μονο βοηθεια διδασκαλου αλλά και καταλληλοτητα δικη του, ήθος και ψυχική ωριμοτητα. Οι αληθειες του εσωτερισμού προωριζονται για τα ώριμα παιδια τής γής που δέν θα τις καταχραστοῦν ποτέ.

Εκείνος που δέν είναι ικανός για τις αληθειες αυτές δέν αξίζει ούτε ως μαθητης και ποτέ δέν θα μπορέσει να φθάσει στην κατανόηση αυτών και την απόκτηση τής συνειδησης τών ανωτερων κοσμων και τών πνευματικῶν βαθμιδων που αποτελοῦν την

ιεραρχική του τάξη. «Ἐκάς οἱ βέβηλοι» ἔγραφαν οἱ Μυσταγωγοὶ στὰ μυσταγωγικά σκηνώματα. Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τὸ πνευματικὸ καὶ ἀστρικό πεδίο θά διαφεύγει ἀπὸ τὴν ἀντίληψή τους. Ἐνῶ οἱ κατάλληλοι θά ἀνέρχονται τίς πνευματικὲς βαθμίδες καὶ θά δέχονται τὴ βοήθεια τῶν ἀοράτων κόσμων, γιὰ νὰ φθάσουν στὸν πνευματικὸ Ὀλυμπο.

Οἱ σκέψεις μας αὐτές ἔχουν δοκιμασθεῖ ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς εἰς τὰς ἐσωτερικὰς σχολὰς τῶν Μυστηρίων πρὶν αὐτὰ παρακμάσουν ἀπὸ ἀνίκανους καὶ ἀκαταλλήλους νὰ συνεχίσουν τὸ θεῖο μεταμορφωτικὸ ἔργο πρὸς τίς ψυχὲς τῆς Γῆς.

Προσπαθοῦμε νὰ ὑποδείξουμε τὸν ἀσφαλέστερο τρόπο καὶ εὐπροσπέλαστο γιὰ ὅλους, ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνῃ κανένας μύστης πρέπει νὰ περάσει ὅλα ὅσα στὰ προηγούμενα ἔχομε ἀναπτύξει. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν πρέπουσα ἀγωγή ἀπελευθερώσῃ τὴν πνευματικὴ του διαίσθηση καὶ κατανοήσῃ τὰ Μυστήρια τῆς Θείας Φύσεως, θά κατανοήσῃ ὅτι ὅταν κάμνεις ἓνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρὸς στὴν ἀποκάλυψη τῶν ἀποκρύφων Ἀληθειῶν, κάμε τρία ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἠθικῆς τελειοποίησός σου.

Ὁ ἐρευνητὴς πρέπει νὰ ἀναζητᾷ εὐκαιρίες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἀρετῶν του, τὴν κάθαρση, τότε μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ στὴν ἔρευνα τῶν μυστικῶν τῆς φύσεως, τὰ ὁποῖα τὰ αἰσθητήρια ὄργανα τοῦ ὀργανισμοῦ κρύπτουν ἀπὸ τὴν μὴ ἐξελιγμένον καὶ ἐξασκημένον ἄνθρωπον. Ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο νὰ σηκῶσῃ τὸν πέπλο ὁ ὁποῖος καλύπτει τοὺς πνευματικούς ὀφθαλμούς του, μὲ τὴν ἀνάλογη μέθοδο καὶ προπαρασκευὴ πού ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἀνωτέρων κόσμων καὶ τῆς συμβολικῆς γλώσσας τῶν μυσταγωγῶν προκειμένου νὰ ὀδηγηθεῖ πρὸς τὴ Μύηση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ὑψηλότερη κορυφὴ ἐποπτείας καὶ συνειδητῆς κατανοήσεως τῶν ἀνωτέρων κόσμων, ἀφοῦ διήλθε ἐπαξίως διὰ τῆς παρασκευῆς τὴν ὁποία ἀναλύσαμε, τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς Μυήσεως τὴν ὁποία θά ἀναπτύξουμε προσεχῶς.

Χωρὶς τὴ Μύηση ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκτήσῃ τὴ συνειδηση αὐτὴ καὶ τὴ γνώση τῶν ἀνωτέρων κόσμων τῆς πνευματικῆς ἱεραρχίας καὶ μόνον πολλὰς μετενσαρκώσεις εἶναι δυνατόν νὰ βοηθήσουν κάθε ψυχῇ, ἐνῶ αὐτὴ διὰ τῶν μυήσεων ἐπισπεύδεται.

Ὅπως δὲ κατὰ κόρον ἔχομε τονίσει κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἐκ τῶν Μυστηρίων ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον ἢ ἐξέλιξή του καὶ ἢ ποιότητα τῆς ψυχῆς του τοῦ ἐπιτρέπει. Ὅλοι οἱ μυηθέντες στὰ Μυστήρια ὑπάκουαν στὴν ἐντολὴ τῆς Σιγῆς ἡ ὁποία δίνονταν πρὸς αὐτοὺς, ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ἀρχή, τὸ διδάσκαλο

Μυσταγωγό και η δύναμη τῆς Σιγῆς συντελοῦσε στη μεταμορφωση ἐκείνῃ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου που ἀναβε το ἐσωτερικο φῶς τῆς ψυχῆς προκειμένου δια τῶν ὀργάνων της νὰ ἐλθῆ σε ἐπαφή μὲ τους ἀνωτερους κόσμους, ν' ἀποκτησῆ συνειδηση αὐτῶν καὶ νὰ λαβῆ ἐξ' αὐτῶν το χάρισμα-δικαιωμα νὰ γνωρίσῆ τὴν ΑΛΗΘΕΙΑ.

Ὁ βαθμὸς τῆς μῆσεως εἶναι ἡ ἀποκαλυψὴ τῆς μεθοδοῦ με τὴ ὁποία συντομεύεται ὁ φωτισμὸς καθὲ ψυχῆς, γίνεται ἡ ἀναγέννηση αὐτῆς καὶ συντομεύεται τὸ μεταμορφωτικὸ τῆς ἐργο, ἔργο ἐλαμψεως καὶ φωτισμοῦ, τὸ ὁποῖο υπέστη καὶ ὁ Θεῖος Ἰησοῦς με τὴ Θεῖα Μεταμορφωση του, ὅπως μαρτυροῦν τὰ κείμενα τῆς Καινῆς Διαθηκῆς.

Οἱ βαθμίδες ὅμως αὐτὲς εἶναι δύσκολο νὰ κατακτηθοῦν χωρὶς τὶς προϋποθέσεις τοῦ ἐξαγνισμοῦ καὶ τῆς καθαρσεως ἀπὸ καθὲ εἶδους κακίης, προλήψεις καὶ προκαταλήψεις. Ἡ θεῖα Γνωση ἦτο ὁ ἀπηγορευμένος καρπὸς καὶ δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι κτῆμα τοῦ πρῶτου ἀνεξελικτοῦ ἀνθρώπου. Ὄταν ἦλθε καιρὸς ὁ Προμηθεὺς πού ἀποτελεῖ τὸ σύμβολο τοῦ πρῶτου Μυσταγωγοῦ, τὴν ἀρπάζε ἀπὸ τὸ Θεῖο Ὀλυμπο καὶ τὴν προσφερέ με τὰ Μυστήρια του πρὸς τὶς ὄριμες ψυχὲς τῆς Γῆς δια τῶν θείων Μυστηρίων του.

Ἡ μεταβαση σ' αὐτὲς τὶς βαθμίδες εἶναι ευκολωτέρη πρὸς τὰ ἀνωτερα βήματα δια τῆς Παρασκευῆς, τοῦ Φωτισμοῦ καὶ τῆς Μῆσεως ὅταν τὰ Μυστήρια λειτουργοῦν κανονικῶς.

Τότε τοῦ ἀποκαλυπτεται ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ὁ βαθμὸς καὶ ἡ ποιότητα τῆς ψυχῆς του δικαιούται νὰ μάθῃ καὶ τοῦ δίδεται τὸ φῶς ἐκεῖνο που ἀντεχει ὁ ὀφθαλμὸς του καὶ δὲν ... θα τὸν τυφλώσῃ. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος που ἡ ἀποκαλυψὴ τῆς Γνωσεως γίνεται προοδευτικῶς καὶ βαθμιαῖα. Περναεὶ τὴ δοκιμασία τῶν ἐμποδίων, τοῦ νεροῦ-καθαρση καὶ τοῦ Πυρος τὴν ἐλαμψη, τὸ φωτισμὸ δια τοῦ πνευματικοῦ πυρος. Ὄταν τοῦτο συμβεῖ ἔχει ἐπιτευχθεῖ καὶ ἡ συνειδητὴ ἀντιληψη τῶν ἀνωτερων κόσμων που ὄρουν ὑπερανῶ τοῦ υλικοῦ κόσμου καὶ ἀποτελοῦν τὴν ἱεραρχία τοῦ πνευματικοῦ κόσμου.

Τότε ἐνεργοποιοῦνται τὰ αἰσθητήρια ὀργανα τῆς ψυχῆς τοῦ μιστου, ἡ διόραση, ἡ διακοή, ἡ ἐνόραση καὶ ἡ συνειδητὴ συνεργασία της, ἀνάλογα μὲ τὴν ποιότητά της. βαθμίδα τῆς πνευματικῆς ἱεραρχίας, ἡ ὁποία θα διοχετεύει, πρὸς τὴν ψυχὴ αὐτὴ τὴ Γνώση ἐκείνη πού ὀδηγεῖ πρὸς τὴν Ἀληθεία. Ἀκομὴ εἶναι γεγονός ὅτι ὑπάρχουν ἄτομα ἐξελιγμένα τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀσυνειδητα αὐτὲς τὶς δυνάμεις, λόγω ψυχικῆς ἐξελιξεως, χωρὶς νὰ ἀσχολοῦνται σήμερα μὲ τὸν ἐσωτερισμὸ. Αὐτοὶ εἶναι βοηθοὶ στὴν ἀνθρω-

πότητα και διέρχονται τη ζωή τους διαχέοντες σ' αυτή εύλογία και αγαθοεργία, ακτινοβόλο και άλλα δώρα πνευματικά τὰ ὁποῖα φαίνονται ὑπερφυσικά και ἡ διαφορά μεταξύ αὐτῶν και τῶν μυστῶν εἶναι ὅτι οἱ τελευταῖοι ἐνεργοῦν με ἀπόλυτη συνείδηση και διαύγεια, εἶναι ἐπόπτες ἐνσυνείδητοι.

Οἱ τελευταῖοι ἀποκτοῦν με κατάλληλη ἀγωγή τὴ μύηση, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο οἱ πρῶτοι δέχτηκαν ὡς δῶρο ὑπὸ ἀνωτέρων δυνάμεων ὡς βοήθημα στὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι οἱ Χριστοὶ ἀνθρωποὶ οἱ ὁποῖοι φέρουν τὴ θεία εὐλογία και ἀξίζουν εἰλικρινοὺς σεβασμοῦ και προσοχῆ ἀκόμη και ἀπὸ τοὺς μύστες.

Πρέπει νὰ προσεχθεῖ ἰδιαίτερα, ὅτι ἐφ' ὅσον βρισκόμαστε στὴ γῆ, ἐν ὀργανισμῷ δὲν πρέπει νὰ παραμελοῦμε τὰ συνήθη καθήκοντα τῆς ζωῆς μας με τὴν πρόφραση ὅτι ἀνήκομε σὲ ἀνώτερη ζωή και τοῦτο διότι ὁ ἀνθρωπος στὴ γῆ ἔχει ἀνάγκη: α) Τῶν υλικῶν ἀγαθῶν γιὰ νὰ ζῆση. β) Τῆς ἠθικῆς κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς γιὰ νὰ ἐξελισσεται ἀπρόσκοπτα και γ) Τῆς πνευματικῆς του διαπαιδαγώγησης στὰ θέματα τῆς ἀνώτερης ζωῆς γιὰ τὴν ἐπαφή του με τὶς συνειδήσεις τῶν ἀνωτέρων κόσμων, κατεύθυνση πού θὰ τὸν ὀδηγοῦν οἱ ἀθάνατες ἱεραρχίες τῶν ἀνωτέρων κόσμων, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐνσυνείδητα θὰ δέχεται τὴν θεία καθοδήγηση κάθε ἀνθρωπος μύστης, ἡ ὁποία θὰ τὸν ὀδηγῆ πρὸς τὸ Φῶς.

Ἐδῶ ὁμως χρειάζεται σθεναρὴ ἀπόφαση, εὐθύτητα κρίσεως και δύναμη, προκειμένου νὰ διακρίνει τὸ πραγματικὸ ἀπὸ τὸ φανταστικὸ τὴν Ἀλήθεια ἀπὸ τὸ Ψεῦδος, διότι μόνη ἡ Ἀλήθεια πρέπει νὰ χρησιμεύει πάντοτε ὡς Πυρσὸς εἰς τὰς πράξεις κάθε νεομύητου στὸν ἐσωτερισμὸ, πού ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποκτήσει τὴ συνειδητὴ κατανόηση τῶν ἀνωτέρων κόσμων.

Τὰ άτομα τὰ ὁποῖα εἶναι δεισιδαίμονα και ὄνειροπόλα εἶναι ὄχι μόνο δύσκολο ἀλλὰ και ἐπικίνδυνο νὰ ἀσχοληθοῦν και νὰ προσδεύσουν στὴν ἀτραπὸ τοῦ ἐσωτερισμοῦ. Διότι τὰ ἐλαττώματα αὐτὰ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ γιὰ τὸν κάθε ἐρευνητὴ τῆς ἀνώτερης Ἀλήθειας, τοῦ Ἐσωτερισμοῦ. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι: «Χωρὶς λογικὲς σκέψεις τὰ βήματα κάθε ἐπιπόλαιου θὰ ἀποβοῦν μάταια και εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐγκαταλείψει κάθε προκατάληψη». Τότε μόνον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέλθει εἰς τὸ «Ἐργαστήριον- Ναὸν τῆς Ἀνώτερης Γνώσεως και συλλειτουργεῖ ὁ θνητὸς με τὶς ἀθάνατες ὑπάρξεις τῶν ἀνωτέρων κόσμων, ἐνσυνείδητα.

Εἶναι ἀνάγκη, ὁ μεμημένος νὰ ξεσχίσει τοὺς πέπλους πού συσκοτίζουν τοὺς πνευματικὸς του ὀφθαλμοὺς, νὰ γινεῖ Ἐπόπτης τῶν διακεκριμένων ἰκανοτήτων, οἱ ὁποῖες τοῦ ἀποκαλύ-

πτουν τα μυστήρια τών ανωτέρων κόσμων και να καταστεί στό βασίλειο του πνεύματος, τό ίσοδύναμο εκείνου τό όποιο ή θεία φύση τόν έκαμε στό φυσικό κόσμο, μέ δικαίωμα τήν άσκηση τής Βασιλικής Τέχνης.

Ο κύριος τής Β.Τ. διακρινεται από έλλειψη παθών, ταπεινών διαθέσεων, ευγενική και άκτινοβόλο συμπεριφορά, ενωπιον τών όποιων, όταν υπάρχουν, ή ανωτερη Γνωση όπισθοχωρεί. Εκείνος δέ πού επιθυμεί τήν έσωτερική Σοφία για ιδιοτελείς σκοπούς πρέπει να είναι βεβαιος ότι ποτέ δέν θα τήν άποκτήσει. Στούς κατάλληλους έρχεται μόνη τής.

Όφείλουμε να παρατηρήσουμε ευθέως με όξυδέρκεια τα έλαττώματα και τις αδυναμίες μας και να άποκαθαρθούμε από όλα τα πάθη, εκείνα πού συνταραζουν τόν άμύητο κόσμο. Μόνο μέ τή γνώση του έαυτου μας, μπορούμε να έξωβελίσουμε τα έμπόδια τής πνευματικής μας προόδου. Η Έσωτερική Γνωση άπαιτεί ιδιαίτερη ειδική αγωγή τών επιθυμιών μας.

Πολλοί ανυπομονούν και αρχίζουν να αμφιβαλλουν επειδή για πολλά χρόνια καταπολέμησαν μερικά τους έλαττώματα χωρίς άποτελέσματα. Τα άποτελέσματα του έσωτερισμού έμφανίζονται μέ όλες τις προϋποθέσεις πού αναπτύξαμε. Είναι γεγονός ότι Αγαθότητα και Σιγή, σιγή Πυθαγόρεια συνοδευόμενες μέ ύπομονή και γαλήνη είναι δυνάμεις οι όποιες άποκαλύπτουν στις ψυχές τόν κόσμο τών ψυχών και στό πνεύμα τόν κόσμο τών πνευμάτων.

Τότε ή επενέργεια τών ανωτέρων κόσμων, θα ενεργοποιήση τα αισθητήρια όργανα τής ψυχής, όπως τό φώς του Ηλιου ενεργοποιεί τους όφθαλμούς του οργανισμού, να βλέπουν τα σχήματα και τα χρώματα.

Τότε, μέ έποπτεία πλέον, άποκτάται ή συνείδηση τών ανωτέρων κόσμων, οι όποιοι μέ προθυμία θα μς άποκαλύψουν τα μυστικά τους και τήν παντοδυναμία τους επί τής Φύσεως διά τής Β.Τ. Η επιτυχία αυτή είναι αδύνατος για όσους στερούνται σταθερότητας χαρακτήρα, άγνότητας και ύπομονής.

Επειδή όμως και ή Βασιλεία τών Ουρανών βιάζεται, αναμφιβόλως υπάρχουν και άλλοι δρόμοι πού οδηγούν ταχύτερα στό τέρμα. Αυτοί οι δρόμοι χρειάζονται μεγάλη προσοχή και δέν πρέπει, χωρίς σοβαρούς κινδύνους να κοινοποιούνται χωρίς έλεγχο και μεγάλη προσοχή και τουτο διότι: είναι δυνατόν να έχουν για κάθε άκατάλληλο και άνέτοιμο, ώρισμένα άποτελέσματα επικίνδυνα και προϋποθέτουν τήν άμεση επέμβαση ή τουλάχιστον τήν ειδική συνεχή παρακολούθηση ένδεδειγμένου

όδηγοῦ. Ἄλλως μᾶς περιμένει, ὄχι τὸ ανέσπερο φῶς ἀλλὰ τὸ «έντυπωσιακὸ» σκότος τοῦ Ἰᾶθ καὶ ἡ παραπλάνησι σ' αὐτὸ χωρὶς ἐπιστροφῆ.

Ἐπ' αὐτῶν δὲν μπορούμε χωρὶς κινδύνους νὰ ἀποκαλύψουμε περισσότερα, τὰ ὁποῖα προσφέρονται, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελῶς ἀποκρύπτονται, σὲ σύμβολα καὶ ἀλληγορίες, προκειμένου νὰ κατανοοῦνται ἀπὸ κείνους πού δὲν κινδυνεύουν καὶ δικαιοῦνται νὰ φωτισθοῦν ἀκινδύνως ἀπὸ τὴν ἀποκρυπτογράφηση τοῦ ἐσωτερικοῦ περιεχομένου τους.

Ὁ Ἐσωτεριστὴς γνωρίζει γιὰ τοὺς δρόμους αὐτοὺς πράγματα τὰ ὁποῖα, θὰ φαινόταν παράδοξα στοὺς ἀμύητους, μὲ κινδύνους νὰ τὸν θεωρήσουν ἀκόμη καὶ τρελλόν.

Στόν ἐσωτερισμό ὑπάρχουν ὅροι καὶ προϋποθέσεις πού δὲν πρέπει νὰ παραβιάζονται καὶ νὰ ἐφαρμόζονται μὲ προσοχὴ καὶ σχολαστικότητα.

ΠΡΩΤΟ: Πρέπει νὰ ἀγρυπνοῦμε στὴ διατήρηση τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ὑγείας καὶ ἂν αὐτὸ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ μᾶς πρέπει νὰ προσπαθοῦμε καὶ νὰ ἐπιδιδόμεθα στὴν ἀπόκτηση τῆς ὑγιοῦς γνώσης τῆς Ἀλήθειας. Κανένας μυσταγωγὸς δὲν θὰ ἀποπέμψη ποτὲ κάποιον ἀσθενῆ μαθητὴ, ἀρκεῖ αὐτὸς νὰ θέλει νὰ ζήσει ὑγειῶς μέσα στὸ φῶς τῆς ἀλήθειας, τὸ ὁποῖο ὀδηγεῖ πρὸς τὴ Θεότητα.

Μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον γιὰ κάθε ἐνδιαφερόμενο εἶναι ἡ προσπάθεια ὅσον γίνεται τελειώτερης ψυχικῆς ὑγείας, διότι ἀκόμη καὶ μιά αἰσθηματικὴ ἢ διανοητικὴ εἰκόνα νοσηρῆς φύσεως μᾶς ἀπομακρύνει ὅπωςδῆποτε ἀπὸ τὸ δρόμο πού ὀδηγεῖ πρὸς τὴ μέθοδο ἐκείνη, μὲ τὴν ὁποῖα ἀποκτᾶται ἡ συνείδηση τῶν ἀνωτέρων κόσμων. Ἡ ἀναγκαῖα προϋπόθεση εἶναι ἡρεμία, γαλήνη, καθαρὴ καρδιά καὶ ἐπιμονή. Πρέπει νὰ ἀποφεύγονται ὄνειροπολήσεις, τάση πρὸς διέγερση τῶν νεύρων, παραφορὲς ἐκνευρισμοὶ καὶ φανατισμοὶ πρέπει νὰ εἶναι ἀγνωστα γιὰ τὸν ἐσωτεριστὴ. Κάθε τί τὸ ἀτομικὸ ἢ ἀπὸ πρόληψη προερχόμενο αἶσθημα ἢ κρίση πρέπει νὰ ἐξαληφθεῖ. Ἄν αὐτὰ δὲν συμβοῦν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ βρεθοῦμε σὲ κίνδυνο παραπλάνησεως ἢ τουλάχιστον, σὲ φανταστικὰ δημιουργήματα ἀντὶ τῆς Ἀλήθειας πού ἐπιδιώκουμε.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Ἡ ἐναρμόνισή μας μὲ τὸν παγκόσμιον ρυθμὸ καὶ τοὺς νόμους του, διότι ἀποτελοῦμε καὶ τοὺς κρῖκους τῆς μεγάλης τοῦ Σύμπαντος ἀλύσεως.

ΤΡΙΤΟ: Ὅφειλε νὰ ἀνυψωθεῖ κάθε ἐσωτεριστὴς, μὲ συνεχεῖς προσπάθειες, στὴν ἀντίληψη, ὅτι οἱ σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήμα-

τά του παρουσιάζουν για το συμπαν την ίδια σπουδαιότητα, οση και οι πράξεις του. Πρέπει να γνωρίζει οτι είναι εξίσου βλαβερο για τον πλησιον του, τό να τον μισεί, όσον και τό να τον κτυπά. Ακομα και οι κακές οκεφεις βλαπτουν τον πλησιον.

ΤΕΤΑΡΤΟ: Η συνειδηση οτι εμμεθα ψυχη και πνεύμα, αποτελει τα θεμελια της πνευματικης εξελιξεως και μονον απο την ειλικρινη και διψωσα την αληθεια ψυχη του, οφειλει να επιθυμει την εκτελεση εκεινων τα οποια εσωτερικως αυτη παραδεχεται προς εκεινους που τον περιβαλλουν. Τότε δημιουργεί την πνευματικη ζυγαρια, επι της οποιας στον ενα δισκο βρισκεται καρδια ανοιχτη προς τις αναγκες και τασεις της κοινωνιας, επι του αλλου δε η πιστη η εσωτερικη και ο ακαταβλητος ηθικος χαρακτηρας.

ΠΕΜΠΤΟ Είναι απαραίτητος ο προς το Συμπαν ερωσ μας, προς την Θειαν Φυσιν και τους νομους της, εφ' όσον επιθυμούμε να φθασουμε στην ανωτερη Σοφια και Γνωση που οδηγεί στη συνειδητη αντιληψη των ανωτερων κοσμων των ανωτερων συνειδησεων περαν της ανθρωπινης. Καθε αποκαλυψις που μας παρεχεται απο αυτους τους κοσμους, πρεπει να μας πληρει ευγνωμοσυνης, και αγαπης προς αυτους, για τη βοηθεια που μας παρεχουν οι κοσμοι αυτοι, με τη συμπαρασταση τους.

ΕΒΔΟΜΟ: Η προς τους συνανθρωπους μας αγαπη, πρεπει να επεκταθει μεχρι του ερωτος καθε ζωης καθε ζωσας υπαρξης. Πρεπει να γινουμε ανικανοι να επιθυμούμε τη βλαβη η το κακο για οποιονδηποτε, οχι μονον με εργα αλλα και δια λογων, δια αισθηματων η σκεψεων. Εδω δεν πρεπει να αδιαφορούμε προ της εξαπλωσεως των φθοροποιων στοιχειων. Αντιθετως οφειλούμε να αναζητησουμε σ' αυτα τα στοιχεια, στο κακο, τα μεσα εκεινα που θα μεταβαλλουν σε καλο, γνωριζοντες οτι ο αποτελεσματικότερος τροπος καταπολεμησεως του κακου, είναι η ασπιδα του αγαθου, την οποια πρεπει να προταξουμε στη μαχη εναντιον του. Είναι μια τιτανομαχια στην οποια νικησαν οι Θεοι του Ολυμπου, οι κυριαρχοι των ανωτερων κοσμων. Στους οποιους τότε μονον είναι δυνατον να φθασωμεν μεχρις αυτων οταν πορευθουμε συμφωνα με τους κανονες του εσωτερισμου της Β.Τ. και γνωρισωμε την Αληθειαν η οποια θα μας ελευθερωσει των δυναμεων του σκοτους και θα μας οδηγησει προς το Απολλωνειο ΦΩΣ το προοριζομενο να φωτιζει και αγιαζει καθε ανθρωπο που ερχεται στον κοσμο και το αναζητει.

ΠΩΣ ΘΑ ΦΘΑΣΟΥΜΕ ΟΜΩΣ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:

Έχουμε την αναγκη εκεινου που εχει αποκτησει ικανη πειρα

καί εἶναι ὁ Μυσταγωγός ὁ ὁποῖος θά δώσει τίς ἀναγκαῖες συμβουλές. Ὁ ὁποῖος σέ κανέναν δέν ἐπιβάλλει τήν ἀλήθεια. Δέν προπαγανδίζει κανένα δόγμα, καμμιά ἰδεολογία, ἀλλ' ὑποδεικνύει τό δρόμο πρὸς τό Φῶς. Ὁ ἐσωτερισμός ἔχει ὡς σκοπό τή συντόμευση αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Διά τοῦ δρόμου αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος φθάνει συντομώτερα στούς κόσμους ἐκείνους ὅπου πραγματοποιεῖται ἡ πνευματική ἐργασία, γιά τή σωτηρία καί ἐξέλιξη, ὄχι μόνο τοῦ ἑαυτοῦ του ἀλλά τῆς ἀνθρωπότητας ἐν γένει.

Αὐτές εἶναι οἱ διαφορες ἀπόψεις καί ὑποδείξεις, τίς ὁποῖες μπορούμε νά δώσουμε, σέ σχέση πρὸς τίς μεθόδους ἀποκλήσεως δυνάμεων, τίς ὁποῖες διδάσκει ἡ ἐσωτερική διδασκαλία.

Στή συνέχεια τῶν ὁμιλιῶν μας καί τῆς συνεργασίας μας, θά προσπαθήσουμε νά ἀναλύσουμε περισσότερο, πῶς ἀποκτᾶται ἡ συνείδηση τῶν ἀνωτέρων κόσμων καί νά εἰσέλθουμε βαθύτερα στήν κατανόηση τῶν ὅσων σχετίζονται μέ τήν προσπάθειά μας αὐτή.

ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΥ ΗΘΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ

(Αποσπάσματα από τό βιβλίον «Κομφούκιος, ἡ τέχνη τοῦ κοινω-
νικοῦ βίου. Μετάφραση ἀπό τά Γαλλικά Ἰ. Ἀθανασιάδου.
Ἀθήναι, 1852)

Ανθολογηση Χαρ. Μπαρακλή

– Τι, ὦ ἄνθρωπε, καυχᾶσαι εἰς τὴν σοφίαν σου. Καί τι κομπα-
ζεσαι εἰς τὰ πλοῦτή σου; Τό πρῶτον πρὸς τὴν σοφίαν βῆμα σου,
εἶναι ἡ συναισθησις τῆς ἀγνοίας σου. Ἐάν λοιπον δὲν θελῆς νὰ
φαίνεσαι εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀλλῶν μῶρος, παῦσαι νὰ φανταζεσαι
σοφός. Καθὼς τὸ ἀπλουστατὸ ἐνδύμα στολιζει μᾶλλον τὴν ἐκ φύ-
σεως ευειδῆ γυναῖκα, οὕτως ἡ κοσμιότητα τοῦ ἠθους καὶ εὐσηχη-
μοσύνη τοῦ τρόπου εἶναι ὁ καλλιστος τῆς σοφίας στολισμός.

– Τῶν κινδύνων, τῶν πονῶν, τῶν δυστυχιῶν καὶ τῶν ἀδικιῶν,
ἔχει ἀφευκτον μετοχήν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πᾶς ἄνθρωπος
ἀνεξαίρετως ἐρχομενος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ἀνάγκη λοιπόν,
ὦ τέκνον τῆς δυστυχίας νὰ ὀπλισθῆς ἐκ τῆς πρώτης αὐγῆς τῶν
ἡμερῶν σου, μὲ καρτερίαν, γενναιότητα καὶ ὑπομονήν· οὕτως
θέλεις δυνηθῆ νὰ υποφερῆς μὲ πρέπουσαν ἀνδρείαν τὸ προωρι-
σμενον μετρον τοῦ εἰμαρμένου κληρου σου. Ὁ πεπαιδευμενος
ἠξευρεὶ νὰ καταφρονῆ τὰς δυστροπίας τῆς τύχης, ἡ μεγάλη
ψυχὴ τοῦ ὑπ' οὐδενός καταβαλλεται. Ἐνῶ ἡ δυστυχία τὸν μαστι-
ζει, ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς τοῦ ἐλαφρύνει τὸ βαρὸς καὶ θριαμβεὺει
κατ' αὐτῆς διὰ τῆς ὑπόμονης.

– Ἐνθυμοῦ πάντοτε, ὦ ἄνθρωπε, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς γῆς παροικία
σου, εἶναι διωρισμένη ὑπὸ τῆς σοφίας τοῦ αἰδίου ὄντος... Ἡ
ἀγαθότης τοῦ εὐδοκεῖ νὰ πληρῶνται αἱ τιμῆαι ἐπιθυμίαι σου, νὰ
κατορθῶνται οἱ ευγενεῖς ἀγῶνες σου καὶ νὰ ἐκτελῶνται οἱ φρο-
νιμοὶ σκοποὶ σου, καθ' ὅσον εἶναι μὲ τὸν λόγον συμφωνοὶ καὶ μὲ
τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων εὐπροσιτοί.

– Τα δῶρα τοῦ πνεύματος εἶναι οἱ θησαυροὶ τοῦ Ὑψίστου·
τούς διανέμει δὲ καθὼς εὐδοκεῖ ἡ Θεία Πρόνοια, δίδων εἰς ἕκα-
στον ὅσον μέρος κρίνει ἡ ἀγαθότης τοῦ εὐλόγου. Κοινοποιήσον
αὐτὴν εἰς μὲν τοὺς ἀμαθεῖς πρὸς νοουθεσίαν τῶν, εἰς δὲ τοὺς σο-
φοὺς πρὸς βεβαίωσιν περὶ τῆς ἰδίας σου προοδοῦ· ὁ μὲν ἀληθῶς
πεπαιδευμενος εἶναι ἀτολμος καὶ συνεσταλμένος, ὁ δὲ δοκησί-
σοφός αὐθαδὴς καὶ ἀλαζών· ὁ μὲν ἀληθῶς σοφός ἀμφιβαλλεὶ
συχνακίς καὶ μεταβαλλεὶ γνώμην, ὁ δὲ οἰηματίας εἶναι ἰσχυρο-
γνώμων καὶ πείσμων.

– Μακάριος καὶ εὐτυχὴς ὅστις ἐκκληρώθη θεοθεν τὰ πλοῦτή

καί μετ' αὐτῶν τὴν φρόνησιν τοῦ νά τά μεταχειρίζεται πρεπόντως! Αὐτός θεωρεῖ τά ἀγαθά του εὐχαρίστως ὡς παρέχοντα ἀφορμάς νά ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Προστατεύει τὸν καταφρονούμενον πτωχόν καί ἐμποδίζει τὸν δυνατόν νά καταθλίβει τὸν ἀδύνατον. Ζητεῖ ὑποκείμενα τοῦ ἐλέους, ἐξετάζει τὰς ἀνάγκας τῶν καί τὰς θεραπεύει ἀναλόγως, ἄνευ πομπῶδους ἐπιδείξεως. Ἐνθαρρύνει τὰ προτερήματα καί διὰ τῆς ἐλευθεριότητος του εὐκολύνει τὴν ἐκτέλεσιν παντός σκοποῦ ὠφελίμου. Τὰ περισσεύματα τῆς τραπέζης του, ἀνήκουσι κατὰ τὴν γνώμην του εἰς τοὺς ἐνδεεῖς τῆς γειτονίας καί νομίζει ἄδικον τὸ νά τοὺς τ' ἀποστερήσει. Ἄλλ' ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἐπισωρεύοντα πλούτη ἐπὶ πλοῦτη, τὰ ὅποια κατέχει μόνον δι' ἑαυτόν!

– Τὰ πλούτη εἶναι τόσον ὀλίγης προσοχῆς ἀξία, ὥστε ὁ καταγινόμενος μέ πολλὴν σπουδὴν εἰς τὴν φροντίδα τοῦ νά τ' ἀποκτήσει, εἶναι λίαν ἀξιοκατάκριτος. Ἡ ἐπιθυμία ἐκείνων, τὰ ὅποια ὁ ἄνθρωπος καλεῖ ἀγαθά καί ἡ χαρὰ του ὅταν τ' ἀποκτήσῃ, στηρίζονται εἰς τὴν χυδαίαν πρόληψιν. Ἡ ὑπέρμετρος ἐπιθυμία τοῦ πλούτου εἶναι ἀληθινόν τῆς ψυχῆς δηλητήριον, μαραῖνον καί διαστρέφον πᾶσαν ἐν αὐτῇ εὐγενῆ καί φιλόανθρωπον διάθεσιν.

– Παντοῦ ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ φιλοκέρδεια, θέλεις εὖρει ψυχᾶς δειστραμμένας καί ἤθη βάρβαρα καί ἀπάνθρωπα. Ἄφρων! ἡ ἀρετὴ μόνη εἶναι ἀξία πάσης τιμῆς, ὄχι τὰ πλούτη· ἡ ἀτιμος καὶ κακὴ διαγωγὴ ἐξευτελίζει καὶ ταπεινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ὄχι ἡ πτωχεία· ἡ ἐπάρατος φιλοπλουτία βιάζει πολλοὺς δυστυχεῖς νά ἐνταφιάζονται ζῶντες.

– Ἡ καλλίστη χρῆσις τοῦ πνεύματος, ἀφ' ὅσας ὁ ἄνθρωπος δύναται νά κάμῃ, εἶναι ἡ σπουδὴ ἐπὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ποιημάτων· ὁ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν τερπνὴν μελέτην τῆς φύσεως, εὐρίσκει πανταχοῦ ἀποδείξεις τῆς τοῦ Θεοῦ ὑπάρξεως, ἐκάστη ἀπόδειξις τῷ διδίδει νέας ἀφορμάς τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης, θαυμασμοῦ καὶ λατρείας. Τὸ πνεῦμα ὑψοῦται ἀπαύστως πρὸς τὸν οὐρανόν καὶ ἡ ζωὴ του ὅλη καθίσταται θρησκευτικὴ τελετὴ.

– Πρόσεχε, ὦ ἄνθρωπε, μὴ σέ κάνει ἡ εὐτυχία ὑπερήφανον, μηδὲ σέ καταβάλλῃ ἡ δυστυχία. Εἶναι μὲν δύσκολον νά ὑποφέρεις τὴν δυστυχίαν (ἀπαιτεῖται καρτερία, γενναιοῦτητα, ὑπομονή), ἀλλὰ τὸ νά φανῆς ἐπιεικὴς καὶ μέτριος εἰς τὴν εὐτυχίαν εἶναι ὁ ἐπακρὸς βαθμὸς τῆς φρονήσεως· ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δυστυχία εἶναι ἡ λυδία λίθος, ἣτις θέλει σοὶ δώσει τὸ μέτρον τῆς σταθερότητός σου, τοῦτο μόνον τὸ μέσον ἔχεις νά γνωρίσης τὴν ἕκτασιν τῶν ψυχικῶν σου δυνάμεων.

– Μὴ παραδίδου εἰς τὴν κυριότητα τοῦ θυμοῦ. Ἐνόσω ὁ ἄν-

θρῶπος κρατεῖται ἀπο θυμῶν, ἀποβαλλεῖ τὸ λογικὸν τίποτε μὴ κάμνεις εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ θυμοῦ· θελεῖς ταχὺ νὰ ταξιδεύσῃς εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς τρικυμίας. Ἐὰν στοχαζῆσαι δυσκόλον ἔργον τὴν καταπράνουσιν τοῦ θυμοῦ, εἶναι φρονιμὸν νὰ τὸν προλαμβάνῃς. Μία μόνη γλυκεῖα ἀποκριοὺς εἰς ἀνθρώπον ὀργισμένον, καθὼς τὸ ὕδωρ εἰς τὸ πῦρ χυνομένον, δύναται νὰ κατασβεσῇ τὴν φλογεράν μανίαν τοῦ, οὕτω νὰ σοὶ τὸν καμὴ ἐξ ἐχθροῦ φίλον.

– Μὴν ἀποφαισῆς ποτε νὰ τρεφῆς ἐντὸς σοῦ τὸν ἀγρίον δαιμόνα τῆς ἐκδίκησεως! Προθυμοῦ νὰ συγχωρῆς μᾶλλον παρὰ νὰ ἐκδικῆσαι. • οἱ σὺς ζητεῖ νὰ ἐκδικηθῇ δὲν κατορθώνει ἄλλο, παρὰ νὰ ἐπισῶρευη δυστυχίας κατὰ τῆς ἰδίας τοῦ κεφαλῆς.

– Ἐχεις, ὦ ἀνθρώπε, ψυχὴν αὐτὴ εἶναι ἡ βεβαιότατη ὅλων τῶν γνώσεων σοῦ καὶ ἡ ευαργεστοτάτη πασῶν τῶν ἀληθειῶν. Τὸ νοεῖν, τὸ κρίνειν, τὸ συλλογίζεσθαι καὶ τὸ βουλευσθαι δὲν εἶναι ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ἐνέργειαι διάφοροι καὶ τροποποιηθεῖς τῆς ψυχῆς. Σπουδαίε νὰ διακρίνεις τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὰς διαφορὰς αὐτῆς δυναμείας, γνῶρισε τὴν ἐκ τῶν ἰδιοτήτων, αἰτίνες εἶναι πλείοτε τῶν ἐν τῷ στερρωματὶ ἀστερῶν.

– Γνώθι σαυτὸν συναισθανθητὶ ὅτι εἶσαι τὸ ἀριστουργημα ὅλης τῆς ορατῆς κτίσεως, ὅτι εἶσαι ὁ κρῖκος ὁ συνδεὼν τὴν ὑλὴν μὲ τὴν θεοτητα. Παρατηρήσον ἐντὸς σοῦ, ὅτι ἔχεις θεῖαν ἀρχὴν, αἰσθάνου ὅλην τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ εἶναι σοῦ καὶ μηδέποτε ἐξευτελιθῆς ὥστε νὰ υποπίπτῃς εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ νὰ κυλιεσθαι εἰς τῆς μοχθηρίας τὸν βορβόρον.

– Ἡ δοξα ἀποφεύγει μὲν ἐκεῖνον ὅστις τὴν ἐπιδιώκει, παρακολουθεῖ δι' ἐκεῖνον ὅστις θελεῖ νὰ τὴν ἀποφεύγῃ· εἰάν τὴν θωπεύῃς ἀναξίως, δὲν θελεῖς τὴν κερδίσει· εἰάν ὁμως κατασταθῆς ἀξίος, δὲν θελεῖς δυνηθῆ ν' ἀποκρυφθῆς! Δὲν θελεῖ ποτε ὁ ἐγκαταλείψει.

– Εὐγενεστοτὴ καὶ γενναιοτάτῃ ψυχὴ εἶν' ἐκεῖνη μόνη, ἥτις κάμνει μεγάλας πράξεις ἀνευ κροτοῦ κ' ἐπιδειξέως· ὁ κρότος καὶ ἡ φημὴ τέρπει τὴν ἀκοὴν τοῦ κουφοῦ καὶ εὐπτοῦ, ἀλλ' ἡ ἡσυχία θελγει τὴν καρδίαν ἐκεῖνου ὅστις τὴν ἔχει.

– Κάμνε τὸ ἀγαθὸν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀγαθοῦ, οὐχὶ διὰ τὴν τιμὴν ἥτις προέρχεται ἐκ τούτου. Ἀπόφευγε τὸ κακὸν διὰ τὸ μῖσος τοῦ κακοῦ, ὄχι διότι οἱ ἀνθρώποι τὸ ἀποστρέφονται· εὖ σοὶ τιμὸς διὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τιμιότητος.

– Ἡ εὐήμερία τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀποτελεῖ τὴν εὐδαιμονία τοῦ ἐναρετοῦ· ὁ χαιρῶν διὰ τὴν τῶν ἀλλῶν εὐτυχίαν, βεβαίως αὐξάνει τὴν ἰδικήν του.

– Ἡ μὲν ἀργία γεννᾷ τὴν ἀπορίαν καὶ καχεξίαν, ἡ δὲ φιλοπο-

νία φέρει τήν ωφέλειαν καί εὐεξίαν καί ἀνάπαυσιν.

– Ἡ πολυλογία εἶναι πολλάκις ἐπικίνδυνον, ἡ δὲ σιωπὴ ἀσφαλὲς ἀείποτε.

– Ὅστις δαπανᾷ εἰς περιττὰ καὶ ἄχρηστα, θέλει καταντῆσαι ποτὲ νὰ στερηθῆται τ' ἀναγκαῖα.

– Ἀπόφευγε ἐπιμελῶς τὰς δοκούσας εὐεργεσίας δολίου καὶ ἰδιοτελοῦς ἀνθρώπου· θέλει δι' αὐτῶν νὰ σέ παγιδεύσει.

– Ὅταν βεβαιωθῆς τὴν τιμιότητα τινός, ἀπόθεσέ τον εἰς τὴν καρδίαν σου ὡς θησαυρόν καὶ θεῶρει τον ὡς πολῦτιμον κειμήλιον.

– Ὁ ἐντιμος θάνατος εἶναι κατὰ πολὺ προτιμότερος, παρά ἄτιμον καὶ ἐπονείδιστον ζωὴν.

– Προτίμα μᾶλλον τὴν ἐπίπληξιν τοῦ φρονίμου, παρά τὰς χειροκροτήσεις καὶ εὐφημίας τοῦ μωροῦ.

– Μὴ λυποῦ διὰ τὴν γενομένην εἰς ἄλλον εὐτυχίαν, μηδ' ἐπικαιρε διὰ τὴν συμβᾶσαν εἰς τὸν ἐχθρόν σου δυστυχίαν.

– Θέλεις νὰ ἔχη ὁ κόσμος καλὴν περὶ σοῦ ὑπόληψιν; Ἡ ἀγάπη καὶ εὐνοία σου πρὸς ὅλους ἔστω διηνεκῆς.

– Ἡ οἴησις (ἀλαζονεία, ματαιοδοξία) εἶναι ἀληθῆς πανώλης τοῦ λογικοῦ, ὑποθάλπουσα καὶ ὑποτρέφουσα αὐτὸ παντοίας πλάνας.

– Μόνη ἡ ἀρετὴ εἶναι ὡς δίκαιός τις φόρος τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἡ δὲ εὐδαιμονία ἡ δικαία τῶν ἀγώνων του ἀμοιβή.

– Τὸ σῶμα ἐπλάστη πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς ψυχῆς.

– Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τόσον εἶναι εὐτυχῆς, καθόσον γίνεται εἰς τοὺς ἄλλους ὠφέλιμος.

– Οἱ τρόμοι καὶ ἀγωνίαι τοῦ θανάτου δὲν ἀρμόζουσι ποσῶς εἰς τὸν ἐνάρετον. Τί ἔχει νὰ φοβῆται ὁ μηδὲν πώποτε πράξας κακόν; Θέλεις νὰ μάθης πῶς ν' ἀποθάνῃς μεγαλοπρεπῶς; Προθανάτωσον τὰς κακίας σου.

Μετενσάρκωση: Ἡ σύγχρονη ἐλπίδα

ΕΛΕΥΘ. ΤΡΑΙΟΥ

Το ἐνδεχόμενο να υπάρχουν πολλές ζωές και όχι μια υποστηρίζουν πολλοί ἐρευνητές προσπαθώντας να τεκμηριώσουν και «ἐπιστημονικά» τη θεωρία τους

Σε ἀντίθεση με τόν δυτικό ἀνθρώπο που αναρωτιέται τι «αμαρτίες πληρώνει», όταν βιώνει οδυνηρές ἐμπειρίες, ο Ἀντιτολίτης που πιστεύει στη μετενσάρκωση γνωρίζει ότι τα σημερινα δεινά του είναι ἀποτέλεσμα αδικιών που διεπραξε σε προηγούμενες ζωές. Μέσω τῶν δοκιμασιῶν ἐξιλεώνεται (ὁ Θεός παιδεύει ὅσους ἀγαπᾷ, λέει ἡ Βίβλος), ἐξελίσσεται πνευματικά και δημιουργεῖ καλύτερες συνθήκες για τὸν ἐξαγνισμό τῆς ψυχῆς του πού ἐπιτυγχάνεται σταδιακά με νέες ἐνσάρκωσεις.

Πολλές ζωές

Ἡ πεποίθηση αὐτή, πού ἀποτελεῖ βασικό «πιστεύω» τοῦ Βουδισμού και τοῦ Ἰνδουισμού, ἀπέκτησε ἰσχυρούς πολεμικούς στο χριστιανικό κοσμο, όπου χαρακτηρίστηκε ἐπανεπιλημμένως δοξασία ἀμαθῶν ἀνθρώπων. Τὴν ἐνστερνίστηκαν ὁμως γνωστοί ἐπιστημονες και λογιοὶ ὑπενθυμιζοντας ότι πολλοὶ ἀπο τούς πρῶτους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας υποστηρίζαν τὴ θεωρία τῆς μετενσάρκωσης, διότι ἐκρίναν ὅτι δὲν εἶναι ἀντιθετή με τίς ἀρχές τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Τὴν παραπάνω θέση προσπαθεῖ να στηριξε ὁ **Νόελ Λάνγκλει** στο βιβλίο του « Ἡ κρυφὴ ἱστορία τῆς μετενσάρκωσης» παραθετοντας χαρακτηριστικά ἀποσπάσματα ἀπὸ κείμενα τοῦ Ὁριγένη (185–254): «*Καθε ψυχή ἐρχεται σ' αὐτόν τόν κόσμο δυναμωμένη ἀπὸ τίς νίκες και ἀποδυναμωμένη ἀπὸ τίς ἥττες τῶν προηγούμενων ζωῶν*». Το ἴδιο πρῶσβευε, εἰκαζει ὁ συγγραφεας, ὁ Ἁγιὸς Γρηγόριος Νύσσης (335–395) ὁ ὁποῖος ἐγραψε: «*Εἶναι ἀναγκαῖο για τὴν ψυχή να θεραπευτεῖ και να ἐξαγνιστεῖ κι ἂν αὐτο δὲν γίνει κατα τὴ διάρκεια τῆς στή γῆ, τότε θα ἐπιτευχθεῖ σε μελλοντικές ζωες*».

Το ἐνδεχόμενο ὅτι υπάρχουν πολλές και ὄχι μία ζωές, υποστηρίζουν ἐπίσης οἱ ἐρευνητές πού προσπαθοῦν να τεκμηριώσουν «ἐπιστημονικά» τὴ θεωρία τῆς μετενσάρκωσης ἐλέγχοντας ἂν ἀναποκρίνονται στήν πραγματικότητα οἱ πληροφορίες πού συγκεντρώνουν με δύο τρόπους. Κανοντας ἀναδρομές ζωῆς μέσω ὑπνωσης και καταγράφοντας μαρτυρίες ἀνθρώπων (ιδίως

παιδιών) πού έχουν ένσυνείδητη ανάμνηση προηγούμενων ζωών. Ο γνωστός νευροχειρουργός **Ίαν Στιβενσον** (καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Βιρτζίνια), γιά παράδειγμα, συγκέντρωσε τὰ τελευταία τριάντα χρόνια 1.600 μαρτυρίες παιδιών (κάτω τῶν πέντε ἐτῶν) πού θυμοῦνται βιώματα ἀπό προηγούμενες ζωές. «Στίς περισσότερες περιπτώσεις, οἱ πληροφορίες ἐπαληθεύτηκαν», ἰσχυρίζεται ὁ ἴδιος στό βιβλίο του «Εἴκοσι περιπτώσεις πού ὑποδηλώνουν μετενσάρκωση», ἀναφέροντας μεταξύ ἄλλων τήν ἱστορία τῆς πεντάχρονης Ἐλεν πού γεννήθηκε στήν Ἀμερική καί ζητοῦσε ἀπό τούς γονεῖς της νά τήν συνοδεύσουν σέ ἓνα μικρό χωριό τῆς Συρίας «γιά νά δεῖ τόν σύζυγο καί τό παιδί της». Ὁ Στιβενσον συγκέντρωσε πολλά στοιχεῖα (τό ὄνομα τοῦ χωριοῦ, τῶν γειτόνων, κ.ἄ.), καί πρότεινε στούς γονεῖς νά συνοδεύσουν τήν Ἐλεν στό ἀπόμακρο χωριό «ὅπου ἀναγνώρισε, πρός μεγάλη τους ἐκπληξη, τό ὑποτιθέμενο σπίτι της, τούς γείτονες κ.ἄ. Παράλληλα ἐντυπώσισε τόν «σύζυγό» της ἐνθυμούμενη κοινά βιώματα πού εἶχαν ὡς ζευγάρι καί τόν ἐνίσχυσε οἰκονομικά ὁμολογώντας ὅτι ἔκρυψε στό ὑπόγειο 25 νομίσματα (τὰ ἀποταμίευε γιά τίς δύσκολες ἡμέρες) τὰ ὁποῖα βρέθηκαν στό σημεῖο πού ὑπέδειξε».

Παρόμοιες πληροφορίες συγκέντρωσαν οἱ ἐπιστήμονες πού κάνουν ὑπνωτικές ἀναδρομές μέ στόχο τή θεραπεία ψυχογενῶν παθήσεων. Τά θεραπευτικά ἀποτελέσματα πού πέτυχαν σέ ὀρισμένες περιπτώσεις τούς ὀδήγησαν στό συμπέρασμα ὅτι οἱ φοβίες, οἱ νευρώσεις, κ.ἄ., πού ταλαιπωροῦν τόν ἄνθρωπο, ὀφείλονται κατὰ μεγάλο μέρος σέ τρομακτικά βιώματα προηγούμενων ζωών. Χαρακτηριστική εἶναι γιά παράδειγμα, ἡ ἱστορία τοῦ Π.Φ., πού ἔκανε ἀναδρομές ζωῆς ὑπνωτιζόμενος.

«Ὁ Π.Φ. δέν μῆκε ποτέ στή θάλασσα καί ἀπέφευγε τό νερό ἀκόμα καί γιά λόγους ὑγιεινῆς», διηγεῖται ὁ ὑπνωτιστής, «Ξεπέρασε τήν ἀνεξήγητη φοβία γιά τό νερό, ὅταν τό ὑποσυνείδητό του ἀπελευθέρωσε τήν ἀνάμνηση τοῦ πνιγμοῦ του σέ μιᾶ προηγούμενη ζωή κατὰ τήν ὁποία ὑπῆρξε... πειρατής. Τό σφάλμα του ἦταν ὅτι πρόδωσε τόν καπετάνιο καί τούς συντρόφους του. Ὄταν τό ἀντιλήφθηκαν τόν ἔδεσαν ἀνάποδα ἀπό ἓνα κατάρτι καί τόν βύθισαν κατ' ἐπανάληψιν στή θάλασσα, ὅπου ἄφησε τρομοκρατημένος τήν τελευταία του πνοή».

Ἵπνωτικές διαδρομές

Διαφωτιστική, ὅστων ἀφορᾶ τήν αὐτοθεραπευτική διαδικασία πού ἐνεργοποιοῦν οἱ ὑπνωτικές ἀναδρομές, εἶναι ἡ περίπτωση τῆς Μ.Σ. πού εἶχε σκλήρυνση κατὰ πλάκας. «Ἡ τυφλή καί παρά-

λυτη γυναίκα, θεραπεύτηκε όταν «θυμηθίκε» οδυνηρά βιώματα από προηγούμενη ζωή, που εξιγοῦσαν τη συγκρούση με τον συζυγό της. Επειδή όμως αδυνατούσε να λύσει το ψυχολογικό της πρόβλημα, ένα χρόνο αργότερα παρέλυσε εκ νέου. Θεραπεύτηκε κανοντας νέα αναδρομή ζωής, αλλά υποίτροπιαζε κάθε φορά που συγκρουόταν με το σύζυγο της (πέθανε στην Αυστρία ύστερα από μια αποτυχημένη χειρουργική επέμβαση).

Οι υπνωτικές αναδρομές δέν είναι λοιπόν πανακεία για τὰ παλιά και τωρινὰ πνευματικά προβλήματα, παραδέχεται ο πιο πάνω υπνωτιστής, διευκρινίζοντας: «Η κατανόηση του παρελθόντος μπορεί να απελευθερώσει τον άνθρωπο από κάποια υποσυνειδητά άγχη. Αν θέλει όμως να θεραπευτεί από ψυχοσωματικές παθήσεις, θα πρέπει να χρησιμοποιεί τα διδάγματα που άντλησε από το παρελθόν, στοχεύοντας στη λυτρωση τῆς ψυχῆς του από παλιές και τωρινές πικρίες».

Ντικ Σάφτιν

Το ίδιο ισχύει για τους ανθρώπους που θέλουν να αποκαταστήσουν αρμονικές σχέσεις με τους άλλους, λέει ο Αμερικανός έρευνητής Ντικ Σάφτιν, στο πολυδιαβασμένο βιβλίο «Γεννηθήκατε για να είστε παλι μαζί», όπου υποστηρίζει ότι σε κάθε ζωή συνδεόμαστε με τα πρόσωπα (συζυγούς, παιδιά, φίλους) που αγαπήσαμε παλαιότερα. Ταυτόχρονα όμως επισημαίνει: «Το γεγονός ότι γεννιομαστε σε μια κατάσταση άμνησίας, δεν είναι τυχαίο. Η γνώση του παρελθόντος είναι περιττή για τον άνθρωπο που είναι προθυμὸς να αλλάξει στάση ζωῆς και να εξυψωθεί πάνω από το καρμα του (σ.σ. δόγμα του Ινδουισμού σύμφωνα με το οποίο το πεπρωμένο του ανθρώπου καθορίζεται από το σύνολο των πράξεων του στις προηγούμενες ζωές).

Με την ευκαιρία αυτή αξίζει να σημειωθεί ότι η απουσία αναμνήσεων από προηγούμενες ζωές, είναι τὸ βασικό ἐπιχείρημα ὁσων αντιμαχόνται τὴ θεωρία τῆς μετενσαρκώσης. Καταρρίπτεται ἀπὸ τὶς μαρτυρίες τῶν ἀνθρώπων που ἔχουν τέτοιες αναμνήσεις, ἀντιτάσσουν οἱ ὑπερμαχοὶ τῆς, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα ὅτι ἡ λήθη αὐτὴ εἶναι εὐεργετικὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Τους λόγους ἐξηγεῖ ὁ **Παναγιώτης Γιωτόπουλος** (1878-1965), πρῶν βουλευτῆς καὶ καθηγητῆς ποινικοῦ δικαίου στὸ πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, στὸ βιβλίο «Ἡ μεταψυχικὴ ὡς ἐπιστῆμη καὶ ὡς φιλοσοφία» (Ἀθῆνα 1959). «Εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ κακῶν πράξεων εἰς παρελθούσας υπάρξεις εἶναι αὕτη (σ.σ. ἡ λήθη) ἀναγκαία, διότι ἔαν ἐγγνωρίζομεν τὰ παθήματα που θὰ μᾶς ἐπεφυλάσσει τὸ

μέλλον λόγω τῶν τοιούτων κακῶν πράξεων, θά ἐπήρχετο εἰς τοὺς πλείστους ἐξ ἡμῶν ἀπογοήτευσις καὶ παράλυσις τῆς ἐνεργητικότητός μας. Ἐπί πλέον, ἡ ἀνάμνησις κακῶν πράξεων εἰς βάρος μας ἐκ μέρους ἄλλων θά ἠδύνατο νά ὑποδαυλίσει τό κατ' αὐτῶν μίσος μας».

Πρωτοποριακή ἦταν, γιά τήν ἐποχή ἐκείνη, ἡ ἄποψή του ὅτι ἐνσαρκωνόμαστε σέ ἀνώτερους πνευματικά καὶ τεχνολογικά πλανήτες: *«Ψυχὴ προοδευμένη σημαντικῶς ἀλλά μὴ καταστάσα εἰσέτι ἀξία τῆς διαρκοῦς διαβιώσεως εἰς τοὺς κόσμους τῶν εὐτυχῶν πνευμάτων ἐνσαρκοῦται πάλιν εἰς κόσμον ὑλικόν, ἀλλά ἀνώτερον τοῦ γήινου».*

Σέ ἄλλους πλανήτες

Τό ἐνδεχόμενο αὐτό σοκάρει λιγότερο σήμερα τοὺς ἀνθρώπους πού θεωροῦν πιθανή τήν ὑπαρξὴ ζωῆς σέ ἄλλους πλανήτες. Ὅσοι δὲ πιστεύουν στή μετενσάρκωση ὑποστηρίζουν ὅτι «ἀποκτοῦν νέους ὁμοϊδεάτες διότι ἡ ἀνθρωπότητα μπαίνει σέ μιά πνευματικὴ ἐποχὴ, ὅπως προφήτευσε ὁ Ἐντγκαρ Κέϊσι». Τό γεγονός ὅμως ὅτι ἐξί στοὺς δέκα Ἀμερικανούς ἔχουν κάνει, σύμφωνα μὲ σχετικές μελέτες, ἀναδρομὲς ζωῆς, ἀποδεικνύει ὅτι τό ἀμερικανικὸ κοινὸ ἐξοικειώθηκε μὲ τὴν ἰδέα τῆς μετενσάρκωσης μέσα ἀπὸ πολυάριθμες τηλεοπτικὲς ἐκπομπές, ταινίες (ὅπως τὸ «Νεκροὶ ξανά» τοῦ **Κένεθ Μπράνα**, πού προβλήθηκε πρόσφατα στή χώρα μας) καὶ βιβλία πού ἀναφέρονται σ' αὐτήν.

Παράδοξος ἢ ὄχι, οἱ ὑπνωτικὲς ἀναδρομὲς ἀποκαλύπτουν ὅτι «οἱ ἀνθρώπινες ζωὲς εἶναι οἱ πράξεις τοῦ θεατρικοῦ ἔργου πού σκηνοθέτησε ὁ Θεός», εἶπε κάποτε σέ κήρυγμά του ὁ αἰδεσιμότητος Γουέδερχεντ. *«Σὰν τοὺς ἠθοποιούς, οἱ ἀνθρωποὶ ὑποδύονται διαφορετικοὺς ρόλους (σὲ κάθε ζωὴ) ἐχοντάς τὴν ἐλεύθερη ἐπιλογὴ νά βελτιώσουν τὴν ἐρμηνεία τους καὶ νά συμβάλουν στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου».* Πράγμα πού ὀφείλουν οὕτως ἢ ἄλλως νά κάνουν, θά προσθέταμε ἐμεῖς, διότι ἂν ἡ τωρινὴ ζωὴ τους εἶναι ταυτόχρονα τό κύκνειο ἄσμα τους στὴ γῆ, δέν θά ἔχουν τὴν εὐκαιρία νά τελειοποιηθοῦν καὶ νά τό τραγουδήσουν τόσο ὁμορφα ὅσο οἱ κύκνοι πού ἀφήνουν τὴν τελευταία τους πνοή.

Ἐλευθερία Τράϊου
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» 21/6/1992

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΩΡΙΜΕΣ ΨΥΧΕΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΘΕΟΣΟΦΙΑ

ΤΗΣ ΕΛΛ. ΘΕΟΣ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η ιδρύτρια τῆς Θεοσοφικῆς Εταιρίας Ελενα Πετροβνα Μπλαβάτσκι γράφει στό βιβλίο τῆς: «Τό κλειδί τῆς Θεοσοφίας».

«Ο ὀρος Θεοσοφία σημαίνει ἡ θεία Σοφία, ἡ ἡ Σοφία τῶν θεῶν, ἀκριβῶς ὡπως καί ὁ ὀρος θεογονία σημαίνει ἡ γενεαλογία τῶν Θεῶν».

Ἐξετάζοντας ἐμεῖς τόν ὀρο πλατύτερα καί ἀναλυτικότερα πρέπει νά ποῦμε ὅτι Θεοσοφία εἶναι τό σύνολο τῆς θείας Σοφίας πού ἐκδηλώνεται **μόνο μερικά** μ' ὅλες μαζί τίς ἀνώτερες ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δηλαδή τίς φιλοσοφίες, τίς θρησκείες, τίς ἐπιστήμες καί τίς τέχνες. Καμία φιλοσοφία οὔτε θρησκεία οὔτε κ' ἐπιστήμη δέν μπορεῖ νάχει τήν ἀξίωση πῶς κατέχει ὀλόκληρη τήν Ἀλήθεια, ἡ πῶς αὐτή καί μόνο τήνε κατέχει. Τό μεγάλο σφάλμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τό νά νομίζει πῶς ἕνα κομματάκι ἀλήθεια εἶναι ἡ Ἀλήθεια ὀλόκληρη, καί ἔτσι, περιορισμένος μέσα στή μικρήν αὐτήν ἀλήθεια, πού πιστεύει πῶς εἶναι ἡ Ἀλήθεια ὀλόκληρη, δέν μπορεῖ πια ν' ἀντιληφθεῖ ὀλοκληρη τήν Ἀλήθεια.

Ἡ Θεοσοφία πασχίζει νά βάζει στή σωστή τῆς θέσῃ τήν καθέ ἀλήθεια καί τήν καθέ σωστήν ἀντίληψη, ὀποιαδήποτε κι ἂν εἶναι ἡ προέλευσή τῆς καί δέ δίνει οὔτε περισσότερο, οὔτε λιγώτερη ἀξία ἀπό ὅσην ἔχει ἡ καθέμια τους, οὔτε καί τήν ἀποκλειστικότητα δίνει σέ καμιά.

Ἔτσι λοιπόν, ἡ Θεοσοφία περιέχει ὀχι μόνο ἐκεῖνο τό μέρος τῆς θείας Σοφίας πού δόθηκε στός ἀνθρώπους κατῶ καιροῦς εἴτε σάν θρησκεία, εἴτε σάν φιλοσοφία, εἴτε σάν μυστική διδασκαλία, ἀλλά καί κάθε νέα ὀψη τῆς Μοναδικῆς Ἀλήθειας πού μπορεῖ νά παρουσιασθῇ στήν ἀνθρωπότητα μέ ὀποιαδήποτε μορφή, εἴτε τώρα, στα δικά μας χρόνια, εἴτε καί στα μελλοντικά.

Ἄν θελήσουμε νά ὀρίσουμε τῆ Θεοσοφία μέ τό σωστόν ὀρισμό τῆς πρέπει νά ποῦμε πῶς δέν εἶναι τόσο ἕνα ὀρισμένο γνωστικό σύστημα, ὀπως νομίζει ὁ κόσμος ὁ πολῦς, ὀσο εἶναι ἡ ἔρευνα καί ἡ προσπάθεια ν' ἀνακαλυφθῇ ὀλόκληρη ἡ θεία Σοφία καί μάλιστα ἡ ἔρευνα πού ἀπλώνεται σ' ὀλα τά πεδία τῆς ἀνθρώπινης δράσης.

Ἡ Θεοσοφία δέν εἶναι θρησκεία, ἀφού δέν ἔχει κανένα δόγ-

μα, αλλά –άντιθετα– νομίζει πώς ή ελεύθερη σκέψη είναι τό πολυτιμότερο ανθρώπινο αγαθό, πού αυτό καί μόνο σπρώχνει τόν άνθρωπο κατά τήν έρευνα τήν αληθινή, τήν εύσυνειδητη, τήν άνεπηρέαστη κι άπεριοριστη.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ή θεοσοφική διδασκαλία πού συνηθίζουν νά την λένε καί θεοσοφία, μέ τή στενωτέρη όμως έννοια τής λέξης, είναι ή θεοσοφική αντίληψη γιά τή ζωή καί γιά τήν ύπαρξη καί γιά τή συγκρότηση του σύμπαντος καί του ανθρώπου, γιά τήν εξέλιξη τους καί γιά τό σκοπό πού τείνουνε νά φθάσουνε, συνειδητά ή άσυνειδητα.

Οί περισσότερες από τίς γνώσεις πού διδάσκει ή Θεοσοφία προέρχονται από έρευνες πού έκαναν πολλοί θεόσοφοι μέ τήν ένόρασή τους. Λένε πολλοί πώς ή προέλευση αυτή δέν είναι επιστημονική. Καί όμως ή Θεοσοφία όχι μόνο δέν ξεμακραίνει από τήν επιστήμη, αλλά καί προπορεύεται άπ' αυτήν, άφου πολλές θεοσοφικές βεβαιώσεις άποδειχτήκαν άργότερα, μετά τήν έποχή πού έγιναν, πώς είναι σωστές, άπ' αυτήν τήν ίδια τήν επιστήμη, πού κι αυτή βέβαια όλοένα προχωρεί, μέ άργότερο όμως ρυθμό. Τοῦτο γίνεται γιά τόν άπλούστατο λόγο ότι οί ένορατικοί προσθέτουνε στις επιστημονικές μεθόδους έρεύνης, καί άλλες μεθόδους πού στηρίζονται στήν ανάπτυξη τών δυνάμεων πού υπάρχουνε μέσα στόν άνθρωπο σέ λανθάνουσα κατάσταση καί μ' αυτές τίς τελευταίες γίνεται άποτελεσματικότερη ή έρευνα καί εύκολώτερη ή ανακάλυψη τών κρυμμένων φυσικών νόμων.

Ή Θεοσοφία μās χαρίζει μιά φιλοσοφία πού μās δίνει τό νόημα τής ζωής καί μās δείχνει ότι, μόλα τά άντίθετα φαινόμενα, ή δικαιοσύνη καί ή αγάπη οδηγούνε τήν εξέλιξη. Σπουδαίο θεοσοφικό κήρυγμα είναι τό ότι ό άνθρωπος δέν είναι καθόλου ύποχρεωμένος νά πιστεύει τυφλά, γιατί έχει μέσα του δυνάμεις σέ λανθάνουσα κατάσταση μέ τίς όποιες μπορεί όλα νά τά έξετάσει καί νά τά εξακριβώσει μόνος του. Όμως, εκτός άπ' αυτό, ό άνθρωπος μπορεί, από τώρα κιόλας, νά τά έξετάζει όλα μέ τή λογική του.

Ή Θεοσοφία δίνει ίκανοποιητικές εξηγήσεις καί φωτίζει όλες τίς θρησκευτικές διδασκαλίες, πού είναι συνήθως παραμορφωμένες, καί τούς ξαναδίνει τήν παλιά, τήν άρχική σημασία τους, ξεσκεπάζοντας τήν κρυμμένη έννοια τους.

Δίνει στό θάνατο τήν πραγματική του σημασία, εξηγώντας πώς είναι μιά μεταβολή, ένα άπλό έπεισόδιο, πού ξανάρχεται περιοδικά στό διάστημα τής αιώνιας άκατάστρεφτης ζωής, πού δέν

έχει τέλος, με τό σκοπό ν' άνοιγει κάθε φορά τις πυλεις σε μίαν ύπαρξη φωτεινότερη και καλύτερη

Ξαναδίνει στον κόσμο την επιστήμη του πνευματος διδάσκοντας τον άνθρωπο πώς ο εαυτος του είναι πνεύμα και πως η διανοια και τό σώμα του είναι τα μεσα που έχει για να εκδηλωθή στον κόσμο.

Η ούσία τής Θεοσοφίας είναι η πεποίθηση πως υπάρχει Μία, Μοναδική ζωή που είναι τό «Πάν», και πως όλα τά όντα, και τά έμψυχα και τά άψυχα (όπως εμείς έχουμε τη σφαλερη συνηθεια να τά χωρίζουμε), είναι μερικές εκδηλώσεις τής Μοναδικής αυτής Ζωής, στον κόσμο τών φαινομενων και τής σχετικότητας. Ο άνθρωπος λοιπον, που είναι ένα συνειδητο μέρος τής θείας αυτής Ζωής, μπορεί να τηνε γνωρίσει και να συμμεριστη τη Συνείδηση της. Από τη σπουδαιότατη αυτην αληθεια βγαζουμε τό αναγκαστικό συμπέρασμα τής ανθρωπινής αδελφοτητας. Η θεια Ζωή είναι η παρουσία τής Μοναδικής Αληθειας (που είναι η ουσία τών παντων), μεσα στο καθετι που υπάρχει, απο τό άτομο ως τό ανώτατο Όν. Ένας κόκκος σκόνη θαπαυε αμεσως να υπάρχει άν δεν ήτανε μια εκφραση αυτής τής Μοναδικής Ζωής, ένας ιδιαίτερος παλμός της. Και αύτα τά ανώτερα όντα δεν είναι τίποτ' άλλο παρά σπινθήρες τής Αιώνιας Μεγαλης Κεντρικής Φλογας, που συνηθίζουμε να την ονομαζουμε «Θεο». Έτσι, με τό να είναι όλα μέρη τής ίδιας Μεγαλης Ζωής, αποτελούν την ίδια, τήν μοναδική αδελφότητα. Λοιπον η ύπαρξη αυτής τής Μοναδικής Ζωής και η ανθρωπινή αλληλεγγυη είναι αληθειες που αποτελούν τό θεμέλιο τής Θεοσοφίας και γιαυτο και είναι και τό πρώτο διδάγμα της.

Δευτερευοντα θεοσοφικά διδαγματα είναι όλες οι κοινές αληθειες που υπάρχουνε μεσα, όχι μόνο σ' όλες τις παλιες νεκρές θρησκείες, αλλά και στις σημερινες. Οι κοινες αυτές αληθειες είναι: Μοναδική Θεοτητα, Τριαδική εκδηλωση, καθοδος του πνευματος στην ύλη, διαβαθμιση τών πνευματων σε διαφορα ταγματα, ένα απο τά οποία είναι και η ανθρωπότητα, προοδος τής ανθρωπότητας με τήν αναπτυξη τής συνείδησης και με τήν εξέλιξη τών σωμάτων που γίνονται και τα δυό με τη Μετενσάρκωση, πορεία σ' αυτήν τήν πρόοδο ρυθμισμένη απο τον άπαραβατο νόμο του Κάρμα (Αίτιατου), περιβαλλον μεσα στο οποίο αυτή η πρόοδος ξετυλιγεται και προχωρεί είναι ο φυσικός, ο θυμικός και ο νοητικός κόσμος, ύπαρξη τών θείων εκπαιδευτών, τών υπερανθρώπων εκείνων που ονομαζονται συνηθως «Διδασκαλοι τής Σοφίας» και αποτελούν τη «Μεγάλη Λευκήν αδελφο-

τητα». Όλες οι θρησκείες πριν να φθαροῦν ἐδίδαξαν ἢ καὶ διδάσκουν ἀκόμα ὅλες αὐτές τις ἀλήθειες. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς μερικές ἀπ' αὐτές τις οὐσιαστικές ἰδέες κατὰ καιρούς μπορεῖ νά λησμονηθοῦνε γιά πολύ διάστημα, πάντα ὅμως ξαναγυρίζουνε γιατί εἶναι μέρος τῆς Ἀλήθειας.

Ἡ θεοσοφική ἠθική διδασκαλία βασιζέται στήν ἐνότητα τῶν ὄντων, γιατί ἡ Θεοσοφία βλέπει μέσα σέ ὅλα τὰ πλάσματα τήν ἐκφραση τῆς Μοναδικῆς Ζωῆς, καί ξέρεϊ ὅτι τό νά βλάψει κανεῖς ἓνα ἀπ' αὐτά εἶναι διατάραξη τῆς ἁρμονίας τῆς Ζωῆς, τό νά κάνει κανεῖς κακό εἶναι σάν νά χύνει δηλητήριο στίς φλέβες τῆς ἀνθρωπότητος, καί αὐτό εἶναι ἐγκλημα κατὰ τῆς ἐνότητος. Ἡ Θεοσοφία δέν ἔχει δικό της ξεχωριστό κώδικα ἠθικῆς γιατί αὐτή ἡ ἴδια ἡ Θεοσοφία εἶναι ἡ ἐκφραση τῆς ἀνώτατης ἠθικῆς: χαρίζεϊ σ' ἐκείνους πού τηνε σπουδάζουν ὅ,τι ὑψηλότερο ὑπάρχει μέσα στήν ἠθική ὄλων τῶν θρησκειῶν, καί ἀπό τῶν μεγάλων διδασκαλιῶν τόν κῆπο μαζεῦεϊ τό πιό εὐωδιστά λουλούδια.

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ

Ἡ θεοσοφική ἀντίληψη γιά τή ζωή βασιζέται γενικά στίς ἀκόλουθες ἀλήθειες:

Α'. Ὑπάρχει μιὰ Μοναδική Ζωή, αὐθύπαρκτη, αἰώνια, πού ἀδιάκοπα συντηρεῖ καί μεταβάλλει τὰ πάντα, καί πού ἐκδήλωσῆ τῆς εἶναι τό καθετί πού ὑπάρχει ἢ καί μπορεῖ νά ὑπάρξει. Ἡ ἀνώτατη ἐκδήλωσῆ αὐτῆς τῆς Ζωῆς εἶναι ὁ Παγκόσμιος Λόγος, πού σ' Αὐτόν καί μόνο μποροῦμε νά δώσουμε τήν ὄνομασία «Θεός», ἂν τήν ἀπαλλάξουμε ἀπό τήν περιωρισμένη ἀνθρωπομορφική ἐννοια πού δινουνε συνήθως σ' αὐτή τή λέξη. Ἡ Μοναδική αὐτή Ζωή εἶναι ἡ μοναδική πραγματικότητα, τό μόνο πρᾶγμα πού ὑπάρχει, τό πραγματικά αἰώνιο καί ἀμετάβλητο, μόλο πού ἔχει μέσα Του ὅλες τις μεταβολές, τις ἀτέλειωτες, τῶν πολλῶν καί ποικίλων μορφῶν. Τῆ Μοναδικήν αὐτή Ζωή οὔτε νά τήν ἰδοῦμε μποροῦμε οὔτε καί νά τήν ἀντιληφθοῦμε, ἀ οὔτε καί νά σκεφθοῦμε πῶς εἶναι κάτι ἐξωτερικό. Ὅποιος ὅμως θέλει νά Τηνε γνωρίσει μπορεῖ νά τό κατορθώσει, ἂν κατορθώσει νά ἐνωθῆ μ' Αὐτήν, πού εἶναι ἡ οὐσία τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του.

Β'. Ἀφοῦ ὁ ἀνθρωπος εἶναι σπινθῆρας αὐτῆς τῆς Ζωῆς καί ἓνα μέρος τοῦ Παγκόσμιου ἐκδηλωμένου Λόγου, εἶναι φυσικά ἀθάνατος καί τό μέλλον του εἶναι ἀφάνταστα λαμπρό.

Γ'. Σ' αὐτό τό λαμπρό μέλλον φτάνει μιὰ μέρα ὁ ἀνθρωπος μέ τήν ὠθηση τῶν ἀκόλουθων τριῶν βασικῶν φυσικῶν νόμων: Ὁ

«νόμος τῆς ἐξελιξέως» πού πραγματοποιεῖται μόνο με τὸ «νομο τῆς Μετενσαρκώσεως» καὶ ρυθμιζεται ἀπο τὸ νομο τοῦ «Καρμα» (Αἰτιατοῦ), πού εἶναι θεῖος νόμος ἀπόλυτης δικαιοσύνης, νόμος πού κυβερνᾷ τὸν κόσμο με τρόπο πού ὁ καθένας εἶναι πραγματικά κριτῆς τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του, κριτῆς πού δίνει στον ἴδιο τὸν ἑαυτό του καὶ τὴ δόξα καὶ τὰ σκοτάδια, καὶ εἶναι ὁ μοναδικός διαιτητῆς τῆς ἴδιας του τῆς ζωῆς, τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς τιμωρίας του, καὶ ἔτσι μπορούμε νὰ πούμε πως ἡ ζωὴ μας διαπλάττεται ἀπὸ μᾶς τους ἴδιους.

Ἀπὸ τοῦτες τίς βασικὲς ἀληθεῖες βγαίνουν τα ἀκόλουθα συμπεράσματα:

1. Ὅλα τὰ ὄντα διευθύνονται κατὰ τὸ καλὸ με ἀντιληψὴ καὶ με μέθοδο· ὅλες οἱ περιστάσεις, ὅσο κι ἂν φαίνονται δυσμενεῖς, ἀνταποκρίνονται με ἀκρίβεια στὶς ἀνάγκες τῆς ἐξελιξέως· ἂν ξέρουμε νὰ διακρίνουμε θὰ παρατηρήσουμε πως ὅλα ἔχουν τάση ὄχι νὰ μᾶς ἐμποδίσουν ἀλλὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν· ἐκεῖνο πού λεμε κακό εἶναι ἀπστελεσμα τῆς ἀγνοίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ θα εξαφανιστῆ μόνο με τὴν κατανόησὴ καὶ με τὴ γνώσῃ

2. Ἄν το σχέδιο τοῦ σύμπαντος συντελεῖ στο ἀγαθὸ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὀλοφάνερο πως οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ προσπαθήσουνε νὰ τὸ νιώσουν.

3. Ἄμα τὸ νιώσουνε χρεὸς ἔχουν νὰ συνεργήσουνε στὴν ἐφαρμογὴ του συνειδητά.

4. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινός εἶναι πνεῦμα, εἶναι ἕνας σπινθηρὰς ἀπὸ τὴ ζωὴ, καὶ τὸ σῶμα του εἶναι μόνο ἕνα ἀπλο ὄργανο γιὰ νὰ ἔρθει σ' ἐπαφὴ ὁ ἄνθρωπος-πνεῦμα με τὸν κόσμο τῶν φαινομένων, τὸν κόσμο τῶν ἀντιθέσεων, με τὸν κόσμο τοῦ υποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου.

5. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινός, χρεὸς ἔχει νὰ παρατηρεῖ τὸ πᾶν ἀπὸ τὴν ἀποψὴ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐσωτερικῆς οὐσιαστικῆς ἐνότητος, καὶ σὲ κάθε εὐγενικὸν ἀγῶνα του νὰ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του ἀλληλέγγυο με τὸ εὐγενικότερο μέρος τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ ὄχι με τὸ ταπεινότερο!

6. Ἐκεῖνο πού ὁ ἄνθρωπος λέει «ζωὴ» εἶναι μιὰ μόνο ἡμέρα ἀπὸ τὴ μεγάλη, τὴν πραγματικὴν ὑπαρξὴ του.

7. Ὁ θάνατος στεκεὶ παραπολυ μακριὰ ἀπὸ τὴν σημασία πού τοῦ δίνουνε συνήθως, γιατί δὲν εἶναι διόλου τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἀλλὰ εἶναι ἀπλὸ πέρασμα ἀπὸ τὴ μιὰ καταστάσῃ ὑπαρξῆς στὴν ἄλλη.

8. Ὁ κάθε ἄνθρωπος ἔχει πίσω του μιὰν ἀπεριόριστη ἐξέλιξῃ πού ἡ διαδρομὴ τῆς εἶναι γεμάτη θέλγητρο, ἐνδιαφέρον καὶ διδάγματα.

9. Έχει ακόμα μπροστά του μία θαυμαστήν εξέλιξη, πού είναι ή πιό θελκτική και ή πιό διδακτική πού γίνεται.

10. Κάθε σκέψη, λέξη ή πράξη έχει μία όρισμένη συνέπεια, πού δέν είναι όμως ούτε τιμωρία, ούτε άμοιβή, επιβαλλόμενη από κάποια δύναμη έξωτερική, αλλά είναι άποτέλεσμα πού προέρχεται από αυτή την ίδια την πράξη, άποτέλεσμα σφιχτοδεμένο μαζί της από τη σχέση αίτιας και άποτελέσματος, πού και τά δυό μαζί είναι τά άξεχώριστα ήμιμόρια ενός και του αυτού συνόλου.

11. Ο άνθρωπος χρέος έχει νά μελετάει προσεχτικά τούτον τό θείο νόμο γιά νά μπορεί νά συμμορφώνεται μ' αυτόν και νά τόν εφαρμόζει, όπως εφαρμόζει όλους τούς μεγάλους φυσικούς νόμους.

12. Είναι άνάγκη νά κυριαρχήσει έντελώς ό άνθρωπος στόν έαυτό του μέ τό σκοπό νά μπορεί νά κανονίσει συνειδητά τό νά βρίσκεται ή ζωή του σέ άρμονία μέ τό νόμο.

ΟΙ ΚΟΣΜΟΙ ΟΠΟΥ ΖΟΥΜΕ

Συνηθίζουμε νά λέμε πώς ό άνθρωπος έχει ψυχή. Η Θεοσοφία, αντίθετα άπ' αυτήν τη φράση και σύμφωνα μέ τ' άποτελέσματα της άμεσης παρατήρησης, κηρύττει πώς ό άνθρωπος είναι καθαρό πνεύμα πού έκδηλώνεται στην ψυχή (γιά νά μεταχειριστούμε τό συνηθισμένο όρο) δηλαδή στη διάνοια, στό θυμικό και στην ένέργεια, και ότι ό άνθρωπος καθαρό πνεύμα, έχει ένα σώμα, ή γιά νά μιλήσουμε μέ περισσότερη άκρίβεια, περισσότερα σώματα, πού είναι φορείς και όργανά του στους διάφορους κόσμους.

Τούτοι οι κόσμοι πού τούς λέμε και «πεδία» δέν είναι ξεχωρισμένοι μέσα στό χώρο, αλλά βρίσκονται όλοι μαζί τώρα, εδώ μπροστά μας, διαπερνώντας ό ένας τόν άλλον και μπορούμε νά τούς εξετάσουμε. Οι κόσμοι αυτοί είναι οι ύποδιαιρέσεις του υλικού μέρους της φύσης, ή, ακόμα καλύτερα, οι διάφοροι βαθμοί πυκνότητας, της συσσωματωμένης ύλης.

Τούτο τό σημείο έρμηνεύεται μέ κάθε λεπτομέρεια στά θεοσοφικά συγγράμματα.

Ο άνθρωπος ζει σέ περισσότερους από ένα άπ' αυτούς τούς κόσμους, από τούς όποιους όμως ξέρει μόνο τούς πυκνότερους. Κι όμως καμιά φορά του άποκαλύπτονται και οι υπόλοιποι, στά όνειρά του ή αν ύπνωτισθή.

Εκείνο πού λέμε θάνατο είναι ή έγκατάλειψη του φορέα πού άνήκει στόν κατώτερο, πυκνότερο κόσμο, τό φυσικό, τούτη όμως

η εγκατάλειψη δεν αλλάζει καθόλου τον πραγματικό άνθρωπο που ζει σε ψηλότερους κόσμους, όπως δεν αλλάζει το φυσικό πρόσωπο αν τύχει να πετάξει το πανωφορι του. Τούτο δεν είναι απλή θεωρία αλλά είναι συμπέρασμα βγαλμένο από παρατηρήσεις και πειράματα.

Τα ονόματα αυτών των κόσμων είναι τα ακολουθια τοποθετημένα με τη σειρά πυκνότητας (υλικότητας) τους, αρχίζοντας από τον πυκνότερο (υλικότερο):

1. Φυσικός κόσμος, 2. αστρικός ή θυμικός κόσμος, 3. νοητικός ή ουράνιος κόσμος, 4. ένορατικός ή βουδικός κόσμος και 5. πνευματικός ή ατμικός ή νιρβανικός κόσμος.

Υπαρχουν ακόμη άλλοι δύο λεπτότεροι κόσμοι: 6. ο εναδικός κόσμος (ή κόσμος των Αρχών) και 7. ο θείος κόσμος (ή κόσμος του Λόγου). Οι κόσμοι όμως αυτοί στέκουν τόσο μακριά από τις σημερινές μας ικανότητες για να τους αντιληφθούμε, ώστε είναι καλύτερα να τους αφήσουμε κατά μέρος, προς το παρόν.

Όσοι έχουν το χρόνο, τη δυνατότητα και τό θάρρος θα μπορούσαν, χωρίς άλλο, να αναπτύξουν μέσα τους τις αισθήσεις και τις δυνάμεις που θα τους επιτρέψουν να ανεβούν συνειδητά, δηλαδή να αναπτύξουν τη συνείδηση τους, στους ανώτερους κόσμους.

Αυτές οι αισθήσεις και δυνάμεις, που σε μερικούς είναι από τώρα αναπτυγμένες και σε πλήρη ένεργεια, θα γίνουν, όσο περνούν τα χρόνια, κοινό κτήμα των παιδιών ολης της ανθρωπότητας.

Η ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ

Οι τσες πολλές ανισότητες που παρατηρούμε ανάμεσα στους ανθρώπους μόνο με τη Μετενσαρκωση δικαιολογούνται.

Η Μετενσαρκωση, για πολλούς, είναι βεβαία ένα δόγμα, δόγμα όμως που αναγνωρίζει πως ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να γίνει κύριος και ρυθμιστής του πεπρωμένου του, γιατί το πεπρωμένο είναι ο καρπός ενός προσωπικού παρελθόντος που αυτός ο ίδιος ο άνθρωπος κατασκεύασε. Με τη Μετενσαρκωση λοιπόν ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να προσδιορίσει το μέλλον του, μελετώντας και εφαρμόζοντας τους εξελικτικούς νόμους.

Η Μετενσαρκωση αποδίδει στο Θεό τη δικαιοσύνη και στον άνθρωπο τη δύναμη, αφού όλες οι ψυχές μπαίνουν στην ανθρώπινη ζωή με τους ίδιους όρους, σε κατάσταση σπέρματος, χωρίς γνώση, χωρίς συνείδηση, χωρίς κρίση.

Από τον κάμπο της ηδονής και του πόνου μαζεύει ο άνθρωπος τα υλικά με τα οποία διαμορφώνει τις διανοητικές και τις

ήθικες δυνάμεις του, και τόν ίδιο τό χαρακτηήρα του. Ό χαρακτηήρας λοιπόν μέ τόν όποιο έρχεται στη ζωή, σέ κάθε του γέννηση, είναι φυσικά δικό του έργο, έργο πού δείχνει σέ ποιά φάση τής μακρυνής του εξέλιξης έχει φτάσει. Οι φυσικές άνωτερες τάσεις, τά ύψηλά προσόντα και ή εύγένεια τής ψυχής, είναι τό βραβείο πού κέρδισε πολεμώντας σέ πάμπολλες σκληρές μάχες και ή άνταμοιβή μιās πολύ βαρειās και πολύ κουραστικής έργασίας. Οι ιδιότητες οι άντίθετες άπό τις παραπάνω δείχνουνε πώς ό άνθρωπος βρίσκεται στην άρχή τής εξέλιξής του, στην έποχή δηλαδή πού μόλις βγάζει φύτρα ό σπόρος ό πνευματικός.

Ό σημερινός άγριος θά καταλήξει άργότερα νά γίνει άγιος, και όλοι οι άνθρωποι παρόμοιο δρόμο άκολουθούνε, όλοι είναι προωρισμένοι ν' άνεβούνε στην ύπέρτατη τελειότητα. Ύστερα άπό τό κάθε σφάλμα έρχεται ό πόνος φέρνοντας και τό γιατρικό. Η δύναμη μεγαλώνει μέ τήν πάλη, κι άπό τήν κάθε σπορά μας συγκομιζουμε τήν αναπόφευκτη συγκομιδη. Η Εύτυχία άκολουθει τήν άρετή και τό σφάλμα τ' άκολουθει ή θλίψη.

Τό παιδάκι τό μικρό, πού πεθαίνει λίγο ύστερα άπό τή γέννησή του, πληρώνει κάποιο χρέος του παλιό και σύντομα ξανάρχεται στη γή ελεύθερο άπό τό παλιό τό χρέος, γιά νά μαζέψει τήν πείρα πού του χρειάζεται για τήν πρόοδο του. Τό ίδιο σέ κάθε περίπτωση, όλα τά τωρινά έξηγούνται άπό τά περασμένα. Εκείνος πού ξέρει και παρατηρεί τούς νόμους μέ τούς όποιους γίνεται ή ανάπτυξη μπορεί νά οικοδομήσει μέ χέρι σίγουρο τό μέλλον του και κάθε φορά νά δίνει ώραιότερες γραμμες στό κτίριο πού είναι ό ίδιος ό έαυτός του, ώσπου νά φτάσει στό άνάστημα του τέλειου ανθρώπου.

ΤΟ ΚΑΡΜΑ

Η γραμματική σημασία τής σανσκριτικής λέξης «κάρμα» είναι πράξη. Η ούσιαστική της όμως θεοσοφική έννοια είναι πολύ πλατύτερη, γιατί τά στοιχεία πού μπαίνουνε για νά γίνει μιá πράξη είναι πολύ περισσότερα άπό όσα πιστεύουνε συνήθως. Η κάθε πράξη έχει παρελθόν πού τήνε διαμορφώνει και μέλλον πού τήν έπιμηκύνει. Η κάθε πράξη προϋποθέτει μιá έπιθυμία έμπνεύστριά της, μιá σκέψη πού τήνε διαμόρφωσε και μιá όρατή έξωτερική κίνηση, και τήν τελευταία αύτήν λένε συνήθως πράξη.

Όμως ή κάθε πράξη είναι κι ένας κρίκος μιās άτέλειωτης άλυσίδας άπό αίτιες και άποτελέσματα, γιατί τό κάθε άποτέλεσμα γίνεται αίτια και κάθε αίτια είναι άποτέλεσμα μιās αίτίας

προηγούμενης. Ο κάθε κρικός τουτής τής ατελειώτης αλυσιδής είναι κατασκευασμένος από το τρίπλο μέταλλο «επιθυμία - σκέψη - δράση». Η επιθυμία σπρώχνει στη σκέψη και η σκέψη παίρνει ορατή μορφή με την πράξη. πάντοτε όμως τουτό οι τρείς συντελεστές (από τους οποίους οι δυο είναι άσρατοι και ανηκουνε στη δικαιοδοσία τής συνειδήσης και ο τρίτος ορατός, και ανηκκει στο σώμα) ξαναπαρουσιαζονται πάντα, χωρίς εξαίρεση. Για νά μιλήσουμε με ακριβεία η πράξη υπαρχει πάντα μέσα στη συνειδήση σε μορφή νοητικής εικόνας, ακόμα και πριν εκδηλωθή η φυσική κίνηση. Η επιθυμία η θέληση, η σκέψη, και η ενεργεία η πράξη είναι τρία στοιχεία που εκδηλώνουν τη συνειδήση.

Οι αμοιβαίες σχέσεις αναμεσα στην επιθυμία τη σκέψη και τη δράση, όπως παρουσιαζονται στην πράξη και οι ατελειώτες διασταυρώσεις τών πράξεων μέσα στις αιτίες και τα αποτελεσμάτα τους, εκφραζονται όλα μαζί, με τη λέξη «Καρμα».

Μέσα σ' αυτό παρατηρούμε μια αδιασπαστη διαδοχη φυσικών γεγονότων και κατά συνέπεια ένα νόμο. Μπορούμε να μεταφρασουμε στη γλώσσα μας τη λέξη καρμα με τη λέξη «Αιτιατό» η «Νόμος του Αιτιατού».

Μπορούμε να προσδιορίσουμε επιστημονικά τον όρο «καρμα» με τον ορισμό: Κάθε δράση έχει αναποσπαστο αποτέλεσμα ακριβώς ίση και αντιθετη αντίδραση.

Ο θρησκευτικός ορισμός του καρμα δεν μπορεί να διατυπωθή καλύτερα από τη φραση του μεγαλου ενορατικού Παυλου: «ο γαρ εάν σπειρη ανθρωπος τουτο και θερίση» (Προς Γαλατας ς, 7).

Ονομαζουμε καρμια φορα το καρμα «Νομο τής Ισορροπίας» γιατί όπου παρουσιαζεται διαταραχη τής ισορροπίας η φύση έχει την τάση να την αποκαταστησει.

Οι τελικοι καρμικοι κανονες είναι οι ακολουθοι:

1. Η σκέψη μορφώνει το χαρακτήρα.
2. Η επιθυμία προσδιορίζει τις ευκαιρίες και προσελκκει τα αντίκειμενα.
3. Οι πράξεις μας, που προσβαλλουν άλλον, παράγουν μέσα μας αντίδραση που έχει παρόμοια φύση.

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ

Μέσα σε τουτη την ατελειώτη ζωή μας, όπου ξετυλιγεται η ατομική εξέλιξη, οι ευκαιρίες για την προοδο του ανθρώπου ξεπερνάνε κάθε δική μας αντίληψη. Λοιπόν τις δυνατοτητες αυτες έχουνε κιόλας πραγματοποιήσει τα άτομα τα πιο προχωρημενα

στήν άτραπό τής εξέλιξης, γιατί στό μεγάλο τουτο χρονικό διάστημα, χιλιετίες άναρίθμητες, πού ή άνθρωπότης πέρασε βαδίζοντας τήν πορεία της, κατά τήν τελειότητα, πήρε μιά κάποια κλιμάκωση, και άν ή άπόσταση, πού χωρίζει τώρα έναν άγριο από έναν άνθρωπο άγαθό, είναι πολύ μεγάλη, είναι άκόμα μεγαλύτερη ή άπόσταση πού χωρίζει τόν άνθρωπο τόν άγαθό από εκείνους πού ή εξέλιξη τούς έφερε σέ βαθμό άνωτερο από τόν άνθρωπο και πού τώρα βαδίζουν επί κεφαλής τής άνθρωπότητας όδηγώντας την στόν ένδοξο σκοπό της.

Τά μεγάλα αυτά Όντα άποτελοϋν μιάν Άδελφότητα και είναι μέλη τής ιεραρχίας πού κυβερνάει και πού διευθύνει και σπρώχνει πρός τά έμπρός τήν εξέλιξη τής φυλής.

Δίνουνε στόν έαυτό τους τό όνομα «Πρεσβύτεροι άδελφοί τής Άνθρωπότητας» και ένσαρκώνονται θεληματικά σέ ανθρώπινα σώματα και έτσι άποτελοϋνε κρίκο ένδιάμεσο πού ένώνει τόν άνθρωπο μέ τό Όν τό υπερανθρώπινο. Οί Μεγάλοι τουτοι άδελφοί μας έπιτρέπουνε σέ όσους έχουν άποκτήσει όρισμένα προσόντα, νά γίνουνε μαθητές Τους, γιά νά εξέλιχθοϋνε γρηγορότερα και νά γίνουν έπειτα ικανοί νά μποϋνε στή Μεγάλη Άδελφότητα μέ τό σκοπό νά τηνε βοηθήσουν υπηρετώντας Την στόν ένδοξη και άγαθοεργή προσπάθειά Της.

Σ' έποχές όρισμένες τής ανθρώπινης ιστορίας, σέ μεγάλες κρίσεις και σέ περιόδους μεταβατικές από τή μιά μορφή πολιτισμοϋ στήν άλλη, μερικά μέλη τής άπόκρυφης ιεραρχίας, διδάσκαλοι ή άκόμα και άνωτερα Όντα, έρχονται στόν κόσμο. Συνήθως μένουνε σέ ξεμοναχιασμένα μέρη, μακριά από τό θόρυβο τής ανθρώπινης ζωής, γιά νά εκτελέσουν τό γενναίο έργο Τους πού θά ήτανε δύσκολο νά τό πραγματοποιήσουνε σέ μέρη όπου συνωστίζονται τά πλήθη τά ανθρώπινα.

Στήν Άνατολή δίνουν σ' αυτούς τούς Μϋστες τά όνόματα: Μαχάτμα ή Μεγάλες Ψυχές, Ρισχοι ή Αρχάτ. Στό Μεσαιώνα τά Δυτικά έθνη διατηροϋσανε μερικές γνώσεις γι' αυτά τά όντα μέσα στήν παράδοση τών «Ίπποτών του Άγίου Γκράλ». Άκόμα και στό Χριστιανικό λειτουργικό οι λέξεις «Κοινωνία τών Αγίων» είναι κι αυτές ίχνη από τήν άνάμνηση τών πρεσβύτερων αυτών αδελφών μας.

Μποροϋμε ν' άντιληφθοϋμε τήν ύπαρξη τών Διδασκάλων, στήν πράξη, μέ:

Τήν άγνότητα στή σκέψη και στή ζωή,

Μέ τήν προσφορά τών ίδιων τών έαυτών μας, και σ' αυτά τά άνωτερα όντα, και στήν άνθρωπότητα όλόκληρη.

Μέ τήν έπιμονή στις προσπάθειες και στις τάσεις μας.

Πολλά μέλη τῆς Θεοσοφικῆς Εταιρίας εχουνε συναντησει τους Διδασκάλους τῆς Σοφίας και γινηκανε μαθητες τους και άλλα μπορουνε να το κατορθωσουν. Ο δρομος είναι για ολους ανοικτός, μόνο που σήμερα, οπως και παντοτε, «Στενη είναι η πυλη η αγουσα προς την ζωην και ελαχιστοι οι ευρησοντες αυτην».

Αυτοί οι Μεγάλοι εκπαιδευτες χρειαζονται μαθητες που να ζουνε μεσα στον κοσμο και να μιθρουνε, με την ●ήγια και την εποπτεια Τους, να πηγαινουν αναμεσα στους ανθρωπους, να τους ανακουφιζουν τον πονο και να διδασκουν τους αμαθεις.

Ενα από τα εργα τῆς Θεοσοφικῆς Εταιρίας είναι το να οδηγήσει τα συνειδητότερα και σοβαρότερα απο τα μέλη της ως την είσοδο του αρχαιου, του στενου μονοπατιου.

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Τα χρυσα τα σκαλοπατια που θα σκαρφαλωσει ο μαθητης για ν' ανέβη στης Θειας Σοφίας το Ταμενος είναι: Ζωη ακηλιθωτη, πνευμα γεματο ειλικρινεια, καθαρη καρδια, προθυμος νους, σωστη αντιληψη των πνευματικων πραγματος, αισθημα αδελφοτητας για ολους, το να δινει και να δεχεται συμβουλεις και διδασκαλιες με την ιδια προθυμια γενναια υπομονη στις προσβολεις, απότητη θετικοτητα στις αρχες, γενναια προστασια των ανθρωπων που τους γινονται αδικεις προσβολεις και βλεμμα σταθερα καρφωμενο στο ιδανικο τῆς προοδου και τῆς τελειότηης που την εικόνα της μάς δινει η επιστημη η ιερη

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Πνευμα αδελφοτητας! Να η πρωτη και η τελευταια λεξη τῆς Θεοσοφίας. Μια μόνο ζωη είμαστε ολοι, μια μονο αγαπη. Πλουσιοι και φτωχοί, αδυνατοι και δυνατοι, ολοι είμαστε η ίδια η ανθρωπότηα, ολοι μαζί κατεβαινουμε και ολοι μαζί ανεβαινουμε. Νομιζετε πως σαν αποτραβηχτήτε στις πλουσιες κι ευτυχισμενες κατοικίες σας και κλεισετε τις πόρτες σας στη δυστυχια των άλλων, μπορείτε να εξασφαλίσετε ζωη εύτυχισμενη και ειρηνική; Δε γίνεται να ύπαρχει ειρήνη όσο ένας μόνο άντρας, μια μόνο γυναίκα, ένα μόνο παιδί, ζουμε μεσα στην αθλιότητα και στη στερηση. Μια, μοναδικη είναι η ζωη και η δικη μας και η δικη τους, και μόνο με τις προσπάθειές μας για την ανακούφιση τῆς δυστυχίας τῆς ανθρωπίνης, μπορούμε να ελπίζουμε πως θα θεωρηθουμε ότι συνεργαζομαστε με τη Φύση, μεσα στη μεγάλη στρατιά των Σωτηρων του Κοσμου.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΣΚΟΠΟΙ

Σκοποί τῆς Θ. Έ. εἶναι:

«1ον. Ὁ σχηματισμός πυρῆνος παγκοσμίου ἀδελφότητος τῆς ἀνθρωπότητος ἀνευ διακρίσεως φυλῆς, πίστεως, φύλου, τάξεως ἢ χρώματος.

»2ον. Ἡ ἐνθάρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκειῶν, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐπιστήμης.

»3ον. Ἡ ἐρευνα τῶν ἀνερμηλεύτων νόμων τῆς φύσεως καὶ τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου».

ΓΕΝΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Δέ ρωτοῦν κανένα, πού μπαίνει στή Θ.Ε. γιά τίς θρησκευτικές δοξασίες του. **Στό θέμα αὐτό δέν ἐπιτρέπεται καμιά ἐπέμβαση.** Τό κάθε μέλος ὅμως πρέπει νά δείχνει γιά τή θρησκεία τῶν ἄλλων τόν ἴδιο σεβασμό πού θά ἤθελε νά δείχνουσε κι οἱ ἄλλοι γιά τήν πίστη τῆ δική του.

Ἡ Ἐταιρία δέν ἔχει κανένα δόγμα καὶ δέν ξέρει τί θά πεῖ «αἰρετικός». Δέν ἀποκλείει κανένα ἐπειδή δέν παραδέχεται ὅποια-δήποτε ἀπό τίς διδασκαλίες της. Τό κάθε μέλος εἶν' ἐλεύθερο νά μὴν παραδέχεται καμιά, ἐκτός ἀπό τήν ἀρχή τῆς παγκόσμιας ἀδελφότητος, κι ὅμως νάχει μέσα στήν Ἐταιρία θέση καὶ δικαιώματα.

Οἱ θεόσοφοι ξέρουσε πῶς ἡ διάνοια εἶναι ἐνεργητικότερη μέσα σέ ἀτμόσφαιρα ἐλευθερίας καὶ πῶς ἡ ἀλήθεια διακρίνεται καλύτερα ὅταν δέν ὑπάρχουσε περιορισμοί οὔτε στό δικαίωμα τῆς ἐρευνας οὔτε καὶ στά μέσα γιά τήν ἀνακάλυψή της.

Γιά τούς θεόσοφους ἡ ἀλήθεια εἶναι τόσο βασικό ζήτημα ὥστε νά μὴ θέλουσε νά ἐπιβάλουσε σέ κανένα οὔτε τόν παραμικρότερο περιορισμό γιά τίς αἰτίες, τή μέθοδο ἢ καὶ τὰ ἀντικείμενα τῆς ἐρευνας.

Τό μελλον τῆς Ἐταιρίας ἔχει συνδεθῆ με τήν ὑποχρέωσή της νά ἔχει κάτω ἀπό τή στέγη της ὅσο γίνεται μεγαλύτερες διαφορές στήν ἀντίληψη γιά ὅλα τὰ ζητήματα πού ἐπιδέχονται διχογνωμία. Δέν εἶναι ἐπιθυμητό οὔτε καὶ καλό νά καταντῆσει ἡ Ἐταιρία ἄσυλο μιᾶς μονάχα Σχολῆς σκέψης. Φτάνει νά ὑπάρχει εὐλικρίνεια καὶ καλή θέληση.

Ἡ Θεοσοφική Ἐταιρία ὑποχρεώνει τὰ μέλη της νά κρατοῦνε τή διανοητική ἀνεξαρτησία καὶ γιά τόν ἑαυτό τους καὶ γιά τούς

άλλους. Είναι υπηρέτρια τῆς θείας Σοφίας, και έχει αρχή τῆς «**Καμιά θρησκεία δέν είναι ἀνώτερη ἀπό τήν ἀλήθεια**». Ψαχνει νά βρεῖ μέσα στήν κάθε πλάνη τό σπορό τῆς ἀληθείας που ζωογονεῖ τήν πλάνη και τῆς δίνει μιά λαβή γιά τήν ἀνθρώπινη λογική.

Μόλο πού τά μέλη τῆς Ἑταιρίας εἶν' ἐλευθερα νά πιστευοῦνε σ' ὅποια θρησκεία θελοῦνε ἢ και νά μὴ πιστευοῦνε καμιά, εἶναι ὁμως ἐνωμένα μέ τήν ἀποδοχή τῶν τριῶν σκοπιῶν τῆς, ἡ τουλαχιστον τοῦ πρώτου, μα κι ἀπο τόν ποθο νά βάλουνε τέλος στίς θρησκευτικές διαμάχες και νά ἐνώσουνε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού ἔχουνε καλή θέληση, μέ τό σκοπό νά ἐμβαθύνουνε στα θρησκευτικά, φιλοσοφικά και ἐπιστημονικά διδάγματα και νά μοιραζοῦνται μαζί μέ τοὺς ἄλλους τοὺς καρπούς τῶν μελετῶν τοὺς.

Ἐκεῖνο πού ἐνώνει τά μέλη τῆς Θ. Ε. δέν εἶναι καθόλου μιά ὁμολογία κοινῶν ἀρχῶν, ἀλλά μόνο κοινή προσπάθεια και κοινή ἐπιθυμία γιά τήν εὕρεση τῆς ἀλήθειας. Νομίζοῦνε πως πρέπει ν' ἀναζητοῦνε τήν ἀλήθεια μέ τῆ μελετῆ, τό διαλογισμο, τήν ἀγνότητα τῆς ζωῆς και μέ τήν ἀφιέρωση τοὺς σ' ἐνα ὑψηλό ἰδανικό. Θεωροῦνε πως ἡ ἀλήθεια εἶναι μιά ἀνταμοιβή που θα τῆν κερδίσουνε μόνο μέ τήν ἀτομική τοὺς προσπάθεια και ὄχι σαν δόγμα πού τοὺς ἐπιβάλλει κάποια αὐθεντία. Γι' αὐτοὺς ἡ πίστη πρέπει νὰρχεται ἐπειτα ἀπό τῆ σπουδῆ και τήν ἐνόραση και ὄχι πρὶν, και νά εἶναι θεμελιωμένη ἀπάνω στή γνωση και τήν κατανοηση, και ὄχι σέ βεβαίωση ἄλλων.

Τὰ μέλη τῆς Θ. Ε. ἀπλώνουνε τήν ἀνεκτικότητα τοὺς ἀπάνω σέ ὅλους και προπαντῶν σ' αὐτοὺς που δέν εἶναι ἀνεκτικοί, και τοῦτο ὄχι γιά νά τοὺς εὐνοήσουν, ἀλλά γιὰτι αὐτο εἶναι τό χρεος τοὺς.

Προσπαθοῦν νά ἐξαλείψουν τήν ἀγνοια και ὄχι νά τῆν τιμωροῦνε. Σαν ἀνακαλύψουνε μέσα στήν κάθε θρησκεία μίαν μερική ἐκφραση τῆς θείας Σοφίας προτιμοῦν νά τῆνε μελετήσουνε κι ὄχι νά τῆνε καταδικάζουν, και νά τῆν ἐφαρμοζοῦνε κι ὄχι νά τῆνε παραδέχονται μόνο. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὁ μοναδικος σκοπος τοὺς.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗ ΣΚΕΨΗ

Ἐπειδῆ ἡ Θ. Ε. ἔχει παρὲι πολύ μεγαλήν ἐκταση στόν κόσμο και ἐπειδῆ ὁπαδοί ὅλων τῶν θρησκειῶν γίνανε μέλη τῆς Θ. Ε. χωρὶς ν' ἀποκηρύξει ὁ καθένας τοὺς τὰ εἰδικὰ δόγματα και τίς διδασκαλίες και τίς πεποιθήσεις τῆς ἰδικῆς του τῆς θρησκείας, εἶναι καλό νά τονισθῆ πως καμιά διδασκαλία και καμιά γνώμη, ἀπ' ὁποιονδήποτε κι ἂν διδασκεται ἢ πιστεύεται, δέν μπορεῖ μέ κα-

νένα τρόπο νά δεσμεύει τὰ μέλη τῆς Θ. Έ. Ἀπό ὅλες τὶς γνώμες καὶ τὶς διδασκαλίες πού διατυπώνονται δέν ὑπάρχει καμιὰ πού τὸ κάθε μέλος νά μὴν εἶν' ἐλεύθερο νά τὴν δεχθῆ ἢ νά τὴν ἀπορρίψει. Ὁ μοναδικὸς ὅρος γιὰ νά γίνει καὶ νά μείνει κανεὶς μέλος τῆς Θ. Έ. εἶναι τὸ ν' ἀποδεχθῆ τοὺς τρεῖς σκοποὺς τῆς. Κανένας ἐκπαιδευτῆς καὶ κανένας συγγραφέας χωρὶς νά ἐξαιρέσουμε οὔτε κι αὐτὴ τὴν Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκου, δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νά ἐπιβάλλει στὰ μέλη τὶς ἰδέες του καὶ τὶς γνώμες του καὶ τὶς διδασκαλίες του. Κανένας ὑποψήφιος γιὰ κάποιο ἀξίωμα μέσα στὴν Ἑταιρία, καὶ κανένας ἐκλογέας δέν μπορεῖ νά θεωρηθῆ πὼς δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νά ἐκλέγεται ἢ νά ἐκλέγει ἀπὸ αἰτία τὶς γνώμες του ἢ γιατί ἀκολουθεῖ μιὰ ὀρισμένη σχολὴ σκέψης. Γιὰ τὶς γνώμες καὶ γιὰ τὶς πῆστις οὔτε προνόμια παρέχονται οὔτε ἐπιβάλλονται ποινές.

Τὰ μέλη τοῦ Γεν. Συμβουλίου παρακαλοῦνε θερμὰ τὸ κάθε μέλος τῆς Θ. Έ. νά τηρεῖ καὶ νά υπερασπίζει τοῦτες τὶς **βασικὲς** ἀρχές τῆς Ἑταιρίας καὶ νά ἐνεργεῖ μὲ βάση αὐτὲς τὶς ἴδιες τὶς ἀρχές, ὅπως ἐπίσης νά μὴ διστάζει νά ἐφαρμόζει τὸ δικαίωμα πού ἔχει νά σκέπτεται καὶ νά ἐκφράζει ἐλεύθερα τὴ γνώμη του μέσα στὰ ὅρια τῆς ἀβρότητας καὶ τοῦ σεβασμοῦ γιὰ τὴν γνώμη τῶν ἄλλων.

ΕΙΣΟΔΟ ΣΤΗ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ὅλοι ὅσοι θέλουν νά μελετοῦν, νά εἶναι ἀνεκτικοί, νά ἔχουνε τάση γιὰ ἓνα ὑψηλὸ ἰδανικὸ, νά ἐργάζονται μὲ αὐταπάρνηση καὶ νά ποθοῦν ν' ἀνακαλύψουν τὴν ἀλήθεια, εἶναι μὲ πολλὴ χαρὰ δεκτοὶ στὴ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία καὶ ἀπομένει σ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους τὸ νά γίνουνε **θεόσοφοι πραγματικοί** ἢ νά μείνουν **ἀπλὰ μόνο μέλη** τῆς.

Ἡ Θ. Έ. δέν ἔχει κανένα ἰδιαίτερον ἠθικὸ κώδικα, γιατί, γιὰ νά ἐπιβληθῆ ἓνας κώδικας δέν πρέπει βέβαια νά ξεπερνάει τὸ ἐπίπεδο τῆς μέσης ἀνθρωπότητας, πού εἶναι ὅμως ἀρκετὰ χαμηλὸ, ἐνῶ τάση τῆς Ἑταιρίας εἶναι νά ὑψώσει τὰ μέλη τῆς παραπάνω ἀπὸ τὸ κοινὸ ἐπίπεδο, παρουσιάζοντάς τους πάντα τὸ εὐγενικότερο ἰδανικὸ καὶ καλλιεργώντας τους τὶς ὑψηλότερες τάσεις.

Ἐχει ἐγκαταλείψει τὸ νόμο τοῦ Μωϋσῆ καὶ βαδίζει σὸ δρόμο τοῦ Βουδδα καὶ τοῦ Χριστοῦ. **Προσπαθεῖ ν' ἀναπτύξει τὴν ἀνάγκη ἑνὸς νόμου ἐσωτερικοῦ κι ὄχι νά ἐπιβάλλει ἓναν ἐξωτερικὸ νόμο.** Ὅσα μέλη τῆς εἶναι λιγώτερο προχωρημένα, κατὰ κανόνα, δέν τὰ διώχνει ἀλλὰ τὰ βοηθάει νά φτάσουνε τοὺς ἄλλους.

Κανένας δέν προσκαλεῖται νά γίνει μέλος τῆς Θ. Έ. ἂν δέν

τονε σπρωχνει μια εσωτερική ανάγκη να καταλαβει θεση αναμεσα στους σκαπανεις της νέας σκέψης.

Μην έλθετε να πάρετε· θά απογοητευθήτε. Ελάτε για να δώσετε, για να εργασθήτε για την πρόοδο της ανθρωπότητας.

Όποιος μπαίνει στη Θ. Ε. πρέπει να νοιωθει τον ιδιον ενθουσιασμό που νιωθει ο στρατιωτης που παραταει την κοινή γραμμή για να τρέξει μαζί με τους ανιχνευτες στην εμπροσθοφυλακή. Πρέπει να νοιωθει τη χαρα που νιωθει οποιος ανοιγει δρομο αναμεσα στα βατα για να διαβαινουν ευκολα οι άλλοι. Πρέπει να νιωθει τη χαρα της επίμονης εργασίας για την έξυπνρήτηση της ανθρωπότητας και για την ανάπτυξη της πραγματικής πνευματικής αδελφότητας ανάμεσα στους ανθρωπους.

ΓΕΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η Θεοσοφική Εταιρία ιδρυθηκε στη Νέα Υόρκη το 1875 από τη ρωσίδα Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι και το συνταγματάρχη Έρρίκο Στήηλ Όλκοττ. Η έδρα της μεταφέρθηκε αργότερα στο Άντνιαρ (Μαντράς) των Ινδιών, όπου και έγινε σωματείο ανεγνωρισμένο από τον νομο, στις 3 Απριλίου 1905.

Πρώτος πρόεδρος της ήτανε ο Όλκοττ (1875-1897). Δευτερος ή Δρ. Άννα Μπέζαντ (1897-1933).

Η Θ. Ε. αποτελείται σημερα από εθνικές Εταιρίες ή Τμήματα που έδρευουνε στις διάφορες χώρες του κόσμου. Το κάθε εθνικό Τμήμα έχει το δικό του προεδρο, που έχει τον τιτλο «Γενικός Γραμματευσ» και την ιδική του οργάνωση.

Τα εθνικά Τμήματα είναι ανεξάρτητα για ό,τι έχει σχέση με τις εσωτερικές τους υποθεσεις, είναι όμως υποταγμένα στους Γενικούς κανονισμούς της Εταιρίας.

Ο «Γενικός Γραμματευσ» του κάθε Τμήματος είναι και μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Εταιρίας.

Στην έδρα της Εταιρίας, στο Άντνιαρ, είναι τα γραφεία του Προέδρου και του Γραμματέως της Εταιρίας, γραφείο Δημοσιευσεων, τυπογραφείο, κατοικίες του προσωπικού και των σπουδαστών και η Βιβλιοθήκη του Άντνιαρ που περιέχει περισσότερα από 12.000 Ανατολικά χειρόγραφα και 10.000 τόμους, στο Ανατολικό της Τμήμα. Στο Δυτικό Τμήμα της υπάρχουνε περισσότερα απο 15.000 βιβλία και φυλλαδια για τις θρησκείες, τις φιλοσοφίες και τις επιστήμες και της Ανατολής και της Δυσης. Ολόκληρη η περιοχή της έδρας της Θ. Ε. περιβρέχεται από τον ποταμο Άντνιαρ και τον κόλπο της Βεγγάλης και έχει επιφάνεια 106 εκταρια.

Η Θ. Ε. έχει μέλη Έλευθερα και μέλη συγκεντρωμένα σε

στοές. Κάθε έθνική Έταιρία αποτελείται από 7 τουλάχιστον Στοές.

Υπάρχει και μία Όμοσπονδία τών έθνικων εταιριων της Ευρώπης της οποίας γίνεται ετήσιο Συνέδριο. Η έδρα της όμοσπονδίας είναι τώρα στην Όλλανδία.

Κάθε ομάδα από 7 μέλη της Θ.Έ. μπορεί να υποβάλει στο Γεν. Γραμματέα της χώρας όπου κατοικούν αυτά τα μέλη αίτηση να ιδρύσουνε Στοά, και να πάρει δίπλωμα Στοας από τη Γενική Διεύθυνση της Έταιρίας.

Κάθε Στοά και κάθε έθνική Έταιρία όριζει μόνη της τόν κανονισμό της, πού δέν πρέπει να είναι αντίθετος με τα Γενικά Καταστατικά της Έταιρίας. Ο κανονισμός αυτός υποβάλλεται στον Πρόεδρο για να τόν θεωρήσει.

Κάθε πρόσωπο πού θέλει να γίνει μέλος της Θ.Έ. πρέπει να τό ζητήσει μόνο του, υπογράφοντας μία όρισμένη αίτηση, πού πρέπει να έγκριθι από τό Γεν. Γραμματέα του Τμήματος.

Κανένας ανήλικος δέν γίνεται δεκτός χωρίς τη συγκατάθεση τών γονέων ή τών κηδεμόνων του.

Η ΨΥΧΙΚΗ ΑΤΡΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ!

ΤΟ ΚΥΡΙΟΝ ΓΝΩΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΨΥΧΙΚΗ ΜΑΣ ΑΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ Η ΣΤΟΜΑΧΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΕΡΤΡΟΦΙΑ!

ΑΥΤΟ ΜΑΣ ΑΠΕΔΕΙΞΕΝ ΚΑΙ Η ΨΥΧΙΚΗ ΠΕΙΝΑ ΤΟΥ ΡΩΣΣΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ΠΟΥ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΖΗΤΟΥΣΕΝ ΝΑ ΑΡΝΗΘΕΙ ΤΗΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΝ ΤΟΥ ΠΙΣΤΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ!

Η ΖΩΗ ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗΝ – ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΝ ΠΙΣΤΙΝ ΧΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ ΚΑΙ Η ΖΩΗ ΚΑΤΑΝΤΑΕΙ ΒΑΡΥ ΦΟΡΤΙΟΝ!!

ΑΛΛΟΙΜΟΝΟΝ ΔΕ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΛΩΣΥΝΗ ΩΣ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

Η ΨΥΧΙΚΗ ΑΤΡΟΦΙΑ ΦΕΡΝΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΜΗΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ ΠΑΣΧΕΙ ΑΠΟ ΨΥΧΙΚΗΝ ΑΤΡΟΦΙΑΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΥΠΕΡΣΤΟΜΑΧΙΚΗΝ ΥΠΕΡΤΡΟΦΙΑΝ.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΞΕΥΡΟΥΝ ΤΑΣ ΕΥΘΥΝΑΣ ΤΩΝ; ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΚΤΙΡΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ. ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΒΙΩΜΑΤΑ. ΑΛΛΕΩΣ ΚΟΥΦΙΑ ΚΑΡΥΔΙΑ ΜΟΝΟΝ ΘΟΥΒΟΥΝ.

ΑΙΔ. ΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΤΑΣ
DETROIT, MICH.

ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ...: Σ. ΝΑΓΟΣ 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1933

ΤΟΥ ΔΙΟΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ (ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ)

... ΑΣΤΗΡ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ Ο ΣΠ. ΝΑΓΟΣ ΕΞΗΦΑΝΙΣΘΗ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΚΤ. ΣΤΕΡΕΩΜΑ, ΚΑΘ' ΗΝ ΣΤΙΓΜΗΝ ΑΠΗΥΓΑΖΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΝ ΑΥΤΟΥ ΑΙΓΛΗΝ ΚΑΙ ΕΥΡΙΣΚΕΤΟ ΕΙΣ ΤΟ ΖΕΝΙΘ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΣ... ΚΑΙ ΕΣΤΕΡΗΘΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ Ο ΖΗΣΑΣ ΕΝ ΤΩ ΛΟΓΩ... ΚΑΙ ΕΣΒΕΣΘΗ ΠΥΡΣΟΣ, ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΑΣ ΑΣΒΕΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΑΙΓΛΗΝ... ΚΑΙ ΕΤΑΦΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΟΛΠΟΥΣ ΤΗΣ ΓΗΣ, Ο ΑΠΟΔΗΜΗΣΑΣ ΕΚ ΤΗΣ ΓΗΣ. ΚΑΙ ΑΠΕΘΑΝΕΝ ΕΝ ΤΩ ΣΩΜΑΤΙ ΔΙΑ ΝΑ ΖΗΣΗ ΕΝ ΤΩ ΠΝΕΥΜΑΤΙ.

... ΠΟΙΟΣ ΕΡΜΗΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΟΜΠΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΤΟΥ ΑΦΟΥ ΑΥΤΟΣ ΗΤΟ ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ; ΠΟΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΘΕΛΕΙ ΤΟΝ ΜΕΤΑΦΕΡΗ ΕΙΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΘΑΝΑΤΩΝ; ΠΟΙΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΘΕΛΕΙ ΤΟΝ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΗ; ΕΚ ΤΙΝΟΣ ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΘΑ ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΤΟ ΚΙΒΩΤΙΟΝ, ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ ΔΕΘΟΝ ΝΑ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΑΛΩΒΗΤΟΝ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑΝ ΤΟΥ;

ΠΟΙΟΣ ΡΑΨΩΔΟΣ ΘΕΛΕΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΑΙΑΝΑΣ ΑΝΤΙ ΝΕΚΡΙΚΩΝ ΩΔΩΝ ΔΙ' ΑΥΤΟΝ;

... ΔΙΟΤΙ Ο ΝΑΓΟΣ ΔΕΝ ΑΠΕΘΑΝΕΝ, ΑΛΛ' ΑΠΛΩΣ ΕΙΣ ΕΠΟΧΗΝ ΚΑΘ' ΗΝ ΕΤΕΛΟΥΝΤΟ ΤΟ ΠΑΛΑΙ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ, ΗΤΗΣΑΤΟ ΑΥΞΗΣΙΝ ΦΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΔΟΘΗ...

... ΜΕΤΕΣΤΗ ΕΙΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΕΦΑΛΟΥ ΑΕΤΟΥ. ΜΕΤΕΣΤΗ ΙΝΑ ΤΥΧΗ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΦΩΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΚΕΙΝΟ ΟΠΕΡ ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΥΠΟ ΤΟ ΖΕΝΙΘ...

ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΤΑΦΟΝ ΤΟΙΟΥΤΟΥ ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΥ ΑΣ ΣΚΙΑΖΕΙ ΕΣΑΕΙ Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΚΑΚΙΑ...

ΑΝΤΙΛΑΛΟΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

”Εγκλημα στήν Ίερά Όδο

Εκρηξη, φωτιά, θάνατος και θρήνος στην Ήλευσινα, σ’ αυτό τό ξερό διαπλανητικό τοπίο, μέ τίς τερατώδεις σιδερένιες κατασκευές, τή βρώμικη θάλασσα και τά φουγάρα μέ τούς μαύρους καπνούς, πού θολώνουν τόν όρίζοντα και δηλητηριάζουν κάθε μορφή ζωής. Ούτε μισός αιώνας δέν χρειάστηκε γιά νά μεταβληθεῖ μία από τίς πιό ιστορικές, τίς πιό ιερές, τίς πιό όμορφες περιοχές τής Έλλάδας (και, δυστυχώς, δέν εἶναι ή μόνη), σέ κρανίου τόπο, σέ εφιάλτη. Ποιά άλλη χώρα, ποιός άλλος λαός θά εἶχε αυτή τήν ανεκτίμητη κληρονομιά, αυτή τήν εύλογία και δέν θά τή φύλαγε ως κόρη όφθαλμοῦ; Έρχονται οἱ ξένοι, πού γνωρίζουν και σέβονται τήν ιστορία αυτού τοῦ τόπου καλύτερα από έμās, κι αναζητάνε τήν Ίερά Όδο, τή διαδρομή τών Ήλευσινίων Μυστηρίων, και δέν πιστεύουν στά μάτια τους μέ αυτά πού αντικρίζουν. Άντε μετά νά μās ύπολογίζουν. Βιομηχανική περιοχή ήθελαν τό άλλοτε πανέμορφο αυτό κομμάτι τής Άττικής οἱ μεταπολεμικές κυβερνήσεις, χωρίς νά ύπολογίσουν ότι ή μεγαλύτερη, ή πιό άποδοτική βιομηχανία ύπήρχε εκεί, μπροστά στά μάτια τους, αυτό τό έτοιμο μοναδικό πολιτιστικό πάρκο, πού θά μπορούσε νά ξεκινάει από τούς στύλους τοῦ Όλυμπίου Διός και νά φτάνει ως τήν Ήλευσινα. (Άλλά νά πού ούτε κι αυτό τό συρρικνωμένο πολιτιστικό πάρκο περί τήν Άκρόπολη, πού αναγγέλλεται και ξαναγγέλλεται, εἴμαστε άξιοι νά φτιάξουμε). Άς θεωρηθεῖ αυτό τό σημείωμα σάν ένα μικρό ρέκβιεμ στά θύματα – έμψυχα και άψυχα – τής άφροσύνης και τής αυτοκαταστροφικής μανίας πού μās κατατρέχει, σ’ αυτά τά συνεχιζόμενα έγκλήματα πού συντελοῦνται, μέ τούς άυτουργούς νά παραμένουν άσύλληπτοι και άτιμώρητοι.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΚΙΩΝΗΣ
Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 6/9/92

Η Θεσοσοφική Εταιρία εν Ελλάδα
Βουκουρεστίου 25, 106 71 Αθήνα
Τηλ. 3620 702

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1992
Είσοδος Ελευθέρα – Βουκουρεστίου 25, ώρα 8 μ.μ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1992

6 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π Παπασιωτής - Τείνει το Θεοσοφιστή
8 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γ Σίβης - Ο ρόλος της Θ Ε στην αναμόρφωση του ανθρώπου - Α
9 Παρασκευή	Κ ΜΕΛ ΛΟΣ	Π Αναγνώστου - Τα Μυστικά του Σοφού Ερωτηριστή
13 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ Καφετζόπουλος - Ε Λεβι - Επιστολές στον Βαρώνο Σπενταλιερή
15 Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Χρ Καραρωτάκης - Το εσωτερικό νοήμα της Αγάπης - Α
16 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Π Αντζάκας - Κρισναμουρτι
20 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ Καφετζόπουλος - Ε Λεβι - Επιστολές στον Βαρώνο Σπενταλιερή
22 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Χ Κατσάρδης - Η ψυχή κατά τους αρχαίους Αιγυπτίους - Α
23 Παρασκευή	Κ ΜΕΛ ΛΟΣ	Π Αναγνώστου - Η Φιλοσοφία των Πυθαγορείων Δ Ι
27 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π Παπασιωτής - Η Δύναμη της Συγκειτρώσης - Α
29 Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Α Τριανταφυλλόπουλος - Διδασκαλίες της Εσωτερικής Επιστήμης
30 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Π Αντζάκας - Κρισναμουρτι

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1992

3 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π Παπασιωτής - Η Δύναμη της Συγκειτρώσης - Β
5 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γ Σίβης - Ο ρόλος της Θ Ε στην αναμόρφωση του ανθρώπου - Β
6 Παρασκευή	Κ ΜΕΛ ΛΟΣ	Π Αναγνώστου - Οικονομικά των Πυθαγορείων κατά Εργάτων Δ Ι
10 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π Παπασιωτής - Η Δύναμη της Συγκειτρώσης - Γ
12 Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Χρ Καραρωτάκης - Το εσωτερικό νοήμα της Αγάπης - Β
13 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Π Αντζάκας - Κρισναμουρτι
17 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ Καφετζόπουλος - Ε Λεβι - Επιστολές στον Βαρώνο Σπενταλιερή
19 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Χ Κατσάρδης - Η ψυχή κατά τους αρχαίους Αιγυπτίους - Β
20 Παρασκευή	Κ ΜΕΛ ΛΟΣ	Π Αναγνώστου - Η Κοσμοθεωρία των Πυθαγορείων Δ Ι Ι
24 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ Καφετζόπουλος - Ε Λεβι - Επιστολές στον Βαρώνο Σπενταλιερή
26 Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Α Τριανταφυλλόπουλος - Διδασκαλίες της Εσωτερικής Επιστήμης - Β
27 Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Π Αντζάκας - Κρισναμουρτι

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1992

1 Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π Παπασιωτής - Πράνα και Αιθερικός Φορέας
3 Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γ Σίβης - Ο ρόλος της Θ Ε στην αναμόρφωση του ανθρώπου - Γ

4	Παρασκευή	Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ	Π. Α ναγνώστου – Ή κοσμοθεωρία και κοσμογονία των Πυθαγορείων (Δ.Ι.)
8	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ. Καφετζοπουλος – Ε. Λεβι - Έπιστολές στον Βαρώνο Σπενταλιέρη
10	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Χρ. Καμαρωτάκης – Τό εσωτερικό νόημα τής Αγάπης-Γ
11	Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Π. Α ντζακας – Κριναμουρτι
15	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ. Καφετζοπουλος – Ε. Λεβι - Έπιστολές στον Βαρώνο Σπενταλιέρη
17	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Α. Τριανταφυλλόπουλος – Διδασκαλίες τής Έσωτερικής Έπιστήμης – Γ
18	Παρασκευή	Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ	Π. Α ναγνώστου – Ή Μονάς και Δυάς των Πυθαγορείων (Δ.Ι.)
22	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π. Παπασλιώτης – Satan est Deus inversus

Η ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΣΤΟΑ ΒΟΛΟΥ «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ ΗΜΕΡΑ ΣΑΒΒΑΤΟ: 26/9/92, 10/10/92, 24/10/92, 7/11/92, 21/11/92, 5/12/92, 19/12/92.

ΕΚ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΠΟΥΣ ΦΩΤΕΙΝΟΥΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΔΑΦΝΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΦΩΝΑΣ

**Ο ΙΙΣΟΣ ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΤΑ ΘΕΡΜΑ ΤΟΥ
ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΥΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΛΑΦΡΥ ΤΟ ΧΩΜΑ
ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΣΚΕΠΑΣΕ**

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» είναι Βουκουρεστίου 25, α όροφος. Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε ημέρα από 10.30-1, εκτός Σαββατού και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμεν, αποστελλετε με ταχυδρομικην ή τραπεζικην επιταγήν εις την διευθυνσιν «Πολυδευκην Αντζακα, Βουκουρεστίου 25, α όροφος Κωδ. 106 71, Αθηνas». Η αποστολή με Τραπεζικη έντολη μας δυσκολευει πολυ

Κερκυρα Αλεξ Λούβρος
Λαμία Αντ Τριανταφυλλου
Λαρίσα Ιο Φελλουs
Μυτιληνη Γ Χωριατελλης
Ξανθη Μαριος Κουτσουριδης
Πατρα Αθ Κοντσαακης
Ρεθυμνο Αντ Βιστακις
Ροδος Αντ Βεργωγιής
Σερραι Ανεστης Σαββας
Σύρος Π Ζαραφωνιτης
Χαλκιδα Δημ Δημημελου
Χανια Εμμ Νοδαρακης
Κυπρος Θεοφ Παναγιωτου
Τ.Κ. 1720, ΛΕΥΚΩΣΙΑ Τηλ.
474 815

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

- ΝΑ ΕΜΒΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥΣ ΕΓΚΑΙΡΩΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1992 2.000 Δρχ
- ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΟΥΝ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Βόλος Γ Κουκουβινος
Καβαλα: Μιχ. Παράσχου

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»
της Θεοσοφικής Εταιρίας
εν Ελλάδι
Βουκουρεστίου 25- Αθήνα 106 71
Ιδρυτής
† ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
Εκδοτής-Διευθυντής
Πολυδευκης Αντζακας
Τιμη τευχους Δρχ 400
ΙΟΥΛ-ΑΥΓ-ΣΕΠΤ. 1992

Μην αναβάλλεις!

ΜΕΡΙΚΟΙ ΦΙΛΟΙ του ΙΛΙΣΟΥ άργουν την συνδρομη τους
Οι πολλοι είναι τακτικοι. Ενωσουμαζι τους!

PARVIS

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ

Η ΦΥΣΙΚΗ, ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ο μεγάλος Γάλλος αποκρυφιστής κάνει
μία εντυπωσιακή προσέγγιση στη δοξασία
της Μετενσαρκώσεως, βασισμένος στη Δυτική
Εσωτερική Παράδοση, που έχει τις ρίζες της
στην Αρχαία Αίγυπτο.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Θεμιστοκλέους 38, Τηλ. 36.30.824

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Δημ. Αλ. Ιωαννίδη: Έλληνικοί Περιπάτοι - Μινωικά	243
Γ. Βασιλή: Σιβυλλικοί Ψίθυροι	246
Francis Brunel: Η Αδελφότητα πρέπει να ζωντανέψη σ' όλες τις συνειδήσεις	257
Π. Δ. Αναγνώστου: Από τας διδασκαλίας του Αντ. Αδριανοπούλου	261
Κρισναμούρτι: Αγάπη και Θάνατος	263
Ν. Παράσχη: Ποιός ο σκοπός των Μυστηρίων	270
Οι γνώμες των αρχαίων φιλοσόφων	274
Π. Δ. Αναγνώστου: Πώς αποκτάται η συνείδηση των ανωτέρων κόσμων	276
Χαρ. Μπαράκλη Κομφορκίου: Ηθικές Διδασκαλίες	285
Έλεσθ. Τραίου: Μαιενσαρκωση - Η σύγχρονη ελπίδα	289
Πρόκληση προς τις ώριμες ψυχές της γης	293
Πρόγραμμα Ομιλιών	301
Μεταξύ μας	313

ΟΡΓΑΝΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

FRANZ HARTMANN

**Ο ΠΑΡΑΚΕΛΣΟΣ
ΚΑΙ Η ΟΥΣΙΑ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ**

Μία συστηματική παράθεση τῶν βασικῶν διδασκαλιῶν τοῦ μεγαλύτερου Δυτικοῦ ἀλχημιστῆ καὶ ἀποκρυφιστῆ ἀπὸ τὸν διακεκριμένο ἐρευνητῆ καὶ Θεόσοφο Φράντς Χάρτμαν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ
Θεμιστοκλέους 38 – Ἀθήνα 106 78
Τηλ. 363.0824 - 362.9695